اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۲۳ آذر ۱۴۰۱
• ۱۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۴
• ۱۴ دسامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۳۹ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۲۱ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

بازار خودرو به بازار سوداگری تبدیل شد

وزیر صنعت، معدن و تجارت از رکورد تولید خودرو در کشور خبر داد و گفت: راهکار متعادل کردن بازار خودرو تصویب قانون مالیات بر عایدی سرمایه است. فاطمی امین در جمع نمایندگان مجلس، چالش نرخ در بازار خودرو را یک چالش برون‌زا و راه‌حل آن را افزایش عرضه و اجرای قانون مالیات عایدی بر سرمایه خواند. وزیر صمت که برای بررسی وضعیت بازار خودرو در صحن علنی مجلس حاضر شده بود از تبدیل بازار خودرو به بازار سوداگری انتقاد کرد و خواستار اجرای قانون مالیات بر عایدی سرمایه شد.
۲

پای دلار توافقی به کانال ۳۶ هزار تومان باز شد

جولان ارز در خواب خوش بازارساز

در پایان معاملات روز گذشته بازار متشکل ارزی هر دلار امریکا با ورود به کانال ۳۶ هزار تومان ۳۶ هزار و ۱۰۰ تومان فروخته شد، این در حالی است که نرخ ارز شاخص در بازار آزاد به کانال ۳۹ هزار تومان هم رسید. خرید و فروش یورو نیز عملا در بازار متشکل متوقف شده و صرافان معتقدند بانک مرکزی با کمبود این پول اروپایی مواجه است. حدود یک سال قبل نرخ دلار ۲۸ هزار و ۱۳۷ تومان بود، اما امروز که این گزارش را می‌خوانیم هر دلار با نرخی بیش از ۳۸ هزار تومان در بازار آزاد معامله می‌شود. سکه امامی هم که مهر سال قبل ۱۱ میلیون و ۷۷۰ هزار تومان بود، در لحظه تنظیم این گزارش نرخی بیش از ۱۸ میلیون و ۷۸۰ هزار تومان دارد. رشد ۳۱.۸ درصدی نرخ دلار و افزایش ۵۱ درصدی نرخ سکه طی یک سال نشان از مشکلات جدی در کنترل این دو بازار دارد. برخی معتقدند نبود منابع ارزی و کسری بودجه در کنار عوامل خارجی و داخلی، افسار کنترل نرخ ارز را از دست دولت خارج کرده است. هرچند نمی‌توان اقدامات بانک مرکزی برای کنترل این بازارها را نیز نادیده گرفت که ظاهرا هیچ یک از این راهکارها برای ساماندهی بلندمدت بازار کارساز نبوده است.
۱۴

تصویب کلیات معافیت مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد وابسته به صنعت دارو و درمان

رانتی جدید در راه است؟
۸

عکس: آیدا فریدی

سرمقاله

باز هم افزایش نرخ ارز و دیگر هیچ...
۲

پرونده روز

دستفروشی در بساط قانون ۷
حرکت کند مسئولان برای کوچ اجباری ۹
چهره کبود شهر ۱۰
کسب‌وکار با برچسب مزاحمت! ۱۵

گزارش روز

فناوران گل کاشتند

در سال‌های اخیر، تاسیس مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری در دنیا رشد قابل‌توجهی داشته است،به‌طوری‌که نقش و کارکرد این مراکز به‌عنوان بخشی از زیرساخت‌های نوآوری و فناوری در کشور بی‌بدیل به‌نظر می‌رسد. ماموریت نهایی پارک‌های فناوری این است که بتوانند نتایج به‌دست‌آمده از پژوهش‌های دانشگاهی را با نیاز صنعت هماهنگ کرده و از این راه، خلأ رابطه صنعت با دانشگاه را پر کنند و این امر در نهایت به تجاری‌سازی دانش منجر خواهد شد. صمت در این گزارش به بررسی نقش پارک‌های علم و فناوری در بومی‌سازی تولیدات پرداخت.
۱۲

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای حاج شهباز حسن پور

نماینده محترم شهرستان های سیرجان و بردسیر در مجلس شورای اسلامی

درگذشت پدرگرامی‌تان را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم غفران الهی و علو درجات، برای حضرتعالی و سایر بازماندگان صبر و اجر جزیل از خداوند متعال تقاضا می‌نماییم.

علی امیرتیموری، سرپرست موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت در استان کرمان

نوبت اول

فراخوان عمومی یک مرحله ای

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصه زیر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	انجام عملیات آماده‌سازی، حفاری، باطله‌برداری، استخراج، جمع‌آوری، دپو و بارگیری سنگ بوکسیت و باطله، حمل و تخلیه به محل دپوهای تعیین‌شده توسط کارفرما در معدن بوکسیت تاگویی چهار و پنج جاجرم	عمومی یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی (فشرده)	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۷۱

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سامانه ستاد: از مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۴ لغایت مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۳ می‌باشد.
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت ارزیابی کیفی: ساعت ۱۰ صبح روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ می‌باشد.
اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پیشنهاد: پاکت‌های الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا به شماره تلفن‌های ۳۲۶۰۵۳۴۶ و فکس ۰۵۸-۳۲۲۷۲۴۸۷
پست الکترونیک Info@iranAlumina.ir
آدرس اینترنتی WWW.IranAlumina.ir
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۹/۲۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۹/۲۴
واحد ارتباطات و روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

آگهی فراخوان شناسائی مناقصه گران

شماره فراخوان: ۱۴۴۴۹

شرکت فولاد هرمزگان جنوب

موضوع فراخوان: خرید، تامین مصالح و تجهیزات، حمل، ساخت، تعمیر، اصلاح و ساخت پیاده رو کانال جمع آوری آب‌های سطحی و جاده های دسترسی سطح سایت شرکت فولاد هرمزگان به روش PC

شماره فراخوان: ۱۴۴۴۹
مدت اجرای پروژه: ۱۲ ماه از تاریخ ابلاغ قرارداد
مناقصه‌گزار: شرکت فولاد هرمزگان جنوب
نحوه دریافت اسناد: کلیه متقاضیان می‌توانند تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۸ به صورت غیرحضوری و با مراجعه به وب‌سایت شرکت فولاد هرمزگان جنوب به آدرس www.hosco.ir (قسمت درج آگهی مناقصه /مزایده/ فراخوان) نسبت به دریافت اسناد شناسایی فراخوان مناقصه‌گران و ضمائم مربوطه به شرح ذیل اقدام نمایند.
- اسناد شناسایی استعلام ارزیابی کیفی مناقصه گران
- نامه اعلام آمادگی شرکت در ارزیابی کیفی با ذکر شماره تماس و ایمیل رسمی به آدرس khosravi.o@hosco.ir
آخرین مهلت تحویل پاکت به مناقصه‌گزار: پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۲
تذکر۱: پس از پایان مرحله ارزیابی شناسایی مناقصه‌گران، دعوتنامه شرکت در مناقصه برای مناقصه‌گرانی که صلاحیت ارزیابی شناسایی (حداقل امتیاز ۶۵) را احراز نموده‌اند، ارسال و فرآیند انجام مناقصه وفق شرایط اعلام شده در اسناد مناقصه مورد اقدام واقع خواهد شد.
تذکر۲: ارایه گواهینامه معتبر صلاحیت پیمانکاری- حداقل رتبه ٤ در رشته ابنیه و یا ٤ در رشته راه از سازمان برنامه و بودجه الزامی است. مدارک ارسالی پیمانکاران فاقد گواهینامه معتبر مورد رسیدگی قرار نمی‌گیرد.
تذکر۳: شرکت‌کنندگان ملزم به ارائه گواهی صلاحیت ایمنی از سازمان تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشند.
تذکر٤: ارائه مدارک و سوابق هیچ گونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و هزینه‌های چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود.
متقاضیان برای آگاهی بیشتر می‌توانند در ساعات اداری با شماره تلفن‌های ۳۳۵۳۰۰۰۳ با کد ۰۷۶ داخلی ۳۳۴۹ (اطلاعات بازرگانی- آقای خسروی) و داخلی ۸۹٤٤ (اطلاعات فنی- آقای بهرامی) تماس حاصل نمایند.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای (۲۰۰۱۰۰۱۱۰۵۰۰۰۱۵۱)

شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران
شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران

مناقصه گزار: شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران- منطقه شمال
موضوع مناقصه: مقاوم سازی کیلومتر ۷۵۰+۷۴ مسیر خط ۳۲ اینچ نفت خام ساری-ری در مجاورت رودخانه تالار
مبلغ برآورد مناقصه: ۱۰/۶۸۲/۲۳۱/۷۲۸ ریال
۱- محل و مکان اجرای کار: کیلومتر ۷۵۰+۷۴ تقاطع رودخانه تالار
۲- مدت اجرای کار: ۱۵۰ روز
۳- نام دستگاه نظارت:
۴- قیمت ها متناسب با کالای ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارائه گردد.
۵- روش ارزیابی مالی براساس مناقصه بر اساس دستورالعمل مالی وفرایند قیمت مناسب درمناقصات صنعت نفت به شماره ۲۰/۷۹۶-۲ مورخ ۹۹/۱۲/۱۱ وزارت نفت می باشد
نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ ۵۳۴/۱۱۱/۵۸۶ ریال بصورت یك یا ترکیبی از ضمانت نامه های مندرج در بند های الف، ب، پ، ج، چ، ح، خ ماده ۴ آیین نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۵۰۶۵۹/۱۲۳۴۰۲ مورخ ۹۴/۹/۲۲ هیئت محترم وزیران می باشد. تضمین وجه‌نقد میبایست به‌شمارهشبا IR۳۶۰۱۰۰۰۰۰۰۴۱۰۱۰۴۶۸۷۱۰۲۰۲۰۶۸ بنام بانک مرکزی شرکت خطوط لوله ومخابرات منطقه شمال واریز گردد ضمناً ضمانتنامه با رسید وجه آن در سامانه بارگزاري گردد .
ـ درج کد اقتصادي و شناسه ملي جهت اشخاص حقوقي (الزامی) در پیشنهاد قیمت مندرج درسامانه ستاد.
دارا بودن گواهینامه صلاحیت معتبر در رشته ابنیه با حداقل رتبه ۵ صادره از سازمان برنامه و بودجه الزامي میباشد.
ـ گواهي تایید صلاحیت ایمني معتبر صادره از وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی الزامیست.
زمان و نحوه خرید اسناد مناقصه از سامانه: شرکت کنندگان مهلت دارند تا ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۵ و با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکي دولت(ستاد) به نشاني www.setadiran.ir نسبت به خرید اسناد و پرداخت هزینه از طریق اتصال به درگاه پرداخت الکترونیك اقدام نمایند.
لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاري مناقصه از فرخوان تا انتخاب برنده از سایت مزبور انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلي در سامانه ستاد ، نسبت به ثبت نام و اخذ گواهي امضاء الکترونیکي اقدام نمایند و جهت عضویت با پشتیباني سامانه ستاد به شماره ۰۲۱۴۱۹۳۴ تماس حاصل فرمایند.
زمان و مهلت تکمیل و بارگزاري پیشنهادات در سامانه: شرکت کنندگان مي بایست تا ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ نسبت به تکمیل اسناد مربوطه و بارگزاري در سامانه تدارکات الکترونیك دولت (ستاد) وتحویل اصل پاکت الف (ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار/اصل رسید واریز وجه نقد) لاك و مهرشده به دفتر کمیسیون مناقصات در مهلت مذکور و دریافت رسید مربوطه اقدام نمایند.
زمان و محل گشایش پاکات: پیشنهادهاي واصله در ساعت ۰۹:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۴ در محل کمیسیون مناقصات به آدرس: تهران- خیابان سپهبد قرني- نرسیده به خیابان سپند- پلاك ۱۸۸- طبقه هشتم از طریق سامانه تدارکات الکترونیك دولت (ستاد) بازگشایي و خوانده خواهد شد. حضور شرکت کنندگان در مناقصه در محل کمیسیون مناقصات در روز بازگشایي پاکات الزامي مي باشد.
جلسه توجیهی: با حضور کلیه شرکت کنندگان در مناقصه جهت توضیح و تشریح اسناد ، در تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۸ ساعت ۱۰:۰۰ صبح به نشاني: ساري- بلوار طالقاني- شرکت گاز استان - شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران- منطقه شمال تشکیل گردد.
جهت کسب اطلاعات بیشتر درخصوص موضوع کار مناقصه با تلفن ۳۳۸۵۴۲۰۰-۰۱۱ و ۰۹۱۲-۵۴۲۷۹۲۰ آقاي نصیري واحد ساختمان تماس حاصل فرمائید.
www.shana.ir www.setadiran.ir www.ioptc.ir

روابط عمومی

شناسه آگهی: ۱۴۱۳۲۰۱

سرمقاله

باز هم افزایش نرخ ارز و دیگر هیچ...

عاطفه خسروی
سردبیر

قیمت دلار در بازار توافقی با افزایش نرخ به کانال ۳۶ هزار تومان رسید. نرخ دلار در بازار هرات از ۳۷ هزار تومان عبور کرده و در بازار سلیمانیه این ارز به قیمت ۳۷ هزار و ۸۰۰ تومان معامله شده است. این اعداد نرخ دلار در بازارهای روز گذشته و تا لحظه نگارش این یادداشت است. ارقام نرخ دلار در بازارهای دولتی در حالی اعلام شد که بازار آزاد از ورود دلار به کانال ۳۹ هزار تومان خبر می‌داد. نرخ یورو در بازار توافقی از ۴۰ هزار تومان گذشت و همین ارز در بازار آزاد به کانال ۴۳ هزار تومان هم رسید. بازار سکه و طلا نیز از این روند صعودی عقب نمانده و نرخ سکه امامی به مرز ۱۸ میلیون تومان رسیده است. هرچند فعالان بازار حرف‌هایی هم درباره نحوه خرید و فروش ارز در بازار دارند اما نکته عجیب‌تر از این مورد سکوت بانک مرکزی در مقابل این روند بازار است.

برخی کارشناسان از جمله کمال سیدعلی، معاون اسبق ارزی بانک مرکزی، دو مولفه اقتصادی و سیاسی را از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر بازار ارز می‌دانند. معاون اسبق ارزی بانک مرکزی در یادداشتی با تاکید بر اینکه تا این دو عامل مدیریت نشود، نمی‌توان چشم‌انداز مناسبی نسبت به آینده بازار ارز ارائه داد، نوشت: آنچه اکنون در بستر اقتصادی کشور شاهد آن هستیم، افزایش انتظارات تورمی و میل به مهاجرت و خروج قابل‌توجه سرمایه از کشور است.

معاون اسبق ارزی بانک مرکزی نیز مانند بسیاری دیگر از کارشناسان بر مشکل کسری جدی بودجه تاکید دارد و معتقد است تا اراده‌ای برای کاهش هزینه‌ها وجود نداشته باشد و در کنار آن، با برنامه‌ریزی مدون از شتاب رشد نقدینگی کاسته و گامی در راستای کنترل نرخ تورم برداشته نشود، نمی‌توانیم انتظار مدیریت نرخ ارز را داشته باشیم. این شروط در حالی عنوان می‌شود که برپایه آخرین داده‌های آماری بانک مرکزی، حجم نقدینگی در پایان مهر ۱۴۰۱ به ۵ هزار و ۶۷۶ هزار میلیارد تومان رسید که در مقایسه با پایان اسفند سال گذشته ۱۷.۵ درصد و در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۳۴.۳ درصد رشد داشته است.

بااین همه بسیاری از کارشناسان از جمله کمال سیدعلی بر این نکته نیز تاکید دارند که نمی‌توان عدم مدیریت بازار را تنها بر گردن بانک مرکزی انداخت، زیرا ورود بانک مرکزی، آخرین راهکار مدیریت بازار ارز است. در مقابل گروهی دیگر که نقش بانک مرکزی در کنترل نرخ ارز را دارای اهمیت بیشتری می‌دانند، وظایف دیگری را برای این نهاد بازارساز متصور هستند. به‌باور این گروه بانک مرکزی همچنان می‌تواند و باید در بخش‌های مصارف خدماتی مانند فروش ارز با کارت ملی، ارز مسافرتی، هزینه‌های دفاتر و شرکت‌های نمایندگی در خارج از کشور، هزینه‌های تراستی و نقل‌وانتقال ارزی، به‌طور قابل ملاحظه‌ای اثرگذار باشد.

در صورت پذیرش این نظر می‌توان انتقاداتی نیز به برخی از تصمیم‌های بانک مرکزی برای کنترل بازار و نرخ ارز وارد کرد. به‌عنوان نمونه بسیاری از تحلیلگران بازار، از سیاست فروش ارز با کارت ملی انتقاد کرده و معتقد بودند این سیاست دخالت مستقیم بانک مرکزی در بازار ارز بود و تنها دلالی و واسطه‌گری را تشدید کرد.

چند روز پیش نیز بانک مرکزی در هماهنگی با وزارت صمت از اعمال سیاست جدیدی در حوزه صادرات و رفع تعهدات ارزی خبر داد. براساس این سیاست بانک مرکزی قصد دارد حواله را از صادرکنندگان اخذ کند و در مقابل به آنها اسکناس ارز تحویل دهد؛ به این ترتیب ارز صادرکنندگان که در سامانه نیما به فروش می‌رسید، اکنون با نرخ بازار آزاد معامله خواهد شد. این سیاست هم در چند روز گذشته واکنش متفاوت موافقان و مخالفان را به همراه داشته است.

در نقطه مقابل، بانک مرکزی در پی مطرح شدن برخی انتقادات نسبت به سیاست‌های اتخاذشده در راستای مدیریت بازار ارز، با انتشار اطلاعیه‌ها و جوابیه‌هایی نوشت: طی سال‌های اخیر تحولات نرخ ارز عمدتا متاثر از عوامل غیراقتصادی و برون‌زا بوده که در عمل به تغییرات نرخ ارز در مسیری نامتناسب با بنیان‌های اقتصادی منجر شده است. با این حال در چنین شرایطی سیاست‌گذار تلاش کرده با بکارگیری ابزارهای در اختیار و در عین حال با رعایت اقتضائات اقتصادی کشور، آثار و تبعات منفی بروز عوامل فوق را در سطح کلان به حداقل برساند.

بانک مرکزی چندین بار نیز با تاکید بر وضعیت مطلوب ذخایر ارزی کشور بر سیاست‌های این نهاد مبنی بر ضرورت صیانت از ذخایر ارزی تاکید داشته و معتقد است این سیاست‌ها، زمینه متعادل‌سازی عرضه و تقاضا و به تبع آن ثبات‌بخشی به بازار ارز را فراهم می‌کند. همچنین به‌موجب مسئولیت محوله به این بانک در حفظ ارزش پول ملی، توجه بانک مرکزی به این مسئله معطوف بوده که به‌جای تاکید و اصرار بر حفظ یک نرخ ارز مشخص، زمینه‌ای را فراهم سازد تا این مولفه در مسیر تعادلی و سازگار با تحولات عوامل بنیادین اقتصاد کلان حرکت کند.

مجموع موارد یادشده تنها بازنشر نظر کارشناسان و بانک مرکزی درباره نرخ ارز است که این روزها به مشکلی جدی برای اقتصاد بدل شده و حتی می‌توان از آن به‌عنوان بحرانی برای معیشت یاد کرد. به‌ویژه حالا که تنظیم بودجه ۱۴۰۲ با تاخیر مواجه شده و به سردرگمی‌های مالی دولت دامن زده، به‌نظر می‌رسد دولت چاره‌ای جز ارائه برنامه‌های عملیاتی‌تر و کارشناسی‌تر برای مهار نرخ ارز ندارد. به‌نظر می‌رسد باید برنامه‌های دقیق‌تری برای کنترل تورم تنظیم شود تا بتوان جلوی شوک‌های بیشتر بازار ارز را گرفت. توجه جدی به عوامل داخلی و خارجی نیز موضوعی است که دیگر نیاز به تکرار ندارد.

نقدینگی به ۵۶۷۶ هزار میلیارد تومان رسید

بانک مرکزی جداول گزیده آمارهای اقتصادی مربوط به مهر سال ۱۴۰۱ را منتشر کرد که حاوی جدیدترین اطلاعات و آمارهای اقتصادی در بخش‌های پولی و بانکی، تراز پرداخت‌ها و بازار سرمایه است. برپایه آخرین داده‌های آماری بانک مرکزی، حجم نقدینگی در پایان مهر سال ۱۴۰۱ به ۵ هزار و ۶۷۶ هزار میلیارد تومان رسید که در مقایسه با پایان اسفند سال گذشته ۱۷.۵ درصد رشد را ثبت کرده است.

همچنین براساس آخرین داده‌های آماری بانک مرکزی، حجم نقدینگی در حالی به ۵ هزار و ۶۷۶ هزار میلیارد رسیده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۳۴.۳ درصد رشد داشته است.

حجم نقدینگی در پایان اسفند سال ۱۴۰۰ برابر ۴ هزار و ۸۳۲ هزار میلیارد تومان و در پایان اردیبهشت ۱۴۰۰ نیز ۵هزار و ۹۲۴ هزار میلیارد تومان بود. نرخ رشد نقدینگی در ۱۲ منتهی به مهر ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل از آن ۳۴.۳ درصد و در مهر ماه ۱۴۰۱ نسبت به اسفند ۱۴۰۰ نیز ۱۷.۵ درصد رشد داشت.

به گزارش ایرنا، اقتصاد بدون رشد نقدینگی معنایی ندارد و وجود این پدیده در اقتصاد ایران نیز امری غیرقابل انکار و طبیعی است. موضوع مهم، اما کمیت و کیفیت نقدینگی است. کارشناسان معتقدند مقدار نقدینگی نباید آن‌قدر بالا باشد که نتوان ارتباطی منطقی بین آن و شاخص‌های کلان اقتصای همچون نرخ رشد اقتصادی برقرار کرد.

در اجلاس «برنامه همکاری‌های جامع ایران و چین» تاکید شد

ضرورت احترام به تمامیت ارضی ایران

روز گذشته نشست «همکاری‌های جامع ایران و چین» با حضور محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهوری ایران و «هو چون هوآ» معاون نخست وزیر چین در مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد با محور افزایش روند اجرای برنامه همکاری جامع ۲۵ ساله ایران و چین برگزار شد. همچنین در این نشست تعهد به منافع بنیادین دو کشور و احترام به اصول حقوق بین‌الملل از جمله احترام به تمامیت ارضی جمهوری اسلامی ایران مورد تاکید ویژه قرار گرفت. به علاوه اینکه هیات‌های عالی رتبه دو کشور پس از مذاکرات، درمورد ۱۶ محور جدید همکاری در بخش‌های مختلف اقتصادی به توافق رسیدند.

محمد مخبر در اجلاس «برنامه همکاری‌های جامع ایران و چین» روابط دو کشور را دیرینه و تاریخی توصیف کرد و گفت: روابط تهران و پکن از جایگاه رفیعی برای رهبران دو کشور برخوردار است و رئیس‌جمهوری کشورمان نیز با جدیت مناسبات بین تهران و پکن را دنبال می‌کند.

به گزارش ایرنا، مخبر تاکید کرد: ایران و چین در مقابله با یکجانبه‌گرایی جهان سلطه از وحدت نظر و مواضع واحدی برخوردار هستند و مذاکرات سازنده‌ای میان دو کشور درباره موضوعات مختلف در جریان است.

معاون اول رئیس‌جمهوری به ذخایر نفت و گاز ایران و ظرفیت‌های گسترده کشورمان در بخش‌های مختلف نظیر ترانزیت اشاره و خاطرنشان کرد: تهران آمادگی دارد همکاری‌های مشترک خود را با پکن در بخش‌های مختلف نظیر انرژی، ترانزیت و تولید مشترک گسترش دهد.

■ توسعه استفاده از ارز ملی دو کشور

مخبر تصریح کرد: با توجه به افتتاح سرکنسولگری چین در بندرعباس، مناطق ویژه اقتصادی قشم، چابهار و اروند می‌توانند به مناطقی برای همکاری‌های مشترک شرکت‌های ایرانی و چینی تبدیل شوند. وی گفت: با وجود حجم بالای مبادلات تجاری و اقتصادی تهران و پکن، استفاده از ارز ملی دو کشور در این مبادلات به میزان حداقلی است که باید آن را گسترش دهیم و نسبت به استفاده هر چه بیشتر از ارز ملی دو کشور اقدام کنیم.

■ حمایت چین از عزت ملی ایران

معاون نخست وزیر چین نیز در این اجلاس با اشاره به سوابق تاریخی روابط دو کشور، اظهارکرد: اراده چین برای توسعه روابط راهبردی جامع با ایران هیچ‌گاه تغییر نمی‌کند. چین از حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و عزت ملی ایران و مبارزه با دخالت خارجی حمایت می‌کند. دو طرف در این زمینه باید به‌صورت قاطع از همدیگر پشتیبانی کرده و در زمینه مبارزه با تروریسم نیز همکاری‌ها و هماهنگی‌های خود را تقویت کنند.

هو چون هوآ به برنامه ۲۵ ساله همکاری مشترک دو کشور و دستاوردهای حاصل از توافق‌های طرفین گفت: این دستاوردها برای دو طرف مهم و مثبت است که حاصل تلاش مشترک بوده و پکن مایل است همکاری و هماهنگی خود را با تهران تقویت کند تا روند توسعه مناسبات دوکشوراستمرار داشته باشد.

■ افزایش مبادلات تجاری تهران - پکن

وزیر امور اقتصادی و دارایی نیز در حاشیه این اجلاس در گفت‌وگو با خبرنگاران گفت: سطح مبادلات تجاری ایران و چین با وجود محدودیت‌های بین‌المللی و فشارهای تحریمی و با توجه به اراده سیاسی و اقتصادی دوکشور در ۹ ماه گذشته ۲۰درصد افزایش یافته است.

سید احسان خاندوزی ضمن بیان این مطلب افزود: در جریان این اجلاس ۱۶ نقطه تفاهم بین پکن و تهران برای پیاده‌سازی تفاهم ۲۵ ساله بین دو کشور برقرار شد. اقدامات اجرایی این تفاهم‌ها نیز در حوزه انرژی، سرمایه‌گذاری مشترک و تعاملات مالی و ارزی و بانکی بین دوکشور بوده و در طرح‌های استراتژیک نیز بررسی مواردی در حوزه ترانزیت و زیرساختی در دستور کار قرار گرفت.

فاطمی امین در توضیح وضعیت بازار خودرو به نمایندگان مجلس:

بازار خودرو به بازار سوداگری تبدیل شده است

وزیر صنعت، معدن و تجارت از رکورد تولید خودرو در کشور خبر داد و گفت: راهکار متعادل کردن بازار خودرو تصویب قانون مالیات بر عایدی سرمایه است. فاطمی امین در جمع نمایندگان مجلس شورای اسلامی، چالش نرخ در بازار خودرو را یک چالش برون‌زا و راه‌حل آن را افزایش عرضه و اجرای مالیات عایدی بر سرمایه خواند.

به گزارش ایرنا، وزیر صمت که روز گذشته برای بررسی سئوال رشیدی کوچی نماینده مرودشت درباره وضعیت بازار خودرو در صحن علنی مجلس حاضر شده بود با اشاره به اقدامات دولت سیزدهم در رفع مشکلات صنعت خودرو، از افزایش ۳۲ درصدی تحویل خودرو در امسال خبر داد.

وی گفت: از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا نیمه آذر در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته تحویل خودرو توسط دو خودروساز اصلی کشور به مشتریان ۱۸۷ هزار دستگاه بیشتر شده و رشد ۳۲ درصدی داشته است؛ سال گذشته تا نیمه آذر دو خودروساز اصلی کشور ۵۷۷ هزار دستگاه خودرو تحویل مشتریان داده بودند که امسال به ۷۶۴ هزار دستگاه افزایش یافته است.

■ کاهش تولید خودرو ناقص

کاهش ۹۱ درصدی تولید خودروی ناقص در سال ۱۴۰۱، موضوع دیگری بود که فاطمی امین به آن اشاره کرد و گفت: خودروهای انبارشده در پارکینگ خودروسازان به علت نقص قطعه، در سال ۱۴۰۱ تقریبا صفر شده است.

فاطمی امین درباره واردات نیز به تسریع در اجرای مراحل اداری و قانونی آن اشاره کرد و گفت: مصوبه دولت در شهریور بود که هیات تطبیق مصوبات مجلس به آن ایراداتی گرفت و بار دیگر دولت آیین‌نامه واردات را اصلاح کرد؛ پس از آن وزارت صمت فوراً آن را آغاز کرد.

■ ورود نخستین محموله خودرو به گمرک

وی گفت: در سال ۱۳۸۲ که واردات خودرو آزاد شد، ۲ سال طول کشید تا خودرو وارد شود اما امسال از زمان مصوبه دولت ۲ ماه طول کشید تا واردات، اجرایی شود؛ به طوری که در ۲ ماه گذشته ۴۰۰ متقاضی واردات خودرو اعلام آمادگی کرده و از این میان ۲۷ شرکت واجد شرایط بوده و ۴ شرکت هم‌اکنون شروع به واردات کردند و هفته آینده محموله اول وارد گمرک می‌شود.

■ شکاف جدی بین عرضه و تقاضا

فاطمی امین درباره بازار خودرو نیز گفت: بین عرضه و تقاضای خودرو شکاف وجود دارد و بازار خودرو به بازار سوداگری تبدیل شده است. در ۴ سال گذشته همواره نرخ خودرو در بازار آزاد با نرخ دلار همسو بوده است. هر بار ارز گران شده، خودرو گران شده زیرا برخی از افراد برای حفظ ارزش پول و پیش‌بینی تورم انتظاری، اقدام به خرید خودرو می‌کنند. درواقع خودرو تبدیل به یک وسیله حفظ ارزش پول و کالای سرمایه‌ای شده که البته نباید اینطور باشد.

■ کنترل بازار با «مالیات بر عایدی سرمایه»

فاطمی امین با تاکید بر اینکه افزایش عرضه خودرو و تصویب قانون مالیات بر عایدی سرمایه مانع سوداگری در بازار خودرو می‌شود گفت: راهکار کنترل بازار آزاد خودرو، افزایش عرضه است. اما از اجرای طرح مالیات بر عایدی سرمایه نیز به عنوان راهکار مکمل می‌توان استفاده کرد که جلوی سوداگری را بگیرد.

خوشبختانه طرح مالیات بر عایدی سرمایه در دستور کار مجلس است باید این طرح زودتر در مجلس تصویب شود تا به دولت کمک کند که بازارهای سوداگری را مهار کند.

وزیر صمت با اشاره به قول جمع شدن قرعه‌کشی خودرو گفت: سال گذشته گفتم که در طول سال ۱۴۰۰ این کار انجام خواهد شد و تا نیمه نخست امسال در شرکت سایپا عملیاتی شده است. با آغاز واردات، عرضه افزایش خواهد یافت و ناترازی بازار خودرو کاهش خواهد یافت.

■ افزایش عرضه در بازار لوازم خانگی

وی به اثرات ارز بر بازار خودرو اشاره کرد و گفت: در بازارهای لوازم خانگی توانستیم با افزایش عرضه، جلوی اثرگذاری شوک‌های ارزی بر این بازار را بگیریم و این نماد اقتصاد مقاومتی است که سبب تاب‌آوری بازارها می‌شود. همانطور که توانستیم بازار فولاد و لوازم خانگی را از التهابات ارزی خارج کنیم، می‌توانیم بازار خودرو را هم کنترل کنیم.

وزیر صمت تاکید کرد: افزایش نرخ خودرو در بازار آزاد به علت افزایش هزینه تمام‌شده نیست بلکه تاثیر انتظارات تورمی افزایش ارز است و انشاالله دولت موفق به کنترل این وضعیت خواهد شد و با تسریع در واردات هم بازار آزاد خودرو تحت تاثیر قرار خواهد گرفت.

فاطمی امین یادآور شد: صنعت خودرو در ابتدای دولت سیزدهم دچار چالش‌های اساسی بود که برای رفع این چالش‌ها نیازمند ۴ سال زمان است. با برنامه‌ریزی در یک سال اخیر در موضوعات کیفیت، از رده خارج کردن خودروهای قدیمی، عرضه خودروهای جدید موفقیت‌های حاصل شده است و در یک سال آینده چند خودرو با طراحی جدید عرضه می‌شود.

■ واگذاری خودروسازان

وزیر صمت از به نتیجه رسیدن پیگیری‌های وزارت صمت برای واگذاری خودروسازان خبر داد و گفت: طی هفته گذشته سازمان خصوصی‌سازی مجوز واگذاری نخستین خودروساز را صادر کرد.

وی به افزایش دوره گارانتی تولیدات خودرویی از ۲ سال به ۳ سال خبر داد و فراخوان سایپا برای خودروی شاهین برای رفع نقایص آن را بی‌سابقه خواند و تضمین ۶ ماهه نقایص موتوری و گیربکس خودروی تارا توسط ایران‌خودرو را نخستین نمونه از این خدمات پس از فروش در کشور معرفی کرد.

عکس روز

کاسبی در حاشیه جاده‌ها

عکس: مهر

ویژه تر از خبر

توزیع ۱۱ قلم کالای اساسی با کالا برگ

وزیر کار، تعاون و امور اجتماعی از توزیع ۱۱ قلم کالای اساسی با کالا برگ استفاده از کالابرگ در ۳ استان کشور خبر داد و گفت: کسانی که احساس می‌کنند به جای یارانه نقدی به کالا نیاز دارند، قبل از موعد یارانه می‌توانند از طریق حساب پشتیبان ۱۱ قلم کالای اساسی مورد نیاز خود را دریافت کنند.

به گزارش مهر، سید صولت مرتضوی درباره جزئیات اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی گفت: یک شبکه ملی اطلاعات ایجاد و طرح کالابرگ الکترونیکی به صورت نمونه و آزمایشی در برخی استان‌ها اجرا شده است که قبل از پرداخت یارانه به مردم، یارانه آنها به یک حساب پشتیبان واریز می‌شود.

مرتضوی افزود: در همین رابطه کسانی که احساس می‌کنند به جای یارانه نقدی باید کالا دریافت کنند، قبل از موعد یارانه می‌توانند از طریق آن حساب پشتیبان ۱۱ قلم کالای اساسی مورد نیاز خود را دریافت کنند.

مرتضوی در مورد زمان اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی به صورت سراسری، گفت: فعلاً مرحله آزمایشی در سه استان اجرا می‌شود که باید نتایج آن مشخص شود و بعد از مشخص شدن نتایج در صورت موفق بودن به صورت سراسری اجرا می‌شود. دولت در حال بررسی این طرح است و البته زیرساخت‌های لازم را هم برای اجرای این طرح فراهم می‌کند.

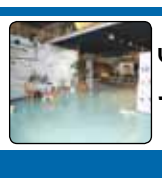
این طرح درحالی اجرایی شده که وزارت امور اقتصادی و دارایی معتقد است؛ دولت به دنبال اجرای موفق شیوه توزیع یارانه از طریق کالابرگ الکترونیکی و تحقق رضایت مصرف‌کنندگان و رفع مشکلات احتمالی در اجرای آن است.

به گزارش ایرنا، وزارت امور اقتصاد و دارایی تاکید دارد؛ طرح «مردمی‌سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها» با رویکرد تغییر نرخ ارز واردات کالاهای اساسی مشمول ارز ترجیحی به نیمایی و پرداخت یارانه‌های مربوط به‌صورت مستقیم به مصرف‌کنندگان نهایی در چارچوب جامعه هدف، با هدف اجرای جزء یک بند ص تبصره یک قانون بودجه ۱۴۰۱ اجرایی شده است.

براساس جوابیه این وزارتخانه که در پاسخ به یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهیه و روی سایت ایرنا منتشر شده آمده است؛ با اجرای طرح یاد شده، ضمن حذف رانت‌ها و کاهش تخلفات موجود در چرخه تامین و توزیع کالاهای اساسی، امکان بازتوزیع عادلانه منابع حاصله به جامعه هدف و جبران افزایش هزینه‌های مصرف‌کنندگان ناشی از تغییر نرخ ارز کالاهای مصرفی نهایی فراهم شده است. مجریان این طرح معتقدند؛ برای تعیین یارانه جبرانی موردنیاز، ضمن در نظر گرفتن میزان مصرف سرانه بر اساس اطلاعات سبد هزینه خانوار مرکز آمار ایران، تفاوت قیمت کالاهای مشمول در بازه زمانی شهریور ۱۴۰۰ و قیمت کالاها در مقطع اجرای طرح، براساس نرخ ارز نیمایی محاسبه شده است. همچنین در این اقدام علاوه بر پوشش افزایش نرخ ارز، افزایش قیمت کالاهای مشمول در بازار جهانی در ماه پایانی سال ۱۴۰۰ و ابتدای سال ۱۴۰۱ نیز در محاسبات لحاظ شده است.

تولید خودرو ناقص در ایران خودرو قفل شد

فناوران گل کاشتند

جولان ارز در خواب خوش بازارساز

گزارش خبری

تلاش ایدرو برای نوسازی و بازسازی صنایع ادامه دارد

حمایت از دانش‌بنیان‌ها در دستور کار

چندی پیش سومین جلسه کارگروه طرح نوسازی و بازسازی صنایع کشور به ریاست علی نبوی رئیس هیات عامل ایدرو و با حضور نمایندگان سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط‌زیست، سازمان ملی استاندارد، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در محل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران برگزار شد. کارگروه طرح نوسازی و بازسازی صنایع کشور بر پایه مصوبه هیات دولت و در اجرای بند (ح) ماده ۴۶ قانون برنامه ششم توسعه برای عملیاتی کردن طرح نوسازی و بازسازی صنایع کشور با مسئولیت ایدرو تشکیل شده است.

صنعت در این گزارش به بررسی برخی از اقدامات سازمان مدیریت صنعتی باهدف حمایت از تولید پرداخته است.

عکس: صنعت

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران آماده است با توجه به پیشینه همکاری و تعاملات بین‌المللی با دانشگاه‌های آلمان، فرانسه، هلند و ایتالیا، دوره‌های مورد توافق با صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران را برگزار کند

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

در سومین جلسه کارگروه طرح نوسازی و بازسازی صنایع کشور، کلیات فرآیند اجرای نوسازی و بازسازی صنایع از مرحله شناسایی واحدهای مشمول تا انجام عارضه‌یابی، اجرای پروژه‌های بهبود، تعیین شیوه تامین مالی و نظارت بر اثربخشی اجرا، موردبررسی قرار گرفت. به گزارش ایدرونیوز در این نشست مقرر شد شناسایی دقیق واحدهایی که نوسازی و بازسازی آنها از توجیه فنی، اقتصادی و زیست‌محیطی برخوردار است، در دستور کار قرار گیرد.

برای ساماندهی این روند نیز مقرر شد انتخاب واحدها در گام نخست توسط ادارات صنعت، معدن و تجارت و سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها انجام شده و در صورت تایید دفاتر تخصصی رشته‌فعالیتی وزارت صنعت، معدن و تجارت و تمایل واحد تولیدی به نوسازی و بازسازی فرآیند ثبت‌نام در بن‌سازه نوسازی و بازسازی انجام شده و پس از آن عملیات عارضه‌یابی مقدماتی آغاز گردد.

حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور

همچنین در نشستی دیگر، جلسه هم‌اندیشی سازمان مدیریت صنعتی و صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور با حضور مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی و رئیس صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور برگزار شد.در این جلسه مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی ایران ضمن معرفی فعالیت‌ها و اقدامات این سازمان گفت: تاکنون بیش از ۵۰۰۰ طرح مشاوره‌ای و ۴۰۰ عنوان آموزش کاربردی اجرا شده و این سازمان آماده است با توجه به پیشینه همکاری و تعاملات بین‌المللی با دانشگاه‌های آلمان فرانسه، هلند و ایتالیا، دوره‌های مورد توافق با صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران را برگزار کند.

ابوالفضل کیانی بختیاری در ادامه گفت: شبکه مشاوران سازمان به‌گونه‌ای تقویت شده که مسیر ایفای نقش ملی را تسهیل و شرایط را برای اعتلای برند کارفرمایی شرکت‌ها فراهم نمایند.

معاون وزیر صمت افزود: نباید شرکت‌های دانش‌بنیان را صرفا شرکت‌های «نوپا» تلقی کنیم، بلکه در پی آن هستیم تا شرکت‌های بزرگ را دانش‌بنیان کنیم و فناوری‌های نوظهور را در شرکت‌های بزرگ رسوخ داده و تحقیق و توسعه را در این شرکت‌ها هدفمند سازیم.

رئیس هیات‌عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران خاطرنشان کرد: خوشبختانه نخبگان زیادی در حوزه صنعت حضور دارند و آمارها نشان می‌دهد کشور ازنظر تعدد مهندسان در رتبه‌های برتر قرار دارد. اگر سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سازمان مدیریت صنعتی در این خصوص هم‌افزایی انجام دهند، می‌توانند در حوزه دانش‌بنیان تاثیرگذاری خوبی داشته باشند.

مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی نیز اظهارکرد: مبنا بر این بوده است که ایدرو در حوزه صنعت به کارهایی بپردازد که کمتر به آن پرداخته شده است. در دهه ۴۰ ایدرو با رویکرد جایگزینی واردات شکل گرفت. بنابراین دو فعالیت هدف‌گذاری شد: جایگزینی واردات با گسترش صنایع و نوسازی صنایعی که آن زمان با ورشکستگی روبه‌رو بودند. طی این سال‌ها کشورهایی که با سازمان متناظر ایدرو، صنعتی سازی شدن را آغاز کردند (مانند کره جنوبی) به سمت مدیریت زنجیره‌های ارزش بومی و منطقه‌ای و بین‌المللی تمایل پیدا کردند.

برخی دیگر از امور متولی و راهبری ندارد. برای مثال بازارسازی و سرمایه‌گذاری مشترک در صنعت هیچ مرجعی ندارد و ممکن است حتی شرکت‌های تابعه ایدرو در سرمایه‌گذاری‌ها باهم رقابت کنند. ایدرو می‌تواند تسهیم دانش فنی مشترک و تسهیم سرمایه‌گذاری‌های مشترک را انجام دهد که از نقش‌های کمتر پرداخته شده آن است.

ابوالفضل کیانی بختیاری یادآور شد: موضوع دیگر، خوشه‌سازی و رگولاتوری شرکت‌های دانش‌بنیان است که ایدرو می‌تواند نقش‌آفرینی خوبی در این زمینه داشته باشد و به نظر می‌رسد زمان آن رسیده که این موضوع را در اولویت کارها قرار دهیم.

مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی در پایان خاطرنشان کرد: سازمان مدیریت صنعتی در خصوص کسب‌وکارهای پلتفرمی و خدمات مدیریتی در شرکت‌های دانش‌بنیان آمادگی دارد تا بیش از ۱۰خدمت مدیریتی به شرکت‌های دانش‌بنیان ارائه دهد.

علی محمد سلطانی، رئیس صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور نیز ضمن معرفی این صندوق گفت: ضرورت پشتیبانی مالی و معنوی از پژوهشگران و فناوران همواره موردتوجه سیاست‌گذاران کشور بوده و این صندوق در تلاش است به‌عنوان بنیاد ملی علم ایفای نقش کند. به گفته سلطانی این صندوق در طول دو دهه فعالیت اقدام‌های مؤثری را در حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور انجام داده است.

علی‌محمد سلطانی عمده فعالیت‌های این صندوق در حوزه‌های حمایت از طرح‌های پژوهشی، پسادکتری، رساله دکتری، دکتری، کرسی پژوهشی، پژوهانه (گرنت) عنوان کرد.

شبکه مشاوران سازمان به‌گونه‌ای تقویت شده که مسیر ایفای نقش ملی را هموار و شرایط را برای اعتلای برند کارفرمایی شرکت‌ها فراهم کند

سخن پایانی

ارائه بسته خدمات مدیریتی از سوی سازمان مدیریت صنعتی به بنگاه‌های دانش‌بنیان یکی از مسیرهایی است که مورد تاکید این سازمان قرار دارد. بر همین اساس مسئولان این سازمان معتقدند ایدرو باید بر آموزش‌های باکیفیت به مدیران صنعتی کشور متمرکز شود. در این صورت می‌توانیم امیدوار باشیم که حمایت و پشتیبانی بهتری از شرکت‌های دانش‌بنیان صورت می‌دهیم.

تدوین سند استراتژی صنعتی، پیش‌نیاز واگذاری خودروسازان

۱۴ آذرماه امسال جلسه‌ای در راستای الزامات واگذاری برای شرکت‌های ایران خودرو و سایپا با حضور رییس سازمان خصوصی‌سازی، رییس هیات عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و معاون صنایع حمل و نقل وزارت صمت برگزار شد تا هر چه سریع‌تر تصمیماتی در راستای تعیین تکلیف واگذاری سهام این دو شرکت بزرگ خودروسازی اتخاذ شود. بر اساس نامه منتشر شده، این جلسه در سازمان خصوصی‌سازی به‌منظور تحقق هدف «ارتقای سطح کارایی، بهره‌وری و نوآوری در صنعت خودروی کشور» و همچنین «رعایت الزامات سند نهایی خروج دولت از تصدی‌گری صنعت خودرو» تشکیل و موارد مدنظر مورد توافق قرار گرفت.

در این جلسه مقرر شد تا سند استراتژی صنعتی بلندمدت و باثبات صنعت خودرو (۱۰ ساله) تا پایان بهمن ماه سال ۱۴۰۱ با محورهای در نظر گرفته شده توسط وزارت صمت تهیه و به سازمان خصوصی‌سازی ارسال شود. نخستین محور در این زمینه بهبود فضای تولید و کسب و کار و ارتقای سطح رقابت پذیری و پیش‌بینی‌پذیری صنعت خودرو است.

در این زمینه، آرش محبی نژاد دبیر انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه سازان خودروی کشور اظهار داشت: ضرورت و پیش‌نیاز واگذاری خودروسازان، تهیه و تدوین سند استراتژی صنعتی بلندمدت و باثبات صنعت خودرو (۱۰ ساله) است، زیرا وقتی کسی به دنبال خرید خودروسازی است باید بداند چه اتفاقاتی قرار است در این صنعت بیفتد و چه آینده‌ای باید برای آن متصور بود؟

وی ابراز امیدواری کرد: این مهم به عنوان یک سند بالادستی توسط مراجع ذی‌ربط در کشور مورد تصویب قرار بگیرد تا ضمن تبدیل شدن به یک سند کاربردی، با تغییر دولت‌ها، وزیر صنعت، معدن و تجارت یا تغییر مجالس، دچار تغییر نشود.

دبیر انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه سازان خودروی کشور یادآور شد: از حدود ۱۰ سال پیش تاکنون کارشناسان در خصوص اسناد بالادستی صنعت خودرو که مهم‌ترین آن سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ است و باید ملاک عمل و فصل‌الخطاب همه دولت‌ها و مجالس قرار بگیرد، صحبت کرده‌اند. وی در خصوص سایر بندهای نامه یاد شده، خاطرنشان کرد: عدم مداخله دولت در صنعت خودروسازی و همچنین خروج محصولات از شمول قیمت‌گذاری دستوری که اکنون ساز و کار موقت آن را با فروش خودرو در بورس کالا شاهد هستیم، از جمله موارد بسیار خوب طرح شده است که به‌طور قطع به نفع صنعت خودرو و قطعه‌سازی خواهد بود.

محبی‌نژاد بیان داشت: مداخله نکردن دولت در بنگاه‌ها و تنظیم قواعدی که شرایط تحمیلی و ناعادلانه‌ای برای بنگاه‌ها ایجاد نکند از دیگر محورهای این توافق بوده است، به گونه‌ای که برای همه فعالان صنعت خودرو، شرایط و اقتضائات حضور در این صنعت شفاف و قابل پیش‌بینی باشد.

وی ادامه داد: این بدان معناست اگر در مواردی تصمیمات دولت و مداخله در قیمت‌گذاری‌ها سبب زیان‌دهی صنعت شده، باید جبران خسارت انجام شود.

دبیر انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه سازان خودروی کشور خاطرنشان کرد: در تهیه و تدوین موارد پیش‌گفته که در قالب این نامه منتشر شده و بخش‌هایی از آن تا پایان بهمن ماه و مابقی تا پایان امسال باید شکل اجرایی به خود بگیرد، ضمن حضور وزیر اقتصاد، رییس هیات عامل ایدرو، رییس سازمان خصوصی سازی و همچنین مسوولان وزارت صمت در جلسات مربوطه، از آرا و نظرات بخش خصوصی و به‌ویژه این انجمن استفاده شده است.

به گزارش ایرنا، بر پایه این نامه، خروج قیمت‌گذاری دستوری همه محصولات ایران خودرو و سایپا تا پایان سال ۱۴۰۱ از دیگر توافقات این جلسه بود که در این راستا اعلام شد تا ساز و کار اجرایی این توافق تا پایان آذر ۱۴۰۱ توسط وزارت صمت ارائه شود. همچنین در این جلسه تصمیمی مبنی بر واگذاری سهام تودلی ایران خودرو و سایپا تا پایان سال جاری اتخاذ و مقرر شد تا در صورت عدم واگذاری سهام تودلی در شرکت‌های ایران خودرو و سایپا از ابتدای ۱۴۰۲ به بعد حق رای ناشی از این سهام در مجامع این شرکت‌ها سلب شود.

حمایت از کسب‌وکارهای اینترنتی دانش‌بنیان

صندوق نوآوری و شکوفایی، کسب‌وکارهای اینترنتی دانش‌بنیان را مورد حمایت قرار می‌دهد. این صندوق در بسته حمایتی خود برای هر شرکت تا ۱۰ میلیارد تومان تسهیلات در نظر گرفته است که با نرخ ترجیحی و به‌صورت یک‌جا پرداخت می‌شود.

به گزارش وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، «آیین‌نامه حمایت از سکوها و کسب‌وکارهای اقتصاد دیجیتال» با هدف حمایت از رشد و توسعه فضای کسب وکارهای دیجیتال کشور و توسعه اقتصاد دیجیتال به امضای معاون اول رئیس‌جمهوری رسید.

بر اساس این گزارش، پایه و اساس حمایت صندوق نوآوری و شکوفایی به عنوان یکی از دستگاه‌های متولی بر مبنای اعطای تسهیلات است و شامل آن دسته از شرکت‌های دانش‌بنیانی است که در یکی از چهار حوزه پلتفرم‌های کاربردی و کسب‌وکاری، نرم‌افزارهای محتوامحور، آموزش مجازی یا صنعت بازی‌های اینترنتی مشغول به فعالیت هستند و بازاریابی و فروش محصولات آنها از طریق پلتفرم‌های خارجی انجام می‌شد، اما به دلیل بروز محدودیت‌های اخیر در اینترنت کشور با مشکل مواجه شده‌اند.

به همین منظور، صندوق نوآوری و شکوفایی در بسته حمایتی خود برای هر شرکت تا ۱۰ میلیارد تومان تسهیلات در نظر گرفته است که با نرخ ترجیحی و به‌صورت یک‌جا پرداخت می‌شود و بازپرداخت آن در یک دوره ۱۲ ماهه در نظر گرفته شده است. مبلغ تسهیلات هر شرکت نیز معادل ۶ برابر مجموع هزینه‌های حقوق و دستمزد شرکت بر اساس فهرست بیمه مهرماه ۱۴۰۱ مورد محاسبه قرار می‌گیرد. اما سقف وام برای شرکت‌های دانش‌بنیان تا مبلغ یک میلیارد تومان است که به‌طور مستقیم توسط صندوق نوآوری و شکوفایی به شرکت‌ها اعطا خواهد شد. در این میان، شرکت‌هایی که میزان تسهیلات آنها بیش از یک میلیارد تومان باشد، برای دریافت تسهیلات از محل منابع اهرمی صندوق نوآوری و شکوفایی به شبکه بانکی معرفی خواهند شد. همچنین تسهیلات شرکت‌های خلاق نیز تا سقف ۳۰۰ میلیون تومان است که از طریق عاملیت صندوق‌های پژوهش و فناوری پرداخت می‌شود.

صندوق نوآوری و شکوفایی برای تشخیص آسیب‌دیدگی شرکت‌ها، ملاک‌هایی را مد نظر قرار داده که عبارت از کاهش دست‌کم ۲۰ درصدی تعداد نصب کاربر فعال، میزان بازدید یا ترافیک داده در مهر ۱۴۰۱ نسبت به مرداد ۱۴۰۱ است و این تسهیلات شامل شرکت‌هایی می‌شود که دارای سوابق فروش هستند و فروش سال گذشته آنها کمتر از ۵۰ میلیارد تومان باشد.

تسهیلات اعطایی از طریق صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوق‌های پژوهش و فناوری با نرخ ۹ درصد و با حداقل تضمین‌ها و وثیقه‌های مورد نیاز و از طریق بانک‌های همکار صندوق با نرخ ۱۲ درصد پرداخت و بازپرداخت آن پس از گذشت ۶ ماه از تاریخ دریافت تسهیلات توسط شرکت، آغاز می‌شود.

رکوردهایی که در صنعت خودروسازی جابه‌جا شد

بررسی عملکرد صنعت خودرو از ابتدای روی کار آمدن دولت سیزدهم تاکنون، نشان‌دهنده حرکت روبه‌جلوی این لوکوموتیو صنایع کشور است. این صنعت از زمان بازدید سرزده رئیس جمهوری از یکی از خودروسازان در یازدهم اسفندماه سال گذشته تا امروز، رکوردهای مختلفی را جابه‌جا کرده است.

به گزارش ایرنا، یازدهم اسفند سال گذشته بود که رئیس‌جمهوری پس از بازدید سرزده از گروه صنعتی ایران‌خودرو فرمانی هشت ماده‌ای صادر کرد.

در این فرمان به عمده چالش‌های فراروی خودروسازی کشور که این صنعت و به‌تبع آن بازار را با مسائل و مشکلات فراوانی مواجه کرده بود پرداخته شد و در هر مورد رفع کامل مشکلات در یک بازه زمانی مشخص دستور داده شد.

بر اساس برنامه تحولی صنعت خودرو که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تدوین و منتشر شد، محورهای متناظر با تولید، کیفیت و نرخ در صنعت خودروی کشور مورد تمرکز قرار گرفت.

اکنون و بیش از ۱۰ ماه از صدور آن فرمان، دو مسئله مزمن که در سال‌های گذشته گریبان‌گیر صنعت خودرو شده بود، یعنی تولید خودروی ناقص و همچنین قرعه‌کشی خودرو به‌تدریج در حال برطرف شدن است.

به‌طوری که دیگر خبری از خودروهای دارای نقص قطعه و ناقص در پارکینگ خودروسازان نیست و گروه خودروسازی سایپا نیز همه محصولات خود را بدون فرآیند قرعه‌کشی به فروش می‌رساند.

همچنین در گروه صنعتی ایران‌خودرو، با افزایش تولید و سایر راهکارها، تحقق کامل این هدف تا پایان سال دنبال می‌شود.

چهارشنبه هفته گذشته (۱۶ آذرماه) بود که رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی از صدور مجوز واگذاری شرکت پارس‌خودرو خبر داد و به‌این‌ترتیب بند هشتم از فرامین هشت ماده‌ای رئیس‌جمهوری که بر مبنای آن «واگذاری مدیریت دولتی شرکت‌های خودروسازی ایران‌خودرو و سایپا حداکثر در مدت ۶ماه به بخش غیردولتی تعیین تکلیف

در ادامه نگاهی گذرا به برخی دستاوردهای به‌دست آمده در صنعت خودروی کشور در هشت ماهه امسال می‌پردازیم:

- افزایش تحویل خودرو به میزان ۳۰ درصد در هشت ماهه نخست امسال نسبت به سال گذشته
- به صفر رساندن خودروهای انبارشده در پارکینگ خودروسازان
- تولید عبور مستقیم (اجتناب از تولید خودروهای ناقص)
- ثبت رکورد تولید ۱۲۲ هزار خودروی سواری در یک ماه که در پنج سال گذشته بی‌سابقه بوده است.
- تولید انواع خودروی سنگین در هشت ماهه نخست امسال نسبت به سال گذشته دارای رشد نزدیک به ۱۷۶ درصد بوده است
- رشد بیش از ۶۰ درصدی تولید انواع موتورسیکلت در کشور
- ۲ برابر شدن سهم بخش خصوصی از میزان تولید خودروی کشور نسبت به سال گذشته با تولید ۱۱۳ هزار و ۶۰۹ دستگاه خودرو
- افزایش روند رضایت مشتریان از محصولات تولیدی خودروسازان داخلی
- اجرای طرح ردگیری محصولات (فالوآپ) در خودروهای داخلی
- اجرای برنامه‌های توسعه محصولات جدید بر اساس بن‌سازه‌های (پلتفرم‌های) بومی
- سیاست‌گذاری برای طراحی و توسعه ۹ محصول جدید در دو خودروساز بزرگ کشور برای سال آینده متناسب با استانداردهای ۸۵ گانه
- برنامه‌ریزی برای تولید محصول مبتنی بر بن‌سازه خودروی اقتصادی در سال آینده
- تهیه و تدوین آیین‌نامه‌های مرتبط با قانون ساماندهی خودرو به‌منظور افزایش عمق ساخت داخل و ارتقای کیفیت و دانش‌بنیان شدن صنعت خودرو (تغییر قواعد حاکم بر صنعت خودرو)
- تحقق کاهش هزینه‌های مالی خودروسازان و تاثیر آن بر کاهش هزینه تمام‌شده محصول در خودروسازان
- اجرایی کردن بستر واردات خودرو در طی کمتر از یک ماه از انجام اصلاحیه مصوبه واردات به‌منظور رقابتی کردن این صنعت
- زمینه‌سازی برای خصوصی‌سازی در صنعت خودروی کشور با همکاری سازمان خصوصی‌سازی.

برگزاری نشست تبیین دستاوردهای اقتصادی عبور مستقیم تولید در صنعت خودرو

تولید خودرو ناقص در ایران‌خودرو قفل شد

شهناز صفایی: دوشنبه، ۲۱ آذر نشست تخصصی «تبیین فرصت‌های اقتصادی عبور مستقیم تولید در صنعت خودرو؛ شناخت گلوگاه‌ها، بهبود فرآیندها و دستاوردهای اقتصادی» ازسوی گروه صنعتی ایران‌خودرو در مرکز همایش‌های ساپکو برگزار شد. این نشست گروه صنعتی ایران‌خودرو با عنوان تبیین فرصت‌های اقتصادی عبور مستقیم تولید در صنعت خودرو در راستای تولید بدون توقف و کسری خودرو که یکی از دستاوردهای مهم و قابل‌ستایش ایران‌خودرو در شرایط کنونی باوجود تحریم‌ها به‌شمار می‌رود، با حضور مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت، مدیران ارشد گروه صنعتی ایران‌خودروو قطعه‌سازان برپا شد.

مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو در نشست تبیین دستاوردهای اقتصادی عبور مستقیم تولید در صنعت خودرو؛ فلسفه برگزاری چنین نشست‌هایی را تبیین نتایج و بررسی نقاط ضعف و قوت اقدامات پژوهشی اجرایی شده، اعلام کرد. به گزارش صمت ، مهدی خطیبی اظهار کرد: در مدیریت صنعتی و اقتصادی کشور، اگر پروژه‌ای ناشی از مطالعات و پژوهش‌های از پیش انجام‌شده، اجرا شد و به نتیجه رسید، بهتر است نسبت به تبیین نتایج و نقاط ضعف و قوت آن، اقدام و نتیجه آن به‌صورت مبسوط ثبت و درباره آن، اطلاع‌رسانی مناسبی انجام شود که فلسفه برگزاری این نشست نیز به این امر برمی‌گردد. خطیبی افزود: دستاوردها و نتیجه تولید کامل و عبور مستقیم برای گروه صنعتی ایران‌خودرو در چند ماهی که از اجرای آن می‌گذرد، بسیار چشمگیر و قابل توجه بوده است. وی خاطرنشان کرد: سال گذشته، چند معضل اساسی و ریشه‌ای گریبانگیر صنعت خودرو کشورمان بود؛ یکی موضوع کیفیت بود و دیگری که تبدیل به یک معضل ملی شده بود، دو حدود ۱۸۰ هزار دستگاه خودرو ناقص در کف پارکینگ‌های ایران‌خودرو و سایپا بود. این دو مورد به‌طور خاص، چالش‌هایی را برای صنعت خودرو کشور و به‌طبع ایران‌خودرو ایجاد کرده بود؛ از همین رو از بهمن سال گذشته که مسئولیت این گروه را برعهده گرفتم، دغدغه‌ام در آغاز دور جدید حضورم در گروه صنعتی ایران‌خودرو، تولید کامل خودرو در ایران‌خودرو بود که با تلاش و همفکری گروهی در این گروه صنعتی محقق شد. خطیبی به بررسی‌های انجام‌شده از سوی گروه صنعتی ایران‌خودرو در راستای دستاوردهای عبور مستقیم تولید اشاره کرد و گفت: براساس مطالعاتی که انجام شده، اگر سال گذشته، تولید خودرو ناقص نداشتیم و ۱۰۰ درصد خروجی ما از خطوط تولید، کامل بود، در بدترین حالت ممکن شاید حدود ۱۵ هزار و ۸۰۰ دستگاه خودرو از تعداد تولید مکانیکی و ناقص خودرو در سال قبل کاسته می‌شد. وی افزود: به اعتقاد من در تمام این سال‌ها، اگر تولید ناقص به‌عنوان آمار تولید ارائه شده، اشتباه بوده است. اگر سال قبل تولید کامل انجام می‌شد، شاید از ۴۷۱ هزار و ۴۰۰ دستگاه خودرو حدود ۱۵ هزار و ۸۰۰ دستگاه کمتر بود، اما عواید آن، عواید اقتصادی قابل توجه و به‌علاوه افزایش کیفیت، چشمگیر و ملموس بود.

■ نتیجه همگرایی و هم‌افزایی

خطیبی با اشاره به اینکه مجبور بودیم در این مسیر، یعنی حذف تولید خودرو ناقص گام بگذاریم، اظهار کرد: از نظر تفکری و تصمیم‌سازی مجبور بودیم باوجود تمام سختی‌های آن، این تصمیم را بگیریم و در عین حال مشتاق و علاقه‌مند بودیم و با تمام توان‌مان در این مسیر قرار گرفتیم. مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو افزود: در چند مرحله پروژه تعریف شد و از ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱ در گروه صنعتی ایران‌خودرو ۱۰۰ درصد تولیدات ایران‌خودرو به‌صورت کامل تولید و سیستم تولید ناقص در این گروه صنعتی به‌عبارتی قفل شد و دیگر تولید ناقص خودرو نداشتیم. وی تاکید کرد: رسیدن به این مرحله نتیجه تلاش همه همکاران من در گروه صنعتی ایران‌خودرو و شبکه تامین و به‌عبارتی نتیجه همگرایی و هم‌افزایی کل خودروسازی و شبکه تامین و قطعه‌سازان است.

■ ساخت داخل ۹۵ درصد و بالاتر

خطیبی خاطرنشان کرد: در حال حاضر در گروه صنعتی ایران‌خودرو، چند هدف مهم را محقق کرده‌ایم، تولید کامل انجام می‌دهیم و به یک ثبات نسبی در تیراژ بالا رسیده‌ایم. وی با اشاره به اینکه در سال‌های قبل، تیراژ تولید قابل توجه بود، اما بیش از نصف خودروهایی که تولید می‌شد، در قالب سی کی دی بود، ادامه داد: براساس پژوهش‌هایی که از سوی گروه صنعتی ایران‌خودرو انجام شده، در تمام سال‌هایی که ایران‌خودرو فعالیت کرده، هیچ‌وقت تعداد تولید آن برای خودروهای ساخت داخل این اندازه نبوده و این از جمله اتفاقات مثبتی است که در سال جاری در گروه خودروسازی ایران‌خودرو افتاد. خطیبی اظهار کرد: امسال تولیدات گروه صنعتی ایران‌خودرو نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۱۳۳ هزار دستگاه جلوتر و با نسبت تولید ساخت داخل ۹۵ درصد و بالاتر در حال انجام است و شاید فقط ۵ درصد سی کی دی داشته باشیم. وی افزود: در حال حاضر در تیراژ بالا تولید می‌کنیم و برای ۳ ماه پایانی سال، برنامه جهش تولید داریم تا تیراژ تولید را بالاتر ببریم. امیدواریم شبکه تامین هم در این مسیر همراه باشند تا این هدف برای کمک به صنعت خودرو کشور محقق شود.

مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو ادامه داد: تولید در تیراژ بالا، ثبات تولید و تولید کامل، از دستاوردهای گروه صنعتی ایران‌خودرو در سال جاری است و البته همزمان با این دستاوردها در بحث کیفیت نیز بیش از ۲۵ درصد از نمرات منفی کیفیت خودروهای ما کاسته شده است. خطیبی با اشاره به اینکه در این مسیر از همه مهم‌تر برای یک مدیر صنعتی، شناسایی گلوگاه‌های تولید است، اظهار کرد: شناخت مسئله کمک بسیار زیادی به حل مشکلات می‌کند. سال‌های قبل شناسایی گلوگاه‌ها یکی از موارد مغفول بود و اینکه برای شناسایی دقیق مسائل اقدامی انجام نمی‌شد، اما امروز با بررسی‌ها و اقداماتی که انجام داده‌ایم، تمام این گلوگاه‌ها به‌خوبی خود را نشان می‌دهند و این یعنی فراهم آوردن مقدمات رشد و توسعه در کشور. وقتی نقاط ضعف را بدانیم و بدانیم کجا باید سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران را به آن نقاط هدایت کنیم، قطعا به نتایج بهتری خواهیم رسید.

در مجموع می‌توان گفت شناخت گلوگاه‌ها در این پروژه، اقدام بسیار بجا و مفیدی بود و در حال حاضر گروه صنعتی ایران‌خودرو درصدد رفع گلوگاه‌هایی است که در صنعت خودرو کشور شناسایی کرده است. مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو در ادامه با اشاره برنامه‌های آینده این گروه صنعتی در راستای عبور مستقیم تولید در صنعت خودرو، اظهار کرد: در اینکه تحقق تولید خودرو کامل، موضوع مهم و تاثیرگذاری است و نیاز امروز صنعت خودرو ما است، شکی نیست، اما در راستای این هدف باید حتما در شبکه تامین، افزایش ظرفیت داشته باشیم. در این بخش، انبارش کالا و قطعات مصرفی، یکی از مهم‌ترین الزامات است که هنوز نتوانسته‌ایم به آن دست پیدا کنیم و باوجود اینکه چند ماه از این پروژه گذشته، ما به‌صورت روزانه و گاه ساعتی رفع نیاز می‌کنیم.

■ تولید مستقیم هم خوب است، هم نیاز

وی با اشاره به اینکه گاه این گونه مطرح می‌شود که تولید مستقیم نرخ تمام‌شده را بالا می‌برد، درباره هزینه-فایده اجرای این پروژه اظهار کرد: نتیجه پیگیری‌های گروه صنعتی ایران‌خودرو نشان می‌دهد به هیچ‌وجه این اتفاق رخ نداده و اگر در تامین قطعه‌ای هم افزایش نرخ داشته‌ایم، در مقابل صرفه‌جویی قابل توجهی هم شده و مهم‌تر از همه اینکه، وظیفه ما این است که کالای کامل و بدون نقص تولید و عرضه کنیم. مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو ادامه داد: با این گونه اظهارنظرها که محلی از اعراب ندارند و در راستای ارائه دستاوردهایی که در این پروژه مهم داشتیم، در نهایت تصمیم گرفتیم با برگزاری این نشست درباره دستاوردها و نقاط ضعف و قوت روشی که در پیش گرفتیم، گفت‌وگو کنیم تا ثبت شود و برای آیندگان باقی بماند. وی افزود: شاید سوال مهمی که امروز باید از کارشناسان و بعضی سازمان‌ها پرسیده شود، این است که چرا عبور مستقیم تولید زودتر انجام نشده و چرا زمانی که تحریم نبودیم، آن را با هزینه‌ای به‌مراتب کمتر و اقتصادی‌تر محقق نکردیم؟ خطیبی عبور مستقیم تولید را شجره طیبه نامید که باید در گلستان کاری و شکوفای صنعت خودرو محقق و تقویت شود تا همه مردم از مزایای آن بهره‌مند شوند. مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو در پایان گفت: گروه صنعتی ایران‌خودرو در راستای تحقق عبور مستقیم تولید از مرحله خواستن عبور کرده و از «می‌خواهیم انجام دهیم» به «انجام دادیم» رسیده است. امیدوارم این کار که با تلاش شبانه‌روزی این گروه آغاز شده، استمرار یابد تا خودرو را با کیفیت‌تر، اقتصادی‌تر و با قیمت تمام‌شده کمتر و البته با قیمت‌های ثابت به‌دست مردم برسانیم.

سخن پایانی

پس از سخنرانی مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو در این نشست، مدیران ارشد گروه صنعتی ایران‌خودرو و قطعه‌سازان در قالب دو پنل به بیان نظرات خود پرداختند. کیانوش پورمجیب، قائم‌مقام اجرایی مدیرعامل در این دو پنل به نکات مهمی اشاره و اهداف محقق‌شده در گروه صنعتی ایران‌خودرو را بیان کرد. در پنل نخست به شناخت گلوگاه‌ها و بهبود فرآیندها پرداخته و در پنل دوم هم دستاوردهای اقتصادی عبور مستقیم تولید در صنعت خودرو که در سال جاری از سوی گروه صنعتی ایران‌خودرو محقق شده، بررسی شد. در پنل نخست، آرش محبی‌نژاد دبیر انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور، شاپور سامعی نایب‌رئیس انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو، شهرام صالحی مدیرعامل ساپکو، سهراب برفروشان معاون کیفیت گروه صنعتی ایران‌خودرو و علیرضا بخت‌آزما رئیس خطوط مونتاژ گروه صنعتی ایران‌خودرو درباره هدف از برگزاری نشست به بیان نظرات و دیدگاه‌های خود پرداختند. در پنل دوم نیز محمد نیکفر قائم‌مقام مالی و اقتصادی گروه صنعتی ایران‌خودرو، بهروز غفاری سرپرست شرکت طراحی مهندسی و تامین قطعات ایران‌خودرو(ساپکو)، عادل پیرمحمدی قائم‌مقام گروه صنعتی ایران‌خودرو در پروژه‌ها و محمدرضا نجفی‌منش رئیس انجمن صنایع همگن قطعه‌سازی کشور نظرات خود را مطرح کردند. گفتنی است بعد از برگزاری این دو پنل ابوالفضل خلخالی، معاون صنایع حمل‌ونقل وزیر صنعت، معدن و تجارت در راستای تحولات صنعت خودرو کشور به ایراد سخنرانی پرداخت.

آگهی تحدید حدود عمومی سال ۱۴۰۱

جهت قسمتی از املاک حوزه ثبتی ناحیه یک کرج

به موجب ماده ۱۴ قانون ثبت تحدید حدود قسمتی از املاک واقع در حوزه ثبتی ناحیه یک کرج که تاکنون به عمل نیامده به شماره پلاک اصلی و فرعی و محل وقوع املاک مذکور به ترتیب نزدیک بودن به حوزه ثبتی تعیین می‌گردد و برای اطلاع عموم به شرح ذیل اعلام می‌شود.

علیهذا تحدید حدود ملک مذکور راس ساعت ۹ صبح در روز و تاریخ‌های مقرر در ذیل جهت هر یک از مالکین موصوف در محل وقوع ملک مزبور شروع و به عمل خواهد آمد.

■ املاک جاده چالوس

۱- پلاک ۵ اصلی واقع در قریه پورکان جاده چالوس

دو سهم مشاع از سه سهم سه‌دانگ یک باب خانه تحت پلاک ۷۰ فرعی از ۵ اصلی واقع در پورکان شهرستان کرج برابر تقاضای وکیل وراث مرحوم عبدالحسین صالحی به شماره وکالت ۱۳۲۸۹ مورخ ۱۴۰۱/۸/۲۲ دفترخانه ۲۰۳ کرج

تاریخ و روز بازدید: سه‌شنبه ۱۴۰۱/۱۰/۲۰

۲- پلاک ۷ اصلی واقع در قریه میدانک

ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی تحت پلاک ۱۳ فرعی از ۷ اصلی واقع در میدانک شهرستان کرج

برابر تقاضای متقاضی شماره درخواست ۱۴۰۱۲۱۷۳۱۰۰۹۰۲۰۷۲۶ مورخ ۱۴۰۱/۸۵

تاریخ و روز بازدید: سه‌شنبه ۱۴۰۱/۱۰/۲۷

بدینوسیله به اطلاع کلیه مالکین مجاور پلاک فوق‌الذکر می‌رساند: در روز و ساعت مقرر در محل وقوع ملک حاضر و طبق ماده ۲۰ قانون ثبت چنانچه نسبت به حدود یا حقوق ارتفاقی اعتراض دارند از تاریخ تحدید حدود به مدت ۳۰ روز اعتراض خود را به اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه یک کرج تسلیم و معترضین مکلفند در اجرای ماده ۸۶ آیین‌نامه قانون ثبت باید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض به مرجع ثبتی دادخواست تنظیمی خود را که به مرجع ذیصلاح قضایی تقدیم نموده‌اند یا گواهی مربوطه را به اداره ثبت تسلیم و رسید دریافت دارند. بدیهی است در غیر این صورت حق واخواهی از آنان ساقط خواهد شد.

حوزه ثبت ملک کرج – ناحیه یک

تاریخ انتشار: چهارشنبه ۱۴۰۱/۰۹/۲۳

نوبت اول
شناسه ۱۴۲۵۵۱۹

شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی s.p.g.c

فراخوان مناقصه عمومی

همزمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه) دومرحله‌ایی – پالایشگاه دهم (فاز ۱۹)

پالایشگاه دهم پارس جنوبی فـاز ۱۹ درنظر دارد مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه) شماره R۱۰/۹۹/۰۱۰ تقاضای: ۳۱۰۱۱۹۹۰۱۹ به شماره ستاد ایران: ۲۰۰۱۰۹۷۶۸۴۰۰۰۰۳۱ به شرح: VALVE- الزاماً ساخت داخل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

برآورد مناقصه: ۳۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ و **تضمین فرآیند ارجاع کار:** ۱،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ریال بوده و تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران قابل قبول می‌باشد.

جدول زمان‌بندی به شرح ذیل می‌باشد:

ردیف	اقدام	تاریخ
۱	تاریخ انتشار مناقصه درسامانه	۱۴۰۱/۰۹/۲۶
۲	مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه	۱۴۰۱/۱۰/۰۳
۳	مهلت زمانی ارسال پیشنهادات	۱۴۰۱/۱۰/۱۷
۴	زمان بازگشایی پاکت ارزیابی کیفی مناقصه‌گران	۱۴۰۱/۱۰/۱۷

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه ضمانتنامه فرآیند ارجاع کار (پاکت الف): آدرس: استان بوشهر -شهرستان کنگان -کیلومتر ۲۰ جاده کنگان به عسلویه -سایت ۲ منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس -پالایشگاه دهم - فاز ۱۹

تلفن: اداره خدمات کالای پالایشگاه دهم: ۰۷۷۳۱۴۶۶۲۸۳-۰۷۷۳۱۴۶۶۲۸۷ -

کمیسیون مناقصات پالایشگاه دهم: ۰۷۷۳۱۴۶۶۳۹۴-۰۷۷۳۱۴۶۶۳۹۳

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام سایر استان‌ها، در سایت سامانه WWW.SETADIRAN.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۹/۲۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۹/۲۶

روابط عمومی مجتمع گاز پارس جنوبی

آگهی فقدان سند مالکیت

آقای محمد گلشن ضمن تسلیم دو برگ استشهادیه تصدیق شده اعلام نموده است که سند مالکیت ششدانگ یک دستگاه آپارتمان مسکونی واقع در طبقه دوم سمت شمال‌غربی قطعه ٤ تفکیکی به مساحت ۸۶/۱۹ مترمربع به شماره پلاک ۲۲۰۲۰ فرعی از ۱۵۷ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۷۲۸٤ فرعی از اصلی مذکور واقع در اراضی حوزه ثبتی شهرستان به نام متقاضی ثبت به شماره چاپی ۳۰۲۶٤٤ و دفتر الکترونیکی به شماره ۱۳۹۹۲۰۳۳۱۰۰۹۰۰۶۳۶۸ صادر و تسلیم شد سپس تمامی مورد ثبت در رهن بانک ملی قرار گرفته که سند مالکیت به علت سهل‌انگاری مفقود گردیده است لذا تقاضای صدور سند مالکیت المثنی نموده است. لذا مراتب به استناد تبصره یک اصلاحی به ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود و یا انجام معامله نسبت به ملک مذکور باشد از تاریخ این آگهی ظرف مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت به این اداره تسلیم تا وفق مقررات عمل گردد. بدیهی است چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراضی واصل نشود و یا در صورت اعتراض اصل سند ارائه نگردد سند مالکیت المثنی طبق مقررات به متقاضی تسلیم خواهد شد.

مسلم مرزآرا، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه یک کرج

تصمیم عجولانه محیط‌زیست برای معدنی‌ها

گذار از ناترازی گاز میسر می‌شود؛ اگر...

تنظیم‌گری ناموفق دولت در زنجیره فولاد

تبعات غیرقابل جبران برای فولادسازان ادامه دارد

ضرورت اصلاح محدودیت‌های گازی صنایع

زنجیره تولید فولاد ایران بر پایه بهره‌مندی از ذخایر غنی انرژی در کشور شکل‌گرفته و توسعه‌یافته است. بر همین اساس نیز واحدهای احیا مستقیم حلقه‌ای غیرقابل جایگزین را در زنجیره فولاد ما به خود اختصاص می‌دهد. از گاز هم‌زمان به‌عنوان سوخت و خوراک واحدهای احیا برای تولید آهن اسفنجی استفاده می‌شود. بنابراین مصرف گاز در این حلقه از زنجیره تولید فولاد قابل‌توجه و غیرقابل جایگزین است. طبعاً اثرات بروز هر نوع محدودیت در تأمین گاز موردنیاز واحدهای تولیدکننده آهن اسفنجی در اسیر حلقه‌ها نیز نمایان خواهد شد. محدودیت درروند تأمین گاز واحدهای فولادی و تولیدکنندگان آهن اسفنجی از ابتدای آذرماه آغازشده است. درحال‌حاضر تنها حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد از گاز موردنیاز واحدهای احیا مستقیم تأمین می‌شود.

درنتیجه از یک‌سو میزان تولید در این صنعت به‌شدت کاهش‌یافته است. از سوی دیگر نیز لطمات غیرقابل جبرانی به تجهیزات صنایع و کوره‌های ذوب واحدهای تولیدی تحمیل می‌شود. بر همین اساس نیز فعالان صنعت فولاد خواستار بازنگری شرکت گاز در توزیع این منبع مهم انرژی هستند.

عکس: صمت

قطع گاز صنایع جدی است

به گفته مدیران شرکت ملی گاز ایران چنانچه مصرف گاز خانگی و تجاری کاهش نیابد، احتمال قطع گاز صنایع و اعمال محدودیت بیشتر برای نیروگاه‌های کشور وجود دارد. به گزارش ایسنا محمدرضا جولایی مدیر دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران گفت: از اواخر آبان ماه میزان مصرف بخش خانگی و تجاری ۱.۵ برابر افزایش‌یافته است. طبیعتاً این میزان کسری باید از جای دیگری جبران شود چراکه تولید دیگری وجود ندارد، بنابراین باید با اعمال محدودیت راهی برای تأمین سوخت کشور لحاظ کرد.

وی با بیان اینکه جبران این میزان کسری گاز باید از طریقی انجام شود، گفت: در حال حاضر بخشی از این کمبود را طریق مدیریت تأمین گاز صنعت سیمان جبران می‌کنیم، به‌گونه‌ای که سوخت دوم که مازوت است را به این بخش تحویل داده‌ایم تا تولید متوقف نشود. بخش دیگر از کمبود موردبحث را از طریق مدیریت میزان مصرف گاز نیروگاه‌ها کنترل می‌کنیم.

مدیر دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران افزود: در صورت نیاز بیشتر به گاز باید روی مصارف واحدهای صنعتی مدیریت داشته باشیم.

▣ فولاد و پتروشیمی در اولویت اعمال محدودیت

جولایی افزود: درحال حاضر اعمال محدودیت برای صنایع فولاد و پتروشیمی در اولویت است. به‌غیراز این دو صنعت، سایر صنایع نیز در صورت لزوم در اولویت ایجاد محدودیت خواهند بود. میزان اعمال محدودیت بستگی به افزایش مصرف خانگی و تجاری دارد. پیش‌بینی‌ها نیز حکایت از این دارد که در آینده نزدیک هوا سردتر شود، اما در قبال این سرد شدن اگر مصرف افزایشی باشد شروع محدودیت‌ها استارت می‌خورد.

▣ تأمین دوسوم نیاز نیروگاه‌ها از طریق گاز

وی با اشاره به آخرین وضعیت تخصیص سوخت به نیروگاه‌های کشور نیز گفت: دوسوم نیاز نیروگاه‌ها از طریق گاز و یک‌سوم از طریق سوخت مایع تأمین می‌شود. با توجه به ذخایری که داریم میزان سوخت مایع را برای نیروگاه‌ها کنترل می‌کنیم.

مدیر دیسپچینگ ملی گاز ایران با بیان اینکه این احتمال وجود دارد که مصرف سوخت مایع نیروگاه‌ها افزایش یابد، اظهار کرد: با توجه به میزان مصرف بخش خانگی برای این مساله نیز تصمیم‌گیری می‌شود. درحال حاضر مصرف خانگی حدود ۴۶۰ میلیون مترمکعب است یعنی بیش از ۵۰ درصد به بخش خانگی و تجاری اختصاص می‌یابد، طبیعتا اگر میزان مصرف از این رقم فراتر رود محدودیت اعمال می‌شود.

به گفته جولایی، اینکه چقدر مازوت در نیروگاه‌ها مصرف شود را شرکت گاز تعیین نمی‌کند، بلکه وزارت نیرو برحسب نیاز خود به برق می‌تواند یا از نیروگاه‌های دیگر برای جبران کاهش گاز استفاده کند و یا اینکه گازوئیل و مازوت را به‌عنوان سوخت نیروگاه در نظر بگیرد.

وی با بیان اینکه شرکت ملی گاز تاکیدی ندارد که حتماً نیروگاه‌ها از مازوت استفاده کنند، گفت: وزارت نیرو باید حسب نیاز خود تصمیم بگیرد، ما فقط محدودیت گاز اعمال می‌کنیم و هیچ محدودیتی در شرایط فعلی برای تخصیص گازوییل وجود ندارد. برای مازوت هم ما نگرانی نداریم خودشان باید تصمیم بگیرند که می‌خواهند از مازوت استفاده کنند و یا خیر.

تبعات محدودیت‌های شدید تامین گاز زنجیره فولاد

محدودیت گاز صنایع فولادی در هفته‌های اخیر آغازشده و چالش‌های متعددی را به این صنعتگران تحمیل کرده است. در چنین شرایطی رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران طی نامه‌ای به مدیرعامل شرکت ملی گاز، با اشاره به تبعات محدودیت‌های شدید تأمین گاز زنجیره فولاد به‌ویژه در کارخانجات تولیدکننده آهن اسفنجی، خواستار اصلاح فوری این محدودیت‌ها در راستای کاهش آسیب وارده به تولید فولاد کشور شد.

به گزارش انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران بهرام سبحانی، رئیس انجمن فولاد تاکید کرد: باوجود درخواست‌های متعدد انجمن فولاد در خصوص ایجاد هماهنگی بیشتر برای مدیریت کمبود گاز به‌عنوان یک محدودیت ملی و قول مساعد شرکت ملی گاز ایران در جلسات برگزارشده، متاسفانه ابلاغ محدودیت و قطعی گاز در واحدهای فولادی بدون هماهنگی قبلی از ابتدای آذرماه امسال آغازشده است. این محدودیت زمینه‌ساز کاهش جدی تولید و مختل شدن خطوط تولید کارخانه‌های فولادی شده است. وی افزود: علاوه بر این با توجه به اینکه گاز در فرآیند تولید فولاد نقش اساسی تکنولوژیکی دارد و همچون صنایع دیگر مانند واحدهای سیمان و نیروگاه‌ها امکان استفاده از سوخت جایگزین در این فرآیند میسر نیست. بر همین اساس نیز قطعی یا اعمال محدودیت‌های شدید تأمین گاز طبیعی به‌ویژه در واحدهای احیا مستقیم فولاد به‌منزله توقف تولید آهن اسفنجی به‌عنوان ماده اولیه موردنیاز واحدهای فولادسازی و طبعاً توقف تولید فولاد و تعطیلی واحدهای زنجیره فولاد آن‌هم در شرایط ویژه و حساس اجتماعی فعالی کشور است که پیامدهای آن کاهش شدید درآمدهای داخلی و ارزی در حوزه اقتصادی و صنعت و معدن را در بر می‌گیرد. سبحانی در ادامه تاکید کرد: اعمال محدودیت‌های اجتناب‌ناپذیر می‌تواند به‌گونه‌ای اصلاح شود که هم محدودیت شرکت ملی گاز ایران در تأمین گاز رعایت شود و هم تولید فولاد کشور، آسیب کم‌تری ببیند. به‌عنوان‌مثال امکان جابجایی سهمیه ابلاغی به واحدهای مختلف در یک استان با موافقت صنایع و هماهنگی بین این انجمن و شرکت‌های گاز استانی در جهت اعمال بهینه محدودیت‌ها به‌عنوان یک راهکار پیشنهادشده است.

سخن پایانی

شروع ماه‌های سرد سال و ورود موج‌های سرما به کشور، زمینه‌ساز بروز محدودیت در تأمین گاز کشور است. در چنین شرایطی صنایع فولاد در معرض قطع انرژی گاز قرارگرفته‌اند. این در حالی است که امکان استفاده از سوخت جایگزین نیز در این صنعت وجود ندارد. بنابراین فعالان صنعت فولاد کشور خواستار بازنگری دولتمردان و سیاست‌گذاران در ایجاد محدودیت برای صنایع هستند.

نوبت دوم

مزایده ۱۴۰۱۱۵د

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد **مقدار حداکثر ۱۰۰۰۰ (ده هزار) تن بریکت** مازاد بر نیاز خود را طبق آنالیز شیمیایی و سبد اقلام مندرج در اسناد مزایده از طریق مزایده عمومی بفروش برساند.

متقاضیان شرکت در مزایده می‌توانند جهت آگاهی از شرایط عمومی مزایده و دریافت اوراق مزایده و ارائه پیشنهاد همه روزه به استثنای ایام تعطیل رسمی، پنجشنبه و جمعه از تاریخ **۱۴۰۱/۰۹/۲۶** لغایت **۱۴۰۱/۰۹/۲۸** از ساعت **۸** صبح الی **۱۴** به آدرس تهران، میدان ونک، بزرگراه حقانی بعد از جهان کودک، خیابان شهیدی، کوچه ژوبین، پلاک ۲، طبقه ٤، واحد۷ مراجعه نمایند.

همچنین آگهی و اسناد مزایده نوبت دوم ۱٤۰۱۱۵د در سایت اینترنتی شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان به آدرس sjsco.ir پرتال مزایده و مناقصه قسمت مزایده قابل مشاهده می‌باشد.

واحد فروش شرکت جهان فولاد سیرجان

شماره مناقصه: ۱۴۴۸۲۰

آگهی فراخوان عمومی ارزیابی کیفی پیمانکاران

شرکت فولاد هرمزگان جنوب

موضوع: انجام خدمات نظافت صنعتی در ناحیه فولادسازی، واحدهای جانبی و پشتیبانی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

شرکت فولاد هرمزگان جنوب در نظر دارد موضوع «**انجام خدمات نظافت صنعتی در ناحیه فولادسازی، واحدهای جانبی و پشتیبانی شرکت فولاد هرمزگان جنوب**» برای مدت یکسال و قابل تمدید برای دو دوره یکساله دیگر را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به پیمانکاران توانمند و واجد شرایط مندرج در اسناد ارزیابی کیفی، واگذار نماید. بدینوسیله از کلیه پیمانکاران فعال با توان و سابقه اجرایی لازم جهت اجرای موضوع که دارای تایید صلاحیت ایمنی از سازمان تعاون، کار و رفاه اجتماعی و قادر به تهیه ضمانتنامه بانکی به مبلغ ۸,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (هشت میلیارد و هفتصد میلیون) ریال می‌باشند، دعوت می‌گردد در صورت تمایل به همکاری نامه اعلام آمادگی با درج ایمیل رسمی مناقصه‌گر به همراه فیش واریزی به مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه گمرک شهید رجایی، به نام شرکت فولاد هرمزگان جنوب بابت خرید اسناد ارزیابی کیفی، را به ایمیل Hakimi.s@hosco.ir و یا فکس ۳۳۵۳۰۱۴۵-۰۷۶ تا تاریخ **۱۴۰۱/۹/۲۸** ارسال و نسبت به دریافت فرم ارزیابی کیفی اقدام نموده و اسناد ارزیابی کیفی را تا تاریخ **۱۴۰۱/۱۰/۱۲** به نشانی بندرعباس- کیلومتر ۱۳ بزرگراه شهید رجایی- منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس- شرکت فولاد هرمزگان- واحد خرید خدمات قراردادی- کدپستی: ۷۹۱۷۱۷۶۳۱۹ ارسال نمایند. بدیهی است اسناد مناقصه پس از اتمام ارزیابی کیفی به شرکت‌های واجد شرایط ارائه خواهد شد.

* ارایه مدارک و سوابق هیچ‌گونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.

* هزینه چاپ آگهی فراخوان بر عهده برنده نهایی مناقصه مربوطه خواهد بود.

* در صورت نیاز به اطلاعات فنی با شماره تلفن ۰۷۶-٤٤٨٤٨٨٦٥ و اطلاعات بازرگانی ۰۷۶-٤٤٨٤٣٢١٤ تماس حاصل فرمایید.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

نوبت اول

مزایده ۱۴۰۱۱۸د

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد **مقدار حداکثر ۱۰۰۰۰ (ده هزار) تن خرسک تاندیش** مازاد بر نیاز خود را طبق آنالیز شیمیایی و سبد اقلام مندرج در اسناد مزایده از طریق مزایده عمومی بفروش برساند.

متقاضیان شرکت در مزایده می توانند جهت آگاهی از شرایط عمومی مزایده و دریافت اوراق مزایده و ارائه پیشنهاد همه روزه به استثنای ایام تعطیل رسمی، پنجشنبه و جمعه از تاریخ **۱۴۰۱/۰۹/۲۶** لغایت **۱۴۰۱/۰۹/۲۸** از ساعت **۸** صبح الی **۱٤** به آدرس تهران، میدان ونک، بزرگراه حقانی بعد از جهان کودک، خیابان شهیدی، کوچه ژوبین، پلاک ۲، طبقه ٤، واحد۷ مراجعه نمایند.

همچنین آگهی و اسناد مزایده نوبت اول ۱٤۰۱۱۸د در سایت اینترنتی شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان به آدرس sjsco.ir پرتال مزایده و مناقصه قسمت مزایده قابل مشاهده می‌باشد.

واحد فروش شرکت جهان فولاد سیرجان

نوبت اول

مزایده ۱۴۰۱۱۷د

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد **مقدار حداکثر ۳،۰۰۰ (سه هزار) تن پوسته اکسید آهن** مازاد بر نیاز خود را طبق آنالیز شیمیایی و سبد اقلام مندرج در اسناد مزایده از طریق مزایده عمومی بفروش برساند.

متقاضیان شرکت در مزایده می‌توانند جهت آگاهی از شرایط عمومی مزایده و دریافت اوراق مزایده و ارائه پیشنهاد همه روزه به استثنای ایام تعطیل رسمی، پنجشنبه و جمعه از تاریخ **۱۴۰۱/۰۹/۲۶** لغایت **۱۴۰۱/۰۹/۲۸** از ساعت **۸** صبح الی **۱٤** به آدرس تهران، میدان ونک، بزرگراه حقانی بعد از جهان کودک، خیابان شهیدی، کوچه ژوبین، پلاک ۲، طبقه ٤، واحد۷ مراجعه نمایند.

همچنین آگهی و اسناد مزایده نوبت اول ۱٤۰۱۱۷ د در سایت اینترنتی شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان به آدرس sjsco.ir پرتال مزایده و مناقصه قسمت مزایده قابل مشاهده می باشد.

واحد فروش شرکت جهان فولاد سیرجان

گزارش خبری

ژئوپارک طبس ثبت جهانی شد

مسئول امور پژوهش و مطالعات میراث زمین‌شناختی و ژئوپارک سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور گفت: ژئوپارک طبس به‌عنوان سومین ژئوپارک جهانی ایران، رأی مثبت شورای‌عالی ژئوپارک‌های جهانی یونسکو را دریافت کرد و ثبت جهانی شد. به گزارش روابط عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، نازنین بدری به مروری بر ثبت جهانی ژئوپارک طبس و نقش سازمان متبوع خود در ظرفیت‌یابی و نظارت فنی بر امور ژئوپارک‌ها در کشور پرداخت و اظهار کرد: ژئوپارک طبس پس از ژئوپارک جهانی قشم و ارس، به‌عنوان سومین ژئوپارک جهانی ایران، رأی مثبت شورای‌عالی ژئوپارک‌های جهانی یونسکو را دریافت کرد و حکم تنفیذ ژئوپارک طبس پس از تایید هیات اجرایی یونسکو در بهار سال آینده صادر می‌شود.

به گفته وی، پرونده درخواست عضویت ژئوپارک طبس در آذر سال ۱۴۰۰ پس از حدود ۵ سال فعالیت مقدماتی و اجرای عملیات آماده‌سازی زیرساخت‌های حفاظتی، تفسیری در ژئوسایت و آموزش توانمندسازی جوامع محلی، ارسال شد.

این مقام مسئول با بیان اینکه در شهریور ۱۴۰۱ از طرف یونسکو، ۲ ارزیاب جهانی، برای بازدید نهایی منطقه و ژئوسایت‌ها به طبس سفر کردند، تصریح کرد: در جلسه شورای‌عالی ژئوپارک‌های جهانی یونسکو در تاریخ ۱۷ آذر ۱۴۰۱ با رای قاطع تمامی اعضای شورا در جلسه کارت سبز یونسکو را دریافت و به عضویت در شبکه ژئوپارک‌های جهانی درآمد. حکم تنفیذ ژئوپارک طبس پس از تایید هیات اجرایی یونسکو در بهار سال آینده صادر می‌شود. این کارشناس زمین‌شناسی تصریح کرد: سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی ایران، پرسابقه‌ترین سازمان در منطقه خاورمیانه از دیدگاه بررسی‌های مربوط به میراث زمین‌شناختی بوده و نقش کلیدی و مهمی در سازماندهی و مدیریت مطالعات میراث زمین‌شناختی و ژئوپارک در کشور را برعهده دارد و فعالیت‌های مربوط به شناسایی و معرفی پدیده‌های منحصربه‌فرد زمین‌شناختی و ظرفیت‌یابی ژئوپارک‌ها به‌صورت سامان‌مند و منسجم در این سازمان در حال انجام است. مسئول امور پژوهش و مطالعات میراث زمین‌شناختی و ژئوپارک سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور خاطرنشان کرد: این سازمان در سال ۱۳۸۸ در اطلس توانمندی‌های ژئوپارک و ژئوتوریسم ایران، پیشنهاد ۲۰ منطقه دارای ظرفیت برای راه‌اندازی ژئوپارک ملی و بین‌المللی آورده که این فهرست در سال ۱۳۹۶ به ۳۲ منطقه اولویت‌دار برای معرفی ژئوپارک‌های جهانی در ایران ارتقا یافت. به گفته بدری، طبس و ارس از جمله مناطقی بودند که برای نخستین‌بار به‌عنوان مناطق دارای اولویت ژئوپارک جهانی از طریق سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور معرفی شدند. مسئول امور پژوهش سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور از سازمان متبوع خود به‌عنوان متولی ژئوپارک‌های کشور یاد کرد و گفت: وظیفه «شناسایی، معرفی مناطق مستعد ژئوپارک در کشور و نظارت فنی بر مطالعات زمین‌شناسی و شناسایی، معرفی و ارزیابی ژئوسایت‌ها» برعهده سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور است. به گفته وی، پرونده درخواست ژئوپارک‌ها پیش از ارسال به شورای‌عالی ژئوپارک‌های یونسکو، علاوه بر تایید و امضای حاکمیت منطقه داوطلب، توسط رئیس کمیته ملی علوم زمین و ژئوپارک‌ها در کمیسیون ملی یونسکو (معاون وزیر و رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور) تایید و از طریق کمیسیون ملی یونسکو ارسال می‌شود.

این کارشناس زمین‌شناسی با بیان اینکه ژئوپارک ابتکاری نو و مفهومی جامع در راستای حفاظت، آموزش و بهره‌برداری پایدار از دارایی‌های سرزمین با حضور فعال و مشارکت جامعه محلی است، خاطرنشان کرد: این دارایی‌ها میراث زمین‌شناختی (ژئوسایت‌ها)، طبیعت و محیط‌زیست، میراث فرهنگی و تاریخی یک سرزمین را شامل می‌شود که دارای برنامه‌های مدیریتی، توسعه‌ای و حفاظتی است.

بدری، شرط مهم موفقیت یک ژئوپارک را وجود برنامه و راهبردهای مناسب و دقیق در مدیریت ژئوپارک عنوان کرد و گفت: این راهبردها منجر به حفاظت، بهره‌برداری صحیح، توانمندسازی جامعه محلی و توسعه پایدار می‌شود و ژئوپارک‌ها در سطح شبکه ملی، شبکه منطقه‌ای (مانند شبکه اروپایی یا شبکه آسیا-اقیانوسیه) و شبکه جهانی معرفی می‌شوند. گفتنی است، ژئوپارک طبس معروف به بهشت زمین‌شناسی ایران، در شمال غربی استان خراسان جنوبی دارای تنوع بالایی از پدیده‌های کم‌نظیر زمین‌شناختی است. این ژئوپارک ۳ بخش مرکزی، دیهوک و دستگردان را در بر می‌گیرد. مرتفع‌ترین نقطه ژئوپارک، کوه نایبند در جنوب آن و پست‌ترین نقاط نیز بخش‌های جنوبی پلایای طبس هستند. ژئوپارک طبس علاوه بر پدیده‌های کم‌نظیر و گاه بی‌نظیر زمین‌شناختی و دارا بودن جایگاه مهم در زمین‌شناسی ایران، ظرفیت‌های زیست‌محیطی، تاریخی و فرهنگی فراوانی را نیز در خود جای داده است. انجام مطالعات تفصیلی و مستندسازی ژئوسایت‌ها، ارزیابی آنها و محدوده‌یابی و ظرفیت‌یابی ژئوپارک (به‌عنوان نخستین گام و اقدام اساسی و ضروری در راه‌اندازی یک ژئوپارک) در سازمان زمین‌شناسی با درخواست حاکمیت محلی شروع می‌شود. انجام برنامه‌های مدیریتی، فعالیت‌های تفسیری، آموزشی، حفاظتی و برنامه‌های توسعه اقتصادی جامعه محلی در ادامه توسط عوامل اجرایی ژئوپارک و با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط انجام می‌گیرد.

رشد وصول حقوق دولتی معادن در استان مرکزی

به‌گفته مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان مرکزی، ۳ هزار و ۱۷۰ میلیارد ریال حقوق دولتی معادن، امسال در این استان وصول شد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۰۴ درصد رشد داشته است.

علی جودکی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: ۱۰ پروانه بهره‌برداری با ذخیره قطعی ۳ میلیون و ۸۶۵ هزار تن و ۲۶۱ هزار تن ظرفیت استخراج امسال در استان مرکزی صادر شده است.

وی ادامه داد: ۱۷۵ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری امسال از سوی بخش خصوصی در معادن استان مرکزی انجام گرفته که در این فرآیند بیش از ۶۶ فرصت شغلی جدید ایجاد شده است.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان مرکزی با بیان اینکه ۳ پروانه اکتشاف و ۴ گواهی کشف امسال در نقاط مختلف این استان صادر شده است، اظهار کرد: بهره‌گیری هرچه بیشتر از ظرفیت معادن همراه با نظارت گسترده این سازمان در دستور کار قرار دارد.

جودکی بیان کرد: ۳۶ نوع ماده معدنی از ذخایر قطعی استان در حال استخراج است که بیشترین آن مربوط به معادن تراورتن با ۱۰۰ فقره و سنگ لاشه ۹۸ فقره است و بیشتر این معادن در شهرستان‌های محلات، ساوه و زرندیه مستقر هستند.

۶۱۹ معدن دارای پروانه بهره‌برداری با ظرفیت استخراج ۲۷ میلیون ۷۰۰ هزار تن و ذخیره قطعی یک میلیون ۳۵۲ هزار تن با میزان سرمایه‌گذاری ۸ هزار و ۱۷ میلیارد ریال در استان مرکزی فعال است و حدود ۵ هزار نفر نیز در این بخش اشتغال دارند.

در گفت‌وگوی کارشناس معدن با صمت مطرح شد

تصمیم عجولانه محیط‌زیست برای معدنی‌ها

کتایون ملکی
editor@smtnews.ir

طبق اصل ۴۵ قانون اساسی، معادن جزو انفال و ثروت‌های عمومی بوده و تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را هم قانون مشخص می‌کند. به استناد مصوبه مجلس در بودجه سال ۱۴۰۱، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف شد نسبت به مستندسازی و واگذاری مجوزهای بهره‌برداری از معادن از طریق مزایده عمومی و با احراز صلاحیت فنی و مالی متقاضیان اقدام کند. طبق این مصوبه؛ وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است نسبت به واگذاری مجوزهای معادن تعطیل در اختیار خود از طریق بازار سرمایه و بعد از اهلیت‌سنجی به اشخاص حقیقی و حقوقی اقدام یا در قالب شرکت‌های سهامی عام طرح (پروژه) از طریق بازار سرمایه واگذار کند.

خبر برگزاری مزایده ۵ هزار محدوده اکتشافی و معادن غیرفعال در حالی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام شد که برخی معتقدند نگرانی محیط‌زیستی‌ها می‌تواند مانعی در مسیر فعال‌سازی این معادن باشد. این در حالی است که ورود معادن غیرفعال به مدار تولید و همچنین شروع به کار در محدوده‌های اکتشافی جدید می‌تواند در سهم اشتغالزایی معدن هم موثر باشد. صمت در این گزارش به حاشیه‌های مطرح درباره این واگذاری‌ها پرداخته است.

عکس: صمت

خبر برگزاری مزایده ۵ هزار محدوده اکتشافی و معادن غیرفعال در حالی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام شد که برخی معتقدند نگرانی محیط‌زیستی‌ها می‌تواند مانعی در مسیر فعال‌سازی این معادن باشد

سهم ۸۵ درصدی معادن کوچک در اشتغال معدنی

بخش معدن در سال‌های اخیر گرفتار توقف فعالیت معادن کوچک و متوسط مقیاسی شد که نقش مهمی را در اشتغالزایی و تولید برعهده دارند. این در حالی است که گزارش اتاق بازرگانی تهران نشان می‌دهد سهم معادن کوچک‌مقیاس از کل معادن کشور ۹۸ درصد و سهم آنها در ایجاد اشتغال ۸۵ درصد است.

در نتیجه نمی‌توان نسبت به غیرفعال شدن آنها بی‌تفاوت بود، هرچند در سال‌های گذشته برخی مدیران معدنی چندان اعتقادی به اهمیت این معادن نداشتند، اما رفته‌رفته اهمیت آنها مشخص شد و وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان متولی اصلی این بخش تلاش کرد تا معادن غیرفعال را به چرخه تولید بازگرداند. اما دلایل بسیاری دست به‌دست هم دادند و باعث شدند تا این معادن به جمع معادن غیرفعال اضافه شوند و آمارها را افزایشی کنند. نخستین موضوع و شاید مهم‌ترین دلیل برای تعطیلی یک معدن، بحث کمبود نقدینگی است. بخش خصوصی باتوجه به میزان ذخایر معدنی که در اختیار دارد، سهم کمتری را در بازارهای داخلی و گاه خارجی ایفا می‌کند، البته ورود به بازارهای صادراتی کمی برای معدنکاران سخت‌تر است، زیرا قوانین و مقررات موجود به‌ویژه در بحث وضع عوارض‌های صادراتی توانست درآمدهای ارزی آنها را کاهش و تامین مالی برای اجرای طرح‌های توسعه، خرید ماشین‌آلات و توسعه اکتشافات را تحت‌تاثیر قرار دهد. در این بین، برخی فعالان بخش معدن معتقدند در صورتی که دولت کمی مسیر صادرات را برای حوزه‌هایی که نیاز داخلی تامین شده است، فراهم کند، می‌توان شاهد حل بخش بزرگی از مشکلات این بخش بود. از سویی دیگر، چنین نگاهی می‌تواند سهم ایران در بازارهای جهانی و درآمدهای ارزی از محل صادرات غیرنفتی را افزایش دهد.

اما قوانین و مقررات وضع‌شده از اجرای چنین برنامه‌ای جلوگیری و جریان نقدینگی از این محل را مسدود کرده است.

مشکل دیگر که آن هم به‌نوعی ناشی از کمبود نقدینگی است، تامین ماشین‌آلات معدنی است که در امسال با تصمیم عجیبی از سوی دولت مواجه شد؛ ممنوعیت واردات ماشین‌آلات معدنی. این تصمیم، نگرانی فعالان بخش معدن در حوزه کوچک و متوسط‌مقیاس‌ها را بیش از پیش افزایش داد و باعث شد تا بارها هشدارهایی در این زمینه به وزارت صمت داده شود.

معادن، گورستان ماشین‌آلات فرسوده

عدم‌تامین ماشین‌آلات معدنی باعث شده تا امروز بخش زیادی از معادن کشور به گورستان این ماشین‌های فرسوده تبدیل شوند؛ موضوعی که ارتباط مستقیم با افزایش هزینه‌ها و کاهش بهره‌وری دارد و به‌راحتی معدنکار را از ادامه فعالیت منصرف می‌کند.

البته وزارت صمت پس از مدتی به‌نوعی از این تصمیم عقب‌نشینی و اعلام کرد، در کنار حمایت از تولید داخل در قسمت‌هایی که کمبود وجود دارد، از طریق واردات این نیاز را تامین می‌کنیم، هرچند اعلام این خبر از سوی وزارت صمت، امیدی برای روزهای پیش‌روی معدنی‌ها است، اما تا به این لحظه، گشایشی برای معادن کوچک و متوسط‌مقیاس انجام نگرفته است.

دریافت نکردن تسهیلات بانکی، معارضان محلی و مشکلات زیست‌محیطی از عوامل دیگری است که بر توقف فعالیت معادن تاثیرگذار بوده، اما وزارت صمت در ماه‌های اخیر تلاش کرد تا با اعلام برگزاری مزایده، معادن غیرفعال را به معدنکاران دارای صلاحیت واگذار و بخشی از مشکل را به کمک بخش خصوصی حل کند.

> ورود معادن غیرفعال به مدار تولید و همچنین شروع به کار در محدوده‌های اکتشافی جدید می‌تواند در میزان اشتغالزایی معدن موثر باشد

نامه سازمان حفاظت محیط‌زیست به وزارت صمت

علی سلاجقه

سیدرضا فاطمی‌امین

با اعلام خبر برگزاری مزایده ۵ هزار محدوده اکتشافی و معادن غیرفعال، سازمان حفاظت محیط‌زیست، نگرانی‌های خود را در قبال فعال‌سازی این معادن در نامه‌ای به وزیر صنعت، معدن و تجارت مطرح کرد.

علی سلاجقه، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست با ارسال نامه‌ای به وزیر صمت، مخالفت صریح خود را با فعال‌سازی هزاران معدن غیرفعال اعلام کرد.

در نامه سلاجقه به فاطمی‌امین آمده است: «طبیعت کشور ایران متاثر از پدیده جهانی تغییر اقلیم و خشکسالی‌های پی‌درپی و همچنین تغییر کاربری‌های گسترده و تبدیل زیستگاه‌ها، بسیار آسیب‌پذیر و شکننده شده است، به‌گونه‌ای که وسعت کانون فرسایش بادی که منشأ گرد و غبار است، طی ۲ دهه گذشته، چندین برابر شده و بخش قابل‌توجهی از تنوع ژنی کشور به‌دلیل قطعه‌قطعه شدن زیستگاه‌ها و آوارگی گونه‌ها از خاستگاه خود از بین رفته‌اند.

اگرچه دیم‌کاری‌های گسترده و جاده‌کشی؛ ۲ پدیده مهم در نابودی زیستگاه‌ها و منابع زیستی کشور محسوب می‌شوند، اما فعالیت‌های معدنی به‌دلیل اینکه بیشتر در دل طبیعت و زیستگاه‌های به‌نسبت بکر انجام می‌شود و همگی نیاز به ایجاد جاده دسترسی دارند، اثرات منفی بسیار گسترده و غیرقابل‌مقایسه‌ای با سایر اشکال تغییر کاربری‌ها داشته و به‌منزله تیر خلاصی به حیات وحش کشور محسوب می‌شود.

به هر روی، باتوجه به نیاز کشور به توسعه معدنی، تاکنون تلاش شده است، در قالب کارگروه تعامل فعالیت‌های معدنی قرار گیرد و در خارج از مناطق حفاظت‌شده نیز همواره توصیه به فعالیت‌های معدنی تدریجی و نه یک‌باره و در گستره‌ای وسیع و متعدد بوده، به‌گونه‌ای که طبیعت بتواند زخم‌های ناشی از معدنکاوی را مداوا کرده و احیای کانون‌های فرسایشی ناشی از باز شدن سینه‌کارهای معدنی اتفاق بیفتد.

از این‌رو پیشنهاد مشخص این سازمان، بازنگری در روند مزایده و واگذاری معادن به‌گونه‌ای که معدن نخستین حلقه تولید است و در رأس این هرم قرار دارد. هر چالشی در این حلقه می‌تواند تمامی زنجیره ارزش تا صنایع های تک را تحت‌تاثیر قرار داده و وابستگی به واردات را افزایش دهد، متاسفانه سازمان حفاظت محیط‌زیست در این نامه تنها به حساسیت‌های خود پرداخته است.

سال‌ها قبل با مطرح شدن موضوع پنجره واحد، فعالان بخش معدن تلاش کردند تا تقابل میان معدن و محیط‌زیست را به کمترین میزان برسانند، اما آن‌طور که پیدا است، پنجره واحد چندان فعال نیست.

نامه رئیس سازمان محیط‌زیست می‌تواند معدنکارانی را که قصد شرکت در این مزایده دارند، نگران کند. این در حالی است که تقابل میان بخش معدن و محیط‌زیست از مشکلات دیرینه‌ای است که در سال‌های اخیر تلاش‌های بسیاری برای حل آن انجام گرفته است.

تقی نبئی، رئیس سابق سازمان نظام مهندسی معدن در گفت‌وگو با صمت بااشاره به نامه محیط‌زیست، اظهار کرد: اول باید به این نکته اشاره کرد که این ۵ هزار محدوده برخی گواهی کشف گرفته‌اند و برخی پیش‌تر استخراج می‌شدند، اما به دلایلی از جمله شرایط بازار، نبود سرمایه‌گذاری و... متوقف شده‌اند. از سویی دیگر، این نخستین‌باری نیست که چنین مزایده‌ای برگزار می‌شود، سال‌ها است به‌صورت عمده یا در موارد محدودتر در استان‌ها این واگذاری‌ها انجام می‌گیرد. به‌عنوان مثال، سال‌ها قبل ۴ هزار محدود به مزایده گذاشته شد و متقاضیانی هم داشت و عمده آنها محدوده اکتشافی بودند.

وی ادامه داد: متاسفانه سازمان حفاظت محیط‌زیست بدون توجه به وضعیت این محدوده‌ها نامه را صادر کرده است.

به گفته نبئی، سازمان حفاظت محیط‌زیست باید متولی حفظ محیط‌زیست باشد، نه آنکه مانع فعالیت‌های شود. در همه جای دنیا، سازمان حفاظت محیط‌زیست موظف است پروتکل‌هایی را برای فعالیت‌های تولیدی تعریف کند، نه آنکه مخالف فعالیت‌های معدنی باشد.

وی تصریح کرد: این نامه به‌معنای مخالفت با معدنکاری است. اگر با این دید نگاه کنیم، باید تمامی فعالیت‌های معدنی را متوقف کنیم. بسیاری از فعالیت‌های معدنی هیچ آلایندگی ندارند و در مناطق دور از محیط‌زیست انسانی قرار دارند. از سویی دیگر، با تعریف پروتکل‌های مشخص می‌توان میزان آلایندگی را به کمترین حد ممکن کاهش داد.

در ادامه رئیس سابق سازمان نظام مهندسی معدن تاکید کرد: متاسفانه نامه ارسال‌شده به وزارت صمت، عجولانه و غیرکارشناسی است. حتی متن نامه نشان می‌دهد، از دید زیست‌محیطی هم نگاه کارشناسی وجود نداشته و تنها به مخالفت پرداخته شده است.

وی با تاکید بر اهمیت فعالیت‌های معدنی، اظهار کرد: معادن استراتژیکی که کشور نیاز مبرم به آنها دارد، به‌صورت مرحله‌ای و تدریجی مدنظر قرار گیرند و از واگذاری و فعال‌سازی تعداد زیادی محدوده معدنی که خارج از ظرفیت و توان اکوسیستم‌های کشور بوده و خسارت‌های محیط‌زیستی غیرقابل‌جبرانی به‌بار خواهد آورد، جلوگیری فرمایند؛ بنابراین خواهشمند است موضوع مورد بررسی قرار گیرد و از نتیجه این سازمان را مطلع فرمایید».

مشکل دیرینه تقابل معدن و محیط‌زیست

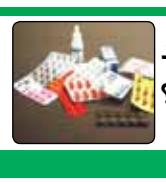

نبئی بااشاره به این موضوع بیان کرد: کمابیش امروز پنجره واحد وجود ندارد، زیرا آن‌طور که در قوانین تعریف شده بود، شکل نگرفتریال البته در بحث صدور مجوزها، سامانه‌ای شبیه به پنجره واحد وجود دارد، اما در این باره هم، دستگاه‌هایی همچون محیط‌زیست به‌دلیل نبود فرصت برای بازدید، هیچ پروتکلی را تعریف نکرده‌اند و تنها باعث زمانبر شدن صدور مجوزها می‌شوند.

سخن پایانی

آن‌طور که پیدا است، تقابل میان بخش معدن و محیط‌زیست همچنان ادامه دارد و حساسیت‌های زیست‌محیطی بدون در نظر گرفتن اهمیت بخش معدن، فعالان این حوزه را گرفتار کرده است، در حالی که تعریف پروتکل‌های مشخص می‌تواند همچون نقشه‌راه در دستور کار بخش معدن قرار گیرد و مخاطرات احتمالی را کاهش دهد. چنانچه مشخص است، محیط‌زیست، معدنکاوی و زندگی اجتماعی انسان‌ها در یک رابطه کاملا پیچیده، درهم‌تنیده شده است. به‌استناد مطالعات مختلف، ایجاد هر شغل در بخش استخراج، ۱۷ شغل در بخش صنایع پایین‌دستی معدنی ایجاد می‌کند، اما این میزان شغل فقط یک بعد از مزایای معادن است و به هر ترتیب، باید مراقب حفظ محیط‌زیست نیز بود.

گسترش
تجارت
چهارشنبه
۲۳ آذر ۱۴۰۱
۱۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۴
۱۴ دسامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۲۲۱
پیاپی ۳۵۳۹
www.Tejaratdaily.com

رانتی جدید در راه است؟

حرکت کند مسئولان برای کوچ اجباری

چهره کبود شهر

دستفروشی در بساط قانون

امیر محمد درویش
editor@smtnews.ir

دستفروشی به عنوان یک پدیده شهری از دیرباز پیشینه تاریخی داشته است و اکنون به امری فراگیر بدل شده است. اقتصاد به دو بخش رسمی و غیررسمی تقسیم می شود که شاخص هایی چون مالیات و عوارض، بیمه تامین اجتماعی تمایز بخش هستند. اقتصاد غیررسمی هم شامل اقتصاد سیاه و اقتصاد غیررسمی پاک است. اقتصاد سیاه مانند قاچاق مواد مخدر و اسلحه و اقتصاد غیررسمی پاک مانند پیک موتوری. دستفروشی نیز جزو اقتصاد غیررسمی پاک محسوب می‌شود که در شرایطی که بازارکار رسمی محدودیت برای ایجاد اشتغال دارد به کارآفرینی می‌پردازد. وقتی در مورد اقتصاد غیررسمی بودن دستفروشی صحبت می کنیم به معنای فقدان نقش اقتصادی آن نیست و اتفاقا نقش مهمی دارد . دستفروشی در توصیه نامه‌ها و مقاوله‌های سازمان بین‌المللی کار(ILO) تعریف شده است، دارای کدهای طبقه‌بندی مشاغل اقتصادی(ISIC) است. دستفروشی نه فقط تولید شغل می‌کند که مصرف کم درآمدها را پاسخ می‌دهد، در گردشگری نقش دارد، در برندسازی فضا موثر است و می‌تواند با به تعبیری پاخور کردن فضا به کسب و کار مغازه داران رونق بخشد. نقش دستفروشی در حیات شهری در چهارچوب مفاهیم پیاده‌پذیری(Walkaballity) و حق به شهر) (The Righto the City قابل تبیین است. دستفروشی جزو فعالیت‌های جاذب پیاده است، تعامل اجتماعی و سرزندگی شهری را تقویت می کند و نقش چشمان ناظر خیابان را ایفا می کند و به ارتقای امنیت کمک می‌کند. در منشور جهانی حق به شهر هم بر حق ساکنان به تامین معیشت و ابراز خلاقیت و بیانگری در فضاهای شهری تاکید شده است. صمت در این گزارش به چالش‌های پیش‌روی این دست از مشاغل پرداخته با این توضیح که نمی‌توان خرده‌ای به فعالیت دستفروشان گرفت، چراکه امرارمعاش از این راه از جبر روزگار است.

عکس: آیدا فریدی

دستفروشی این روزها اگرچه تغییر شکل داده، اما همچنان همان بخش غیرقابل‌تفکیک از اقتصاد شهرهاست که باید برای آن‌یک راه‌حل قانونی و البته منطقی پیدا کرد

دستفروشی هم عالمی دارد

بیشتر دستفروش‌ها مدعی هستند بیکاری اذیت‌شان می‌کند و معیشت خانواده‌هایشان به مشکل برخورده است، اما یکی از مغازه‌داران می‌گفت دستفروشی را می‌شناسد که گردش حساب میلیونی دارد و صاحب چند مغازه در یکی از پاساژهاست، اما دست از دستفروشی بر نمی‌دارد.

به‌گفته بسیاری از دستفروش‌ها ، دستفروشی به‌دلیل سود خوبی که دارد، بسیار اعتیادآور است. هرچند سابقه دستفروشی در ایران به گذشته‌های دور بازمی‌گردد، اما رشد چشمگیر آن در یک دهه اخیر، با وجود بحران اقتصادی موجود، به‌عنوان یک پدیده خاص موردتوجه قرارگرفته است.

بعضی از دستفروش‌ها، اجاره اندکی به شهرداری یا صاحب مغازه‌ای که جلوی آن بساط خود را پهن کرده‌اند، پرداخت می‌کنند و در اصطلاح موزاییک می‌خرند، متری ۳۰ هزار تومان، در همان محدوده هم بساط خود را پهن می‌کنند و اگر کوچک‌ترین تجاوزی به حریم بغل‌دستی کنند، امکان درگیری وجود دارد. تا آنجا که برخی دستفروش‌ها در بسیاری از معابر حق آب و گل دارند.

در عین حال دستفروش‌ها به‌دلیل سرعت بالا در جابه‌جایی مکانی و سرعت در تغییر نوع کالای فروشی خود می‌توانند سطح رقابت در بخش خرده‌فروشی را افزایش داده و به تسهیل بیشتر مصرف کمک کنند. به‌عنوان مثال، مالکان بسیاری از مغازه‌ها می‌دانند، اگر نرخ فروش خود را بیش‌ازحد بالا برده یا تنوع کالاهایشان پایین بیاید، وارد رقابتی بزرگ با دستفروش‌ها می‌شوند و ممکن است به مرور زمان، مشتری‌های خود را از دست بدهند. خلاصه اینکه دستفروشی برای خود عالمی دارد؛ بار خود را به خیابان می‌برند و اگر تمام باری فروش برود، دست خالی اما شاداب و خندان راهی خانه می‌شوند.

شهرداری پول می‌گیرد

افرادی که اجاره‌بهای خود را به شهرداری پرداخت نکنند، کارشان همیشه با خطر مواجه است و این امکان وجود دارد که بساط‌شان جمع‌آوری شود. بارها مشاهده شده، اکیپ‌های گشت شهرداری با عنوان سد معبر، برخوردهایی با دستفروش‌ها داشته و تمام کالاهای آنها را جمع‌آوری کرده‌اند.

در این میان، کسانی هم هستند که در ازای محیطی که بساط خود را پهن کرده‌اند، اجاره‌ای به شهرداری پرداخت می‌کنند.

این اجاره‌بها می‌تواند به صورت فروش موزاییک یا تعیین فضای اختصاصی با متراژبندی قدم‌هایشان باشد. در واقع زمین را متری ۳۰ هزار تومان به فروش می‌رسانند. اکثر این افراد با درنظر گرفتن میزان تردد، گوشه‌های خیابان، جلوی مغازه‌ها و ورودی مترو را برای پهن کردن بساط انتخاب می‌کنند.

گشتی در خیابان‌های شهر

خبرنگار صمت برای بررسی نحوه کار دستفروش‌ها و اینکه بیشتر چه چیزهایی به فروش می‌رسانند، به خیابان‌های تهران رفت تا از نزدیک شاهد کار آنها باشد.

یکی از پرترددترین خیابان‌ها، جنب ایستگاه تاکسی مترو صادقیه است. چیزی که نظرم را به خود جلب کرد، آویزان کردن لباس‌های رنگی از رگال‌هایی بود که در پیاده‌رو خودنمایی می‌کرد. تعداد بسیار زیادی لباس که مخاطبانش خانم‌ها بودند و طوری لباس‌ها را زیرورو می‌کردند، انگار مشابه آنها وجود ندارد. قیمتی که فروشنده به مشتریان می‌گفت، باورکردنی نبود؛ پیراهن فقط ۷۰ هزار تومان. عجیب به‌نظر می‌رسید، اما واقعی بود. دستگاه کارتخوانش لحظه‌ای آرامش نداشت و مدام کار می‌کرد.

- کمی صبر کردم تا سرش خلوت شود.

- سلام آقا. قیمت پایین اجناس شما جالب توجه. خواستم بدونم این لباس‌ها دست‌دوم هستند یا نو؟

- حق داری تعجب کنی. این لباس وارداتیه به صورت کیلویی از بندر خریده می‌شه و به همین دلیل، قیمت تمام‌شده اونها برای من کمتره. بنابراین اونهارو با سود کمتر و قیمت منطقی‌تر می‌فروشم.

کمی جلوتر، پارچه‌ای روی زمین پهن شده و تعدادی کفش رنگ‌ورو رفته روی آن بود. صاحب این بساط، پیرمردی تقریبا ۷۰ ساله یا شاید بیشتر بود. از ظاهر کفش‌ها مشخص بود، دست‌دوم هستند. کنارش ایستادم و پرسیدم:

- آقا چرا کفش‌های بهتری برای فروش نیاوردی؟

- خرید کفش بهتر، پول می‌خواد. این کفش‌هارو از گوشه‌وکنار خیابان جمع می‌کنم. بعدش می‌برم خونه و یه‌دستی به سر و روشون می‌کشم. بعضی‌ها که پول برای خرید کفش نو ندارند هم مشتری این کفش‌ها هستند.

فردای آن روز به تئاترشهر رفتم؛ خیابانی که از ورودی پارک دانشجو تا جمهوری، دستفروش‌ها زیادی بساط پهن کرده‌اند. انواع لباس، زیورآلات و مواد غذایی به چشم می‌خورد. کاملا مشخص است با چراغی که بالای سر خود روشن کرده‌اند، اجاره خود را به شهرداری پرداخت کرده و خیالشان راحت است. یک مأمور شهرداری هم آنجا بود که به‌نظرم مسئولیت دریافت پول را داشت. شخصی هم برای اجاره‌بها مشغول چانه‌زدن بود.

متری ۲۵ تومن حساب کن، بذار کار کنم. جایی نمیرم که، تا آخر شب اینجام. الان ندارم بدم، آخر شب بقیه پول‌رو تقدیم می‌کنم.

مأمور شهرداری کوتاه آمد و تقریبا نصف پول را گرفت. در این مسیر، تا چشم کار می‌کند دستفروش‌هایی دیده می‌شوند که اجناس متنوعی دارند و حتی حضورشان بیشتر از مغازه‌ها حس می‌شود. این خیابان مکان مناسب برای کسانی است که علاقه به خرید از دستفروش‌ها دارند. اجناسی که در بساط آنها دیده می‌شود، ممکن است در مغازه وجود نداشته باشد. اگر هم باشد، قطعا با نرخ بالایی به فروش می‌رسد.

در این بساط‌ها، کفش‌هایی با قیمت ۱۰۰ هزار تومان، لباس‌های ۵۰ تا ۷۰ هزار تومانی و همچنین عطر و ادکلن که از ۱۲۰ تا ۲۳۰ هزار تومان قیمت دارند، دیده می‌شوند. دستفروش‌ها در این خیابان درآمد خوبی دارند. یکی از دستفروش‌ها می‌گفت درآمدش روزانه بین ۶۰۰ تا ۸۰۰ هزار تومان است که نصف آن، هزینه خرید کالا می‌شود و الباقی سود است.

خیابان آزادی گوشه‌ای دیگر از این شهر است که برای تکمیل این گزارش به آنجا رفتم. شهرداری این خیابان را برای ساماندهی دستفروش‌ها، مشخص کرده و با اختصاص دادن فضای بسیار بزرگی به بساطی‌ها، سعی بر ساماندهی دستفروش‌ها کرده است. هر طرف را که نگاه می‌کنم، غرفه کفش و لباس است. دستفروش‌ها از پهن کردن بساط روی زمین، به داشتن یک غرفه رسیده‌اند. شاید روزانه چندین هزار نفر از این بازارچه بازدید می‌کنند. فروشندگان حال و روز خوبی دارند و از اینکه ساماندهی شده‌اند، احساس رضایت می‌کنند.

در اینجا بالای هزار مدل کفش همچنین انواع ساعت، عطر، شلوار، لوازم موبایل، کیف و... وجود دارد. درآمدشان هم بسیار زیاد است.

یکی از فروشندگان کیف و کفش در پاسخ به تاثیر ساماندهی وضعیت کسب‌وکار گفت:

ـ شکر خدا خوبه. شرایط نسبت به قبل خیلی تغییر کرده. بعد از ساماندهی و دریافت غرفه، مشتری بیشتر شده و درآمدمان هم خیلی بالا رفته. اگه قبلا ماهی ۲ میلیون داشتم، الان در ماه ۱۰ میلیون تومان درآمد دارم.

تعدادی از دستفروش‌ها هم مغازه‌دارانی هستند که جلوی مغازه خود بساط کرده و شخصی را برای فروش استخدام کرده‌اند. در حقیقت دستفروشی می‌تواند شغل دوم برخی از افرادی باشد که نیاز به درآمد بیشتر دارند یا حتی شغل اصلی برای افرادی باشد که به‌دنبال کار پردرآمدی هستند.

مترو یا بازاری زیرزمینی

مدت زیادی است دستفروش‌های مترو با آرامش خیال مشغول کار هستند و تعدادشان هم روز به روز افزایش می‌یابد. از کودک گرفته تا جوان و پیرمرد، چیزی برای فروش دارند. پله‌های مترو را هم اشغال کرده‌اند. گویا قصد ندارند از این شهر زیرزمینی دل بکنند.

صدای بلندگوی مترو اعلام می‌کند «قطار آماده ورود به ایستگاه است، لطفا از لبه سکو فاصله بگیرید» هر طور شده خودشان را بین جمعیت جا می‌کنند تا زودتر وارد قطار شوند. بعضی از وسیله‌هایشان آن‌قدر بزرگ است که باعث مزاحمت مسافران می‌شود. منتظر می‌مانند تا در قطار بسته شود و بلافاصله اجناس خود را تبلیغ کنند؛ «مسواک، خمیردندون، نخ دندون»

یک ساک چرخ‌دار را روی زمین می‌کشید و لابه‌لای جمعیت رد می‌شد و مرتب تکرار می‌کرد «مسواک، خمیر دندون، نخ دندون... آقا ببخشید اجازه بدین رد شم.» تا اندکی آرام گرفت، نفر بعد صدایش را در گلو انداخت «خانم‌ها و آقایان محترم، قابل‌توجه کسانی که صبونه نخوردن، نون شیرمال دارم، داغ و تازه فقط ۱۰ هزار تومن، بدو جا نمونی» گویا محصولاتی که برای فروش داشت، بیشتر از سایرین مشتری داشت و تقاضا برای خرید زیاد بود. با رسیدن به ایستگاه، از قطار پیاده شد و واگن خود را عوض کرد. تعدادی دیگر از دستفروش‌ها با اجناس جدید وارد قطار شدند. رفته‌رفته داشت تعدادشان از جمعیت مسافران بیشتر می‌شد.

یک جعبه بزرگ چرخ‌دار را روی زمین می‌کشید که به پای مسافران می‌خورد. گویا برای مردم عادی شده، چراکه کسی اعتراضی نداشت. در قطار بسته شد و پسر جوانی که صاحب آن جعبه بزرگ چرخ‌دار بود، با صدایی دو رگه شروع به تبلیغ اجناس خود کرد «کابل شارژ، پاوربانک، محافظ کابل» تا دید کسی توجه نمی‌کند، صدای خود را بلندتر کرد و مجدد همان جملات را گفت. سعی می‌کرد با صدایش مسیر را باز کند.

اندکی سکوت در داخل واگن حکمفرما شد که جوانی دیگر این سکوت را شکست؛ «سوزن نخ‌کن‌های جادویی دارم. توی سه سوت برات نخ می‌کنه. فقط ۱۰ تومن، توی هر خونه‌ای لازم می‌شه». به‌نظر می‌رسید دستگاه کوچک پر کاربرد است، اما حداقل در این واگن خریدار نداشت.

وقتی قطار به ایستگاه تئاترشهر رسید؛ انگار درهای قطار به روی یک نمایشگاه کوچک کفش و لباس باز شد. تعدادی کفش روی زمین بود و فروشنده داد می‌زد: «انواع کفش کتونی در تمام سایزها، فقط ۱۵۰ تومان. کفش‌های باکیفیت و عالی دارم در رنگ‌بندی متنوع.»

در کنارش چند خانم با رگال‌های لباس ایستاده بودند و انواع شال و لباس می‌فروختند. مشتری هم بسیار داشتند و تجمعی بزرگ در آن قسمت شده بود. به ایستگاه برگشتم و منتظر ورود قطار بودم. کودکی فال‌فروش با سر و وضع بهم ریخته و موهای آشفته که یک عروسک کوچک هم در بغل داشت در کنارم ایستاد. دمپایی تابه‌تا که هرکدام یک رنگ داشتند پوشیده بود. قطار به ایستگاه رسید، وارد که شدم با نگاه معصومانه‌ای که پر از التماس بود، گفت: «عمو می‌شه یه فال ازم بخری؟»

برخی دلشان برایش می‌سوخت و از او فال می‌خریدند. در نهایت به ایستگاه صادقیه رسیدم. آشفته‌بازاری است اینجا، انواع ساندویچ، آب‌میوه، آب‌معدنی، دسته‌های گل و.... حتی یک نفر هم ایستاده بود و مشغول فروش کتاب‌های روانشناسی بود که عکس خودش هم روی آن بود و می‌گفت خودش نویسنده این کتاب است.

مترو واقعا تبدیل به بازارچه‌ای بزرگ شده و در بساط دستفروش‌های آن، همه چیز پیدا می‌شود.

سخن پایانی

علی‌رغم تلاش‌های صورت گرفته از سوی شهرداری‌ها برای مبارزه با دست فروشی، این پدیده اکنون وارد فاز تازه‌ای شده و معلوم نیست به کدام سو در حال حرکت است. دستفروشی این روزها اگرچه تغییر شکل داده، اما همچنان همان بخش غیرقابل‌تفکیک از اقتصاد شهرهاست که باید برای آن‌یک راه‌حل قانونی و البته منطقی پیدا کرد. بار گرانی‌ها و افزایش بیکاری قطعا باعث سوق پیدا کردن تعدادی به سمت بازار غیررسمی دستفروشی می‌شود، اما اگر این بازار رسمیت پیدا کند، می‌توان در مقابل مافیایی که پشت‌پرده آن شکل گرفته و این بازار را به هر سمتی که می‌خواهد هدایت می‌کند، ایستاد. گاهی در این میان، زنان سرپرست خانوار را مشاهده می‌کنید که با توجه به شرایط اجتماعی و اقتصادی جامعه، مجبور به دستفروشی شده‌اند. این در حالی است که اخیرا رئیس مرکز بهبود کسب و کار وزارت اقتصاد از حرفه دست فروشی به عنوان کسب و کار رسمی با اعطای شناسه یکتا به دستفروشان خبر داد.

این روزها مترو تبدیل به بازارچه‌ای بزرگ شده و در بساط دستفروش‌های آن، همه چیز پیدا می‌شود

دستفروشان در گوشه و کنار جهان

دستفروشی پدیده‌ای است که در بیشتر کشورهای دنیا رواج دارد و هر یک به گونه‌ای با پدیده دستفروشی برخورد می‌کنند. در این گزارش نحوه برخورد کلان‌شهرهای دنیا با این پدیده اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته است.

لس‌آنجلس

در لس‌آنجلس امریکا سال‌ها دستفروشی غیرقانونی تلقی می‌شد، ولی بالاخره معلوم شد که این رویکرد ناکارآمد است و به جای جلوگیری از دستفروشی بهتر است، راهکاری دیگر اندیشید. در نخستین قدم شهردار لس‌آنجلس دستور انجام مطالعاتی را داد تا نحوه قانونی‌کردن دستفروشی در پیاده‌روها بررسی شود. یکی از نخستین نتایج بررسی‌ها این بود که در بسیاری از موارد دستفروشان از ایده قانونمند کردن فعالیت‌هایشان و دریافت مجوز استقبال کردند ولی به‌دلیل فقدان راهکاری قانونی و مشخص در مورد دستفروشی تنها برخوردی که ماموران با دستفروشان داشتند، جریمه و ضبط وسایل آنها بوده است.

نیویورک و پاریس

در بسیاری از شهرهای مهم جهان مانند نیویورک و پاریس دستفروشان پذیرفته شده‌اند و در عین حال نهادهای مسوول وظیفه ساماندهی آنها را بر عهده دارند. بر این اساس در پاریس کوچک که دو میلیون و ۲۰۰ هزار نفر جمعیت دارد ۹۷ بازار روز در هفته تشکیل می‌شود و تحقیقات مرکز ملی آمار فرانسه نشان می‌دهد که ۶۰۰ هزار بنگاه اقتصادی خرده‌فروشی در سال تشکیل می‌شود. در نیویورک تنها ۲ هزار و ۸۰۰ مجوز دستفروشی مواد غذایی در سال صادر می‌شود که مجوزهای ۴ گروه دیگر شامل کالاهای عمومی، کالاهای فرهنگی مانند کتاب، کالاهای فصلی مثل چتر و کالاهای الکترونیک به آن اضافه می‌شود.

کشورهای جنوب شرق آسیا

در کشورهای آسیایی مانند مالزی، فیلیپین، اندونزی و مالزی نیز سیاست‌هایی برای کنترل و همچنین حمایت از دستفروش‌ها درنظر گرفته شده است. البته به نظر می‌رسد تنها مالزی در عملکردش صادقانه‌تر رفتار کرده و برای بهبود وضعیت دستفروشان تسهیلات مناسبی در نظر گرفته است. شهرداری کوالالامپور در کشور مالزی به‌دلیل تنظیم قوانین برای ساماندهی دستفروشان و اجرای صادقانه این قوانین شهرتی جهانی به‌دست آورده است.

اندونزی

در اندونزی هم موضوع دستفروشی را به بحث و گفت‌وگوی عمومی قرار دادند و درنهایت مردم با دولت به توافق رسیدند که هزاران دستفروش از سطح خیابان‌ها جابه‌جا شده و بازارهایی برای فروش اجناس‌شان ایجاد کنند. تلاش مشابهی هم در جاکارتا صورت گرفت اما به دلیل اینکه فضایی برای گفت‌وگو و مذاکره درنظر گرفته نشده بود با شکست مواجه شد.

مکزیک

در مکزیک دو نوع دستفروشی وجود دارد؛ یک نوع دستفروشی قانونی که به موجب آن، دولت برای دستفروش‌ها مکان و بازارهایی چرخشی و همچنین چهارچرخ‌هایی تعیین کرده است که دستفروش‌ها در آنجا به فروش اجناس خود می‌پردازند. نوع دیگر دستفروشی که غیرقانونی است، دستفروش‌ها به‌طور مستقل در محله‌ها و متروها کار می‌کنند و معمولا از دست ماموران پلیس متواری می‌شوند و این نوع دستفروشی به یکی از معضلات دولت تبدیل شده است.

امریکای جنوبی و لاتین

در برخی کشورهای امریکای جنوبی و لاتین، از جمله ونزوئلا و پرو به دستفروشی اهمیت می‌دهند. به‌طور مثال در ونزوئلا سال ۱۹۹۹، قانونی تدوین شد که به موجب آن اتحادیه کارگران باید از دستفروش‌ها که در بخش اقتصاد غیررسمی فعال هستند، تحت عنوان کارگران غیررسمی پشتیبانی کند.

افریقای جنوبی

دولت افریقای جنوبی قراردادی تنظیم کرده است که به موجب آن، دستفروش‌ها را جزو صاحبان مشاغلی دانسته که بر شکوفایی اقتصاد کشور تاثیر دارند و طبق این قرارداد باید محیط مناسبی برای دستفروش‌ها به منظور فعالیت اقتصادی‌شان در نظر گرفته شود.

هند

در هند بیش از ۱۰ میلیون نفر از راه دستفروشی امرار معاش می‌کنند. دولت هند نیز قانون جدیدی وضع کرده است که تمام دستفروش‌های غیررسمی را وارد فرآیند برنامه‌ریزی می‌کند. این قانون موجب تشکیل انجمنی برای دستفروش‌ها شد که حداقل ۴۰ درصد اعضای آن دستفروش هستند و با شرکت در انتخابات رای آورده‌اند و به موجب قانون انجمن یک‌سوم اعضای آن زن هستند. این اقدام شرکت در تصمیم‌گیری‌های مربوط به فعالیت‌های دستفروشان، مانند تعیین مکان‌های فروش و... را اطمینان می‌دهد و دستفروش‌ها می‌توانند از امنیت شغلی مستقل خود بهره‌مند شوند.

ترکیه

با ساماندهی و نظارت بر دستفروش‌ها، از آنها با ارزش افزوده‌ای، به عنوان جاذبه گردشگری استفاده می‌کنند.

یادداشت

بخش خصوصی از صنعت دارو حذف شود

هادی ابوی ـ رئیس پیشین کانون انجمن‌های صنفی کارکنان داروخانه‌های سراسر کشور

لایحه معافیت واردات مواد اولیه دارویی، شیرخشک و تجهیزات‌پزشکی از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده توسط مجلس شورای اسلامی تصویب شده و برخی افراد معتقدند این راهکار می‌تواند تاثیری جدی بر نرخ دارو در ادامه داشته باشد.

به‌طورکلی، عواملی مانند مالیات بر ارزش‌افزوده باعث افزایش نرخ دارو شده و به مردم فشار مالی وارد خواهد کرد، از این‌رو هر راهکاری که از این فشارهای هزینه‌ای بکاهد، عمل و اقدامی مناسب به‌شمار می‌رود، اما ابتدای پاییز امسال قرار شد تا مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه دارویی، شیرخشک و تجهیزات پزشکی که مشابه داخلی دارند، به یک درصد کاهش یابد.

حذف این یک درصد، به‌نظر می‌رسد تاثیر چندانی بر نرخ نهایی دارو و تجهیزات پزشکی نداشته و در ادامه نمی‌توان امیدی به کاهش قیمت‌ها داشت. مهم‌ترین ایرادی که در حال حاضر در صنعت دارو وجود دارد، نقایص مربوط به نظارت است. هم‌اکنون نظارت در حلقه‌های مختلف صنعت دارو و درمان، از واردات مواد اولیه گرفته تا تولید و عرضه، ضعف‌های جدی دارد و شاهد تخلفات متعددی در این زمینه هستیم. مهم‌ترین ایراد، حضور گسترده بخش خصوصی در تولید دارو است.

دارو مانند سایر کالاها نیست که به‌راحتی بتوان نقش بخش خصوصی را در تولید آن گسترده و رقابت در بازار ایجاد کرد. هدف اصلی دولت، کاهش هزینه دارو و درمان است و این کار بدون کمرنگ کردن حضور نقش بخش خصوصی در صنایع دارویی امکان‌پذیر نیست.

در حال حاضر، وظیفه نظارت بر بخش‌های مختلف دارو و درمان، برعهده وزارت بهداشت و درمان است و دراین‌باره ضعف‌های جدی را شاهد هستیم، چرا که بازرسان این وزارتخانه، کارشناسان و سایر تصمیم‌سازان حوزه دارو و درمان، خود به‌عنوان بخش خصوصی در صنعت دارو فعالیت داشته و حضور آنها به عنوان ناظر، در اصل تعارض منافع است.

این شرایط، بستری را برای انجام تخلفات فراهم کرده و در نهایت مردم به‌عنوان مصرف‌کنندگان اصلی دارو و درمان، آسیب می‌بینند. بنابراین در حال حاضر، نظارت بر صنعت داروی کشور دارای ضعف‌های جدی ساختاری است و نمی‌توان از آن به‌راحتی عبور کرد.

یکی دیگر از مهم‌ترین تاثیرات منفی حضور پررنگ بخش خصوصی در صنعت دارو را می‌توان ناامنی و نبود ثبات در بازار معرفی کرد. به‌عنوان مثال در چند مدت اخیر با معضل تامین آنتی‌بیوتیک مواجه بودیم که دلیل اصلی آن، خودداری کردن صنعتگران از تولید آنتی‌بیوتیک و عرضه آن در بازار بود. تولیدکنندگان اعلام کردند که به‌دلیل بالا بودن نرخ تامین مواد اولیه برای خود دارو و همچنین گران بودن کپسول‌ها و محفظه‌های دارویی، تولید آنتی‌بیوتیک برای آنها مقرون به صرفه نبود و به این دلیل دست از کار کشیدند. آنتی‌بیوتیک از مهم‌ترین و پرمصرف‌ترین داروها بوده و کاهش آن در بازار، باعث شکل‌گیری چالش‌های جدی برای مردم، بیماران و بیمارستان‌ها شده است. اگر تولید دارو به‌ویژه داروهای پرمصرف و مهم، در دست بخش خصوصی نبود و دولت وارد صنعت می‌شد، چنین کمبودهایی در بازار شکل نمی‌گرفت. در چنین شرایطی دولت می‌توانست ضمن کنترل بازار، بر تولید نظارت کارآمد داشته و به هر نوع نیاز مردم به‌اندازه کافی پاسخ دهد.

اگر هم به مشکل تامین منابع مالی برمی‌خورد، می‌توانست از بودجه، منابع درآمدی مانند مالیات یا صندوق توسعه ملی، هزینه‌های خود را برداشت کند، در نهایت ساختارهای درمانی و زیرساخت‌های صنعت داروی کشور بهبود یافته و مستحکم می‌شد، بنابراین با وضع قوانین و کاهش هزینه‌های تولید دارو برای بخش خصوصی، توسعه صنعت دارو و ساماندهی نیاز دارویی کشور رخ نخواهد داد و باید اصلاحات ساختاری در این راستا انجام شود.

احتمال رفع ممنوعیت واردات برخی کالاها

به‌گفته رئیس کل بانک مرکزی، برای رفع محدودیت واردات کالاهایی که واردات آنها به کشور ممنوع است، در ادامه تصمیم‌گیری خواهد شد. به‌گزارش تسنیم، علی صالح‌آبادی با بیان اینکه در دولت سیزدهم هماهنگی کاملی بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی در بخش‌های مختلف به‌ویژه در حوزه ارزی وجود دارد، گفت: تفاهمنامه جدید منعقدشده میان بانک مرکزی و وزارت صمت نیز با هدف تطبیق نقشه راه تجاری و ارزی کشور، از این پس سند و نقشه راه این ۲ نهاد خواهد بود. وی افزود: بر این اساس، کمیته مشترکی بین این ۲ نهاد تشکیل می‌شود و تصمیمات این کمیته مبنای همکاری‌های این ۲ دستگاه و سایر دستگاه‌ها در حوزه ارزی و تجاری خواهد بود. به‌عنوان مثال، برای رفع محدودیت واردات کالاهایی که واردات‌شان به کشور ممنوع است، در این کمیته تصمیم‌گیری خواهد شد. رئیس کل بانک مرکزی بااشاره به مشوق‌های اخیر در نظر گرفته‌شده در راستای بازگشت ارز حاصل از صادرات گفت: صادرکنندگان محصولات کشاورزی، صنایع‌دستی و دانش‌بنیان که حواله ارزی دارند، می‌توانند حواله خود را به بانک مرکزی بدهند. بانک مرکزی، اسکناس معادل آن حواله را به صادرکنندگان ارائه می‌کند و آنها می‌توانند نسبت به فروش اسکناس در بازار متشکل ارزی اقدام کنند. صالح‌آبادی با اعلام اینکه تراز تجاری کشور با احتساب درآمدهای حاصل از فروش نفت، گاز، میعانات و فرآورده‌ها مثبت است، بر نبود مشکل برای تامین ارز واردات تاکید کرد. وی ضمن اشاره بر لزوم پیش‌بینی‌پذیری آینده اقتصاد کشور در حوزه صادرات و واردات گفت: تدوین این نقشه‌راه پیش‌بینی آینده تجارت خارجی کشور را برای فعالان اقتصادی امکان‌پذیر می‌سازد و این سند مبنای تجارت خارجی کشور خواهد بود.

تصویب کلیات معافیت مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد وابسته به صنعت دارو و درمان

رانتی جدید در راه است؟

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

در نشست علنی روز یکشنبه ۲۰ آذر مجلس شورای اسلامی، گزارش کمیسیون اقتصادی درباره لایحه یک‌فوریتی معافیت واردات مواد اولیه دارویی، شیرخشک و تجهیزات پزشکی از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده موردبررسی قرار گرفت و کلیات آن به تصویب نمایندگان مجلس شورای اسلامی رسید. این اتفاق در حالی رخ داد که مهر امسال، مدیرکل دفتر واردات گمرک ایران خبر از کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه دارو و تجهیزات پزشکی داده بود. نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه دارو، شیرخشک اطفال و تجهیزات و ملزومات پزشکی و توانبخشی از سوم آبان به یک و ۲ درصد کاهش یافت. بنا بر اعلام ایسنا، علی وکیلی، مدیرکل دفتر واردات گمرک ایران، تغییر نرخ ارز واردات این اقلام و محاسبه حقوق ورودی گمرک از ۴۲۰۰ تومان به نرخ ETS (نیمایی) افزایش نرخ تمام‌شده دارو و مواد اولیه را در پی داشت. برای جبران آن، حقوق گمرکی و نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده کالاهای اساسی کاهش پیدا کرد. حال پس از گذشت کمتر از ۲ ماه، قرار شده تا نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه دارو، شیرخشک اطفال و تجهیزات و ملزومات پزشکی و توانبخشی که مشابه تولید آن در داخل وجود ندارد، صفر شود. این اقدام ضمن دارا بودن ابعاد مختلف مثبت و منفی، با اماواگرهایی همراه بوده و برخی کارشناسان معتقدند احتمال ایجاد رانت در بازار می‌تواند پیامد منفی صفر شدن مالیات بر ارزش‌افزوده واردات این مواد باشد. صمت در این گزارش، به بررسی جنبه‌های مختلف لایحه جدید تصویب‌شده توسط مجلس شورای اسلامی پرداخته و در این‌باره با کارشناسان و فعالان صنعت دارو و درمان گفت‌وگو کرده است.

عکس: آیدا فریدی

روند بررسی و شناسایی کمبودها و مواد اولیه و کالاهایی که تولید نمی‌شوند، در هاله‌ای از ابهام است، چرا که در این مسیر، فضا برای ایجاد رانت و انجام تخلفات باز است و برخی افراد سودجو می‌توانند به‌راحتی تاییدیه نبود کالای مشابه در داخل را تهیه کنند

حمایت مجلس از معافیت مالیاتی واردات کالاهای حوزه درمان

مهدی طغیانی، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی پس از قرائت متن گزارش این کمیسیون گفت: این لایحه در شهریور در قالب دوفوریت به مجلس تقدیم شد و نمایندگان با یک‌فوریت آن موافقت کردند؛ این لایحه می‌خواهد که مواد اولیه موردنیاز برای تولید دارو و شیرخشک و قطعات یدکی ساخت و تجهیزات مصرفی پزشکی و توانبخشی که فاقد مشابه تولید داخل هستند، از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده معاف شوند. به‌گزارش ایرنا، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس یازدهم تصریح کرد: این موارد توسط وزارتخانه‌های بهداشت و صنعت، معدن و تجارت فاقد مشابه تولید داخل محسوب می‌شوند، بنابراین تغییرات لازم توسط کمیسیون اقتصادی مجلس در این لایحه اعمال شد؛ منوط بر اینکه مواد واردشده در سامانه رهگیری و کنترل اصالت که در بند (پ) ماده ۷ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه تصریح‌شده، درج شوند. در غیر این صورت، مواد وارداتی مشمول مالیات بر ارزش‌افزوده خواهند بود.

وی یادآور شد: در تبصره ۲ این لایحه ضرورت واردات این مواد در مقاطع زمانی مختلف نیز به این صورت مشخص شده که از این نظر باید توسط دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارتخانه‌های بهداشت و صنعت، معدن و تجارت موردبررسی قرار گرفته و متناسب به آن اجازه واردات داده می‌شود، در صورتی که وجود ماده اولیه یا تجهیزاتی مازاد دارای مشابه تولید داخلی بوده، اما به خرید آن کشور نیاز داشته باشد، واردات آن با مالیات حداقلی ۲ درصدی اتفاق می‌افتد.

در متن لایحه معافیت واردات مواد اولیه دارویی، شیرخشک و تجهیزات‌پزشکی از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده آمده است:

ماده واحده ـ از سال ۱۴۰۱ مواد اولیه دارویی، مواد اولیه شیرخشک اطفال، مواد اولیه و قطعات ساخت و یدکی تجهیزات و ملزومات پزشکی و توانبخشی و تجهیزات‌پزشکی با دوام (دستگاه‌ها) که فاقد مشابه تولید داخل باشند، از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده در مبادی گمرکی معاف هستند.

تبصره- در صورتی که موارد مذکور تولید مشابه داخلی داشته باشد، اگر واردات آن به‌دلیل تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی ـ مصوب ۱۳۹۸ـ مشمول مالیات بر ارزش‌افزوده با نرخ ۲ درصد در مبادی گمرکی است.

طبق برآوردهای انجام‌شده زمان وصول مطالبات صنعت دارویی ایران به‌حدود ۳۰۰ روز می‌رسد و در این مدت تولیدکننده برای ادامه فعالیت‌های خود باید از منابع شخصی، سرمایه تولید را فراهم کند

اعمال قوانین مالیاتی براساس نیاز داخل

علیرضا چیذری، فعال صنعت تجهیزات پزشکی در گفت‌وگو با صمت، به ابعاد لایحه معافیت واردات مواد اولیه دارویی، شیرخشک و تجهیزات‌پزشکی از پرداخت مالیات بر ارزش‌افزوده پرداخت و گفت: در حال حاضر تنها با لایحه معافیت واردات مواد اولیه دارویی و تجهیزات‌پزشکی موافقت شده و هنوز راه زیادی تا تصویب آن به عنوان قانون و اجرایی شدن این لایحه وجود دارد. تا به امروز، دولت برای واردات مواد اولیه صنایع دارویی و تجهیزات‌پزشکی، رویه‌های مالیاتی مختلف را عملیاتی کرده است. برای واردات تولیدات صنعت دارو و درمان که مشابه تولید داخلی نداشتند، یک درصد به‌عنوان مالیات بر ارزش‌افزوده واردات معرفی کرد. وی تصریح کرد: برای کالاهایی که مشابه آنها وجود داشت، اما به تعداد کافی نبودند، ۲ درصد و برای واردات تولیداتی که به‌میزان کافی مشابه داخلی داشتند نیز، ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده برای واردات دریافت می‌شد.

حال دولت قصد دارد تا برای واردات مواد اولیه صنایع دارویی و تجهیزات‌پزشکی که مشابه داخلی ندارند، مالیات بر ارزش‌افزوده را حذف کند. این اقدام با چالش‌ها و نقص‌هایی همراه است و از این‌رو در حال حاضر نمی‌توان از لایحه تصویب‌شده حمایت کرد.

▣ خطر ایجاد فرصت جدید برای رانت

چیذری در ادامه به تشریح مشکلات لایحه حذف مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه دارویی و تجهیزات‌پزشکی که مشابه داخلی ندارند، پرداخت و تاکید کرد: روند بررسی و شناسایی کمبودها و مواداولیه و کالاهایی که تولید نمی‌شوند، در هاله‌ای از ابهام است، چرا که در این مسیر، فضا برای ایجاد رانت و انجام تخلفات باز بوده و برخی افراد سودجو می‌توانند به‌راحتی تاییدیه نبود کالای مشابه در داخل را تهیه کنند.

رانت در صنایع دارویی بسیار زیاد است و از نمونه‌های آن می‌توان به دریافت ارز ترجیحی برای واردات مواد اولیه صنعت دارو و درمان توسط بعضی از افراد اشاره کرد.

این فعال صنعت تجهیزات‌پزشکی تصریح کرد: برخی افراد از رانت و ارتباطات خود استفاده کرده و همچنان پس از گذشت ۹ ماه از حذف ارز ترجیحی، این ارز را برای واردات دریافت می‌کنند. هر اقدامی که فضای سودجویی و رانت را برای متخلفان باز می‌کند، نادرست بوده و باید پیش از اجرا اصلاح شود.

وی ادامه داد: ابتدای پاییز امسال، دولت عنوان کرد میزان مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه دارویی و تجهیزات‌پزشکی را که یا مشابه داخلی ندارند یا برای آنها کمبود وجود دارد، کاهش داده است.

این سازکار نه‌تنها مبهم بود، بلکه مشخص نبود برای چه دسته از کالاهایی با چه میزان نیازی این مرزبندی‌ها مشخص شده است. حال که معافیت مالیاتی واردات مواد اولیه بدون مشابه داخلی در دستور کار است نیز، مجدد روند مبهم بوده و در نهایت سودجویان از این روال می‌توانند نهایت استفاده را داشته باشند.

قصد دولت کاهش هزینه‌ها است

هادی اسماعیلی، کارشناس صنعت دارو در گفت‌وگو با صمت، به تشریح دلایل موافقت نمایندگان مجلس شورای اسلامی با حذف مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه دارویی و تجهیزات پزشکی پرداخت و ضمن مثبت خواندن این لایحه گفت: پس از تغییر نرخ ارز محاسبه حقوق ورودی و تعرفه‌های گمرکی، هزینه واردات و تامین مواد اولیه برای صنایع دارویی و تجهیزات‌پزشکی، چند برابر شد. با افزایش نرخ ارز محاسباتی از ۴۲۰۰ تومان به‌میزانی حدود ۲۳ هزار تومان، هزینه تولید داخلی نیز افزایش یافت و در نهایت صنعتگران به نقدینگی بیشتری نیازمند شدند. این مسئله تبدیل به مانعی برای تولید داخلی شده و دولت طی چند مدت اخیر تدابیری را برای حل این مشکل در نظر گرفته است. وی ادامه داد: حذف مالیات بر ارزش‌افزوده، واردات مواد اولیه دارویی، شیرخشک و تجهیزات‌پزشکی که تولید مشابه داخلی ندارند، به‌نظر می‌رسد در راستای کاهش نقدینگی موردنیاز صنعتگران و واردکنندگان تدوین شده است، چرا که در تمامی کشورها، کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده یکی از راهکارهای کاهش نیاز به نقدینگی برای تولید به‌شمار می‌رود، اما به‌طورکلی یکی از مشکلات فعلی صنعت دارویی و تجهیزاتی کشور، طولانی بودن زمان وصول مطالبات است که باعث شده روند تامین نقدینگی موردنیاز تولیدکنندگان با چالش‌های زیادی همراه باشد.

▣ اهمیت کاهش زمان وصول مطالبات

این کارشناس صنعت دارو درباره اهمیت کاهش زمان وصول مطالبات گفت: به‌طورکلی تولیدکنندگان باید جریان نقدینگی مناسبی برای ادامه حیات صنعت خود داشته باشند. آنها باید مواد اولیه، تجهیزات موردنیاز و سایر لوازم تولید را فراهم کرده و پس از عرضه به بازار، منتظر بازگشت سرمایه‌های خود باشند. در ایران، مدت زمان بازگشت سرمایه و وصول مطالبات در برخی صنایع مانند صنعت دارو و تجهیزات‌پزشکی کشور بالا است. طبق برآوردهای انجام‌شده، زمان وصول مطالبات صنعت دارویی ایران به حدود ۳۰۰ روز می‌رسد و در این مدت تولیدکننده برای ادامه فعالیت‌های خود باید از منابع شخصی، سرمایه تولید را فراهم کند. اسماعیلی تصریح کرد: راهکار کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده مواد اولیه دارویی و تجهیزات‌پزشکی که در داخل مشابه آنها وجود داشته و همچنین حذف این هزینه برای مواردی که مشابه داخلی ندارند، اقدامی صحیح در راستای حمایت از تولید داخل است، اما مهم‌ترین راهکاری که دولت باید در این میان در نظر داشته باشد، کاهش زمان وصول مطالبات مالی صنایع دارویی از بازار است که سبب شده جریان نقدینگی در این بخش به‌خطر افتد.

▣ بازار به تعادل خواهد رسید

این کارشناس و پژوهشگر حوزه دارو به کمبود سرمایه‌های شرکت‌های فعال در صنعت دارو اشاره کرد و در این‌باره توضیح داد: تا پیش از حذف ارز ترجیحی از صنعت دارو، این مسئله تبدیل به یکی از مهم‌ترین دلایل محدودیت فعالیت برای تولیدکنندگان داخلی شده بود. به‌دلیل ارزان ارائه شدن دارو در بازار، تولید داخلی در سال‌های گذشته نتوانسته آن‌طور که باید و شاید به رشد و توسعه دست یابد. وی افزود: با فروش داروها همراه با ارز ترجیحی و فشارهای قیمتی در سال‌های گذشته، سرمایه در گردش صنایع دارویی به‌شدت کم شده و با بودجه‌های فعلی این شرکت‌ها فرصت و توان پیشرفت را نداشتند. باوجود سرمایه‌های مناسب برای انجام فعالیت‌های توسعه‌ای، تولید داخل می‌تواند به‌طور مثبت و موثری روند پیشرفت خود را حفظ کند.

پس از حذف ارز ترجیحی در ابتدای امسال، اقدامی مثبت در راستای بهبود صنعت دارو و به تعادل رسیدن بازار آن برداشته شد، اما به یک‌باره هزینه صنعتگران افزایش یافت و پیامدهای سنگینی را برای این بخش به‌وجود آورد. امید آن می‌رود با اجرای معافیت مالیاتی واردات مواد اولیه صنایع دارویی و تجهیزات‌پزشکی، این مشکل جدید نیز برطرف شود.

سخن پایانی

علی وکیلی، مدیرکل دفتر واردات گمرک ایران در ابتدای پاییز امسال، در پی کاهش میزان مالیات بر ارزش‌افزوده واردات مواد اولیه صنعت دارو و درمان، فهرستی از سوی اداره کل تجهیزات‌پزشکی وزارت بهداشت درباره کاهش نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده کالاها به گمرک ابلاغ نشده و برنامه‌ای برای این اقدام نیز وجود نداشت.

بنا بر اعلام ایسنا، به‌گفته وی، به‌دلیل اتصال سیستمی سازمان گمرک و وزارت بهداشت در سامانه جامع امور گمرکی، در هر مورد واردات استعلام سیستمی انجام گرفته و در صورت تایید، کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده روی اظهارنامه اعمال می‌شود. در حال حاضر سازکاری مشخص برای اجرای لایحه معافیت مالیاتی مواد اولیه بدون مشابه داخلی در صنعت دارو و درمان اعلام نشده و ابعاد مختلف آن برای فعالان این صنعت در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

باید در ادامه دید با اجرایی شدن آن، بازار دارو و تجهیزات پزشکی چه بازخوردی را از خود نشان خواهد داد.

جوجه‌های گران دیروز، مشکل بازار مرغ امروز

تولیدکنندگان مرغ گوشتی گران بودن جوجه یک‌روزه در ابتدای فصل جوجه‌ریزی را یکی از دلایل به‌صرفه نبودن نرخ‌های فعلی می‌دانند.

به گزارش صداوسیما، محمد یوسفی، رئیس انجمن پرورش‌دهندگان مرغ گوشتی با اشاره به نرخ فعلی مرغ در بازار، این رقم را برای تامین هزینه‌های تولید ناکافی دانست و گفت: در حال حاضر نرخ هر کیلوگرم مرغ زنده ۳۰ تا ۴۰ هزار تومان و مرغ گرم ۴۷ تا ۶۰ هزار تومان است، این در حالی است که این مرغ‌ها، با جوجه یکروزه ۱۵ هزار تومانی تولید شده‌اند. رئیس انجمن پرورش‌دهندگان مرغ گوشتی میزان فعلی عرضه مرغ به بازار را ۵ تا ۶ هزار تن خواند و گفت: ماهانه حدود ۱۰۰۰ تا ۱۵۰۰ تن مرغ مازاد بر مصرف تولید می‌شود.

در این باره محمد قربانی، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی از اتخاذ راهکارهایی برای رفع این چالش خبر داد و گفت: عوارض صادرات را صفر کرده‌ایم تا صادرات راحت‌تر انجام شود و همچنین به‌دنبال حذف تعهد ارزی هستیم. وی افزود: براساس طرح جمع‌آوری مرغ مازاد با همکاری اتحادیه تولیدکنندگان و پرداخت تسهیلات ۱۰ درصدی از سوی بانک کشاورزی، بخشی از مرغ مازاد در بازار جمع‌آوری خواهد شد.

قربانی تصریح کرد: در اجرای این طرح و در گام اول، ۳۰۰ میلیارد تومان به اتحادیه پرداخت می‌شود تا در استان‌هایی که تولید و مازاد مرغ بیشتری دارند از جمله استان‌های مازندران، گیلان، فارس و خراسان شمالی برای خرید اقدام کنند که این میزان تسهیلات برای خرید بیش از ۵ هزار تن مرغ مازاد کفایت می‌کند و در صورت نیاز در گام دوم نیز همین میزان تسهیلات تزریق می‌شود تا زمانی که نرخ در بازار در وضعیت تعادل قرار گیرد.

تسریع انتقال مشاغل مزاحم به خارج از شهر در دستور کار است

حرکت کند مسئولان برای کوچ اجباری

این روزها زندگی شهری سختی‌های خاص خود را دارد و بسیاری از افراد در حسرت کنجی دنج و بی‌سروصدا هستند. در زندگی شهری سکوت واژه‌ای بی‌معنی است. با ساختمان‌های سر به فلک کشیده و خودروهایی که تعداد آنها از شمارش خارج است دیگر مدت‌هاست که خبری از آرامش نیست. کسب‌وکار برای امرار معاش، امری واجب است، این در حالی است که توسط برخی از مشاغل سد معبر، انباشت ضایعات، پخش انواع آلاینده‌ها، آلودگی‌های صوتی، سمعی و بصری ایجاد می‌شود؛ هرچند وجود این مشاغل ضروری است و روزانه بسیاری از نیازهای ما توسط آنها برطرف می‌شود. بنا بر آنچه گفته شد مسئولان مربوطه باید فکری به حال این مشاغل کنند تا «نه سیخ بسوزد و نه کباب». در همین راستا در سال ۹۶ آیین‌نامه ساماندهی مشاغل، اصناف و فعالیت‌های شهری در ۳ بند ازسوی معاون اول رئیس‌جمهوری وقت بنگاه‌های مزاحم از سطح شهر تسریع شود، اما ظاهرا پس از گذشت ۶ سال هنوز آن تسریعی که باید در این اقدام صورت نگرفته و شاهد حضور مشاغل آلاینده در شهر هستیم.

صمت در این گزارش به بررسی وضعیت مشاغل آلاینده پرداخته است.

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

در سال ۹۶ آیین‌نامه ساماندهی مشاغل، اصناف و فعالیت‌های شهری در ۳ بند ازسوی معاون اول رئیس‌جمهوری وقت ابلاغ شد

گذری بر آیین‌نامه ساماندهی مشاغل

اواخر سال ۹۶ هیات وزیران به پیشنهاد وزارت کشور آیین‌نامه ساماندهی مشاغل، اصناف و فعالیت‌های شهری را تصویب کرد. براساس بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، باید از ایجاد و تاسیس کلیه اماکنی که به‌نحوی موجب بروز مزاحمت برای ساکنان یا مخالف اصول بهداشت در شهرها هستند، جلوگیری شود؛ به‌نحوی که در این ماده شهرداری مکلف است از تاسیس تمام مشاغلی که ایجاد مزاحمت و سروصدا می‌کنند یا تولید دود یا عفونت یا تجمع حشرات و جانوران را به‌دنبال دارند، جلوگیری کند و در تخریب کوره‌های آجر و گچ و آهک‌پزی و خزینه گرمابه‌های عمومی که مخالف بهداشت است، اقدامات لازم را به عمل آورد. در آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری، ۳ تکلیف برای وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف ایران در نظر گرفته شده است. در یکی از بندهای این آیین‌نامه ایجاد ظرفیت برای استقرار صنوف موجود در شهرها و شهرک‌های صنفی و راه‌اندازی سامانه‌های خدمات الکترونیک مشاغل شهری به‌عنوان مهم‌ترین تکالیف و وظایف هدف‌گذاری شده قید شده است. از سوی دیگر، الزام به گذراندن دوره‌های آموزشی، محیط زیست، بهداشت و ایمنی از سوی صاحبان و کارکنان واحدهای صنفی براساس ماده (۱۷) قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۸۲ نیز بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری اتاق اصناف ایران قرار گرفته، اما براساس بند (ت) ماده (۵) این آیین‌نامه، اتاق اصناف ایران موظف شده ایجاد و تکمیل بانک اطلاعات مشاغل، اصناف و فعالیت‌های شهری با قابلیت دسترسی عام و بروزرسانی مستمر آن با همکاری شهرداری‌ها و ادارات صنعت، معدن و تجارت را با اولویت شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر جمعیت در دستور کار قرار دهد. براساس دسته‌بندی صورت گرفته کارگاه‌های تولید آسفالت، تولید شن و ماسه، چرم‌سازی، دباغی، سالامبورسازی، روده پاک‌کنی، کشتارگاه دام و طیور، پایانه‌های بار و انبار موسسات باربری، شارژ گاز در کپسول، همه آب‌فلزکاری‌ها (آب‌کاری)، رنگ‌کاری پروفیل آلومینیومی (رنگ کوره‌ای) نیز جزو مشاغل و صنوفی هستند که به‌دلیل آلودگی و مزاحمت زیاد و شرایط ناایمن نمی‌توانند در محدوده شهر فعالیت کنند. در کنار مشاغل مذکور همه ریخته‌گری‌ها و ذوب فلزات از جمله چدن، مس، فولاد، مفرغ و برنز، آلومینیوم، سرب؛ مراکز بازیابی اوراق انواع خودرو، موتورسیکلت و ماشین‌آلات راهسازی، صنعتی و کشاورزی، انبار انواع پسماند و ضایعات قابل بازیافت مشتمل بر فلزی، قراضه‌ها، کاغذ و مقوا، لاستیک و پلاستیک، پتو و تعمیرگاه ماشین‌آلات سنگین نیز جزو مشاغل و صنوف ممنوع‌الفعالیت در محدوده شهر هستند.

مشاغل مزاحم نباید در شهر ایجاد شوند

قاسم نوده‌فراهانی، رئیس اتاق اصناف ایران درباره انتقال مشاغل مزاحم به خارج از شهر به صمت گفت: مشاغل مزاحم نباید در شهر ایجاد و تاسیس شوند. طبق بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، ماموریت اصلی شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل این است که از ایجاد شغل مزاحم در محدوده داخل شهر جلوگیری کند. در مجموع با انتقال مشاغل مزاحم به خارج از شهر بسیار موافق هستم و اتاق اصناف در کنار این صنف‌ها است و به آنها کمک می‌کند. تاکنون نیز کارهای زیادی برای ساماندهی مشاغل انجام شده است.

وی در ادامه با اشاره به برخی مشاغل خارج‌شده از شهر اظهار کرد: مشاغلی مانند دردوگران، آهن‌فروشان و صنایع چرم از شهر خارج شده‌اند و در آینده باقی مشاغل مزاحم نیز از شهر خارج می‌شوند. اتاق اصناف در کنار این مشاغل قرار دارد تا در آینده از شهر خارج شوند و به حاشیه‌های شهر بروند، این در حالی است که در این مراحل باید تمامی سازمان‌های ذی‌ربط حضور فعال داشته باشند.

▣ دسترسی سخت

نوده‌فراهانی با اشاره به نیازهایی که ممکن است در شهر به برخی از مشاغل ایجاد شود، افزود: هنگامی که منطقه‌ای بورس شغلی خاص می‌شود مردم راه‌های دسترسی به آن را پیدا می‌کنند؛ همان‌گونه که بسیاری از مراکز خرید این روزها در حاشیه اتوبان‌ها ساخته می‌شوند، اما مشتریان زیادی دارند.

▣ ارائه تسهیلات به اصناف

رئیس اتاق اصناف ایران درباره چگونگی انتقال و ساخت‌وساز برای صنوف مشمول قانون انتقال، توضیح داد: زمین‌های تفاهم‌شده در آینده ساخته و سند رسمی به متقاضیان تحویل خواهد شد. این افراد هزینه زمین را با قیمت دولتی و هزینه ساخت را به‌صورت اقساطی پرداخت می‌کنند. شاید نیاز باشد فقط ۳۰ درصد هزینه نقد داده شود و باقی هزینه به‌صورت اقساطی پرداخت می‌شود.

ضرورت بازنگری در آیین‌نامه ساماندهی مشاغل

تا دهه ۷۰، بازار آهن تهران در منطقه خیام و مولوی، یعنی بخش مرکزی تهران واقع بود. قرار گرفتن بازار بزرگی مانند بازار آهن در بخش مرکزی تهران، مشکلات زیادی را ایجاد می‌کرد که از آن جمله می‌توان به مواردی چون آلودگی هوا، افزایش ترافیک به‌دلیل تردد وسایل نقلیه سنگین، آلودگی‌های صوتی در اثر عبور و مرور شبانه خودروهای حمل بار و... اشاره کرد. وجود چنین مشکلاتی سبب شد در اواسط دهه ۷۰، شهرداری تهران تصمیم به انتقال این بازار به منطقه شادآباد و بازار آهن فعلی بگیرد.

حمیدرضا رستگار، رئیس اتحادیه فروشندگان آهن و فولاد تهران درباره مشاغل مزاحم شهری به صمت گفت: دستورالعمل اجرایی ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری سال ۹۷ ازسوی وزیر کشور ابلاغ شد و پس از این آیین‌نامه بسیاری از صنوف برای مثال آهنگران به اجرای آن پرداختند و به خارج از شهر رفتند.

▣ وجود این مشاغل در شهر نیاز است

وی با اشاره به خروج بیشتر مشاغل مزاحم شهری اظهار کرد: همه اصناف باید به‌منظور رفع نیاز شهروندان فعالیت خود را در سطح شهر داشته باشند؛ همان‌گونه که در بسیاری از خیابان‌های شهر امکان ادامه فعالیت برخی از صنوف وجود دارد و مشکلی ایجاد نمی‌شود.

هرچند امکان فعالیت برخی از صنوف به‌دلیل حمل‌ونقل و ... در داخل شهر وجود ندارد، اما فعالیت خارج شهر نیز موجب بروز خلل در تردد بین‌شهری می‌شود و مشکلاتی را به همراه دارد.

▣ رقابت بین اصناف

رستگار با اشاره به متمرکز شدن آهن‌فروشان در بازار آهن و جمع‌آوری مشاغل آلاینده در خارج از شهر بیان کرد: زمانی که یک صنف در محلی متمرکز باشد هنگام خرید، مشتری می‌تواند تنوع کالا را ببیند و رقابت بین اصناف نیز موجب کاهش قیمت می‌شود؛ در نتیجه می‌توان گفت این سیاست اثر مثبتی داشته باشد.

ما برای جابه‌جایی آهن و فولاد پیشنهاد دادیم دفاتر فروش در سطح شهر فعالیت کنند و انبارها نیز در نزدیک‌ترین محل در شهر باشند.

رئیس اتحادیه فروشندگان آهن و فولاد تهران با انتقادی نسبت به آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری گفت: بهتر است این آیین‌نامه با نظرسنجی از اتحادیه‌های مختلف و فعالان این حوزه بازنگری شود تا ابعاد مختلف این موضوع دقیق‌تر بررسی شود. برای مثال بخشی از هزینه جابه‌جایی این اصناف باید با ارائه تسهیلاتی توسط دولت جبران شود. نهادهای بسیاری در این موضوع دخیل هستند. این آیین‌نامه اگر با تمام موارد ذکرشده به‌درستی اجرا شود اثرات مثبتی دارد.

سخن پایانی

مشاغل پرسروصدا و صنوف آلاینده که این روزها به‌عنوان یک معضل اجتماعی نه‌تنها داد مردم را درآورده‌اند، بلکه موجب ناخوشایندی جلوه شهر شده‌اند، با وجود وعده مسئولان، همچنان در داخل شهر روزگار می‌گذرانند.

شرایط به‌گونه‌ای است که ساعت بیداری ساکنان مناطق مجاور این مشاغل مزاحم بستگی به میزان کار و تعداد سفارش‌ها دارد؛ به این صورت که هر قدر سفارش‌ها بیشتر باشد ساکنان باید زودتر از خواب بیدار شوند، چون صدای ناشی از فعالیت این مشاغل جای خود را به ساعت کوکی‌های منزل داده و با ایجاد سروصدا ساکنان را بیدار می‌کند. البته در روزگاری که کسب درآمد بسیار سخت است و به‌قولی «هزاری زیر پای فیل است» جلوگیری از کسب درآمد تعداد زیادی از مشاغل به‌بهانه آلاینده بودن کار پسندیده‌ای نیست؛ هرچند این موضوع نمی‌تواند تلخی آسیب‌های این مشاغل به شهروندان را از بین ببرد. صاحبان این‌گونه مشاغل یا باید رفع مزاحمت کنند یا به شهرک‌های صنعتی واقع در حریم شهرها انتقال یابند. با این همه برخی از صاحبان این‌گونه مشاغل، اعتنایی به تذکرات شهروندان نداشته و به کار خود ادامه می‌دهند.

البته برخی از شاغلان این اصناف معتقدند در اصل این ساکنان ساختمان‌های مسکونی هستند که مزاحم کسب‌وکار این واحدهای صنفی شده‌اند. به‌گفته این گروه زمانی که آنها واحد خود را راه‌اندازی کرده‌اند در فضای اطراف محل کسب آنها چیزی جز بیابان و زمین بایر نبوده و حالا با توسعه شهرنشینی این محل‌های کسب در وسط شهر و میان انبوه خانه‌ها و آپارتمان‌ها قرار گرفته‌اند.

آنها می‌گویند حالا که شهر به‌تدریج بزرگ شده و خانه‌های مسکونی همسایه این واحدهای صنفی شده‌اند، بهتر است که ساکنان طلبکارانه برخورد نکنند.

از سوی دیگر به‌عقیده برخی کارشناسان، کوچ مشاغل مزاحم از سطح شهر به خارج از شهر یا به شهرک‌های صنفی نه‌تنها به‌لحاظ هزینه‌های تولید برای اصناف به‌صرفه خواهد بود، بلکه به لحاظ اجتماعی نیز از آنجا که برخی مشاغل، آلاینده محسوب می‌شوند، نیاز است برای کاهش آلودگی هوای شهر به خارج از شهرها هدایت شوند. اکنون با گذشت ۶ سال از دستور برای تسریع در اجرای آیین‌نامه ساماندهی مشاغل، اصناف و فعالیت‌های شهری خبری از ساماندهی نظام‌مند و گسترده نیست و اگر هم هست، سرعتی در کار نیست. حتی پس از گذشت این زمان هنوز زیرساخت خاصی برای ساماندهی این مشاغل در نظر گرفته نشده است. گویا معنای واژه «تسریع» در فرهنگ لغت تغییر کرده است؛ البته در مواردی خاص!

مشاغل پرسروصدا و صنوف آلاینده این روزها به‌عنوان یک معضل اجتماعی نه‌تنها داد مردم را درآورده‌اند، بلکه موجب ناخوشایندی جلوه شهر شده‌اند، اما باوجود وعده مسئولان، همچنان در داخل شهر روزگار می‌گذرانند

یادداشت

چاره کار ایجاد تعمیرگاه‌های طبقاتی است

علیرضا نیک‌آیین - رئیس اتحادیه تعمیرکاران خودرو تهران

اواخر سال ۹۶، معاون امور شهرداری‌های سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور از ابلاغ آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری به‌موجب اصل (۱۳۸) قانون اساسی و بند (۲۰) ماده (۵۵) قانون شهرداری که از سوی وزارت کشور تهیه و در دولت تصویب شد، به همراه جدول مشاغل و صنوفی که به‌دلیل آلودگی و مزاحمت زیاد و شرایط ناایمن نمی‌توانند در محدوده شهر فعالیت کنند از سوی معاون اول رئیس‌جمهوری خبر داد.

به‌موجب آیین‌نامه ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم شهری، شهرداری‌ها موظفند به‌منظور رفع مزاحمت مشاغل و اصناف مزاحم متناسب با وضعیت فعالیت، مکان استقرار و ماهیت شغلی آنها، نسبت به صدور حکم انتقال، جابه‌جایی یا رفع مزاحمت از طریق اصلاح فرآیند کار، تغییر فعالیت یا نوسازی اقدام کنند. همچنین در صورت اجرا نشدن حکم شهرداری ازسوی صاحبان مشاغل یا اصناف یادشده، شهرداری موظف است نسبت به تعطیلی آنها مطابق مفاد بند (۲۰) ماده (۵۵) قانون شهرداری اقدام کند.

برخی از این مشاغل مانند صافکاری‌ها به خارج از شهر یا به طبقات منفی ۲ ساختمان‌ها رفته‌اند که دیگر آلودگی صوتی برای شهروندان ایجاد نمی‌کنند.

نکته مهم این است که قبل از هر نوع تصمیم‌گیری، اولویت با بسترسازی است. اگر تمام بندهای آیین‌نامه به‌درستی اجرا شود می‌توان به نتایج خوبی دست یافت، این در حالی است که نبود بسترهای لازم، اجرای آیین‌نامه را با مشکلات جدی مواجه می‌کند. در گام نخست باید برای این اصناف مکان مناسب در نظر گرفته شود. به‌علاوه اینکه حتی در این صورت جابه‌جایی برخی مشاغل، هزینه تمام‌شده دریافت خدمات برای مشتری را بالا می‌برد.

به‌عنوان نمونه، اگر خودرو شخصی در وسط شهر خراب شده و نیاز به تعمیر داشته باشد، چه کاری باید کرد؟ در صورت خروج تعمیرکاران از شهر، طبیعی است که تعمیر خودرو با دردسرهای بسیاری همراه خواهد بود.

وی افزود: در کل اجرای طرح خروج مشاغل مزاحم شهری اقدام مثبتی است، اما این نکته را فراموش نکنیم که وجود برخی از این مشاغل در شهر نیاز است.

چند سال پیش، پیشنهادی مبنی بر جمع‌آوری تعمیرکاران خودرو در یک خیابان خاص یا مجتمع توسط اتحادیه مطرح شد تا شهروندان برای تعمیر خودرو تنها به این مکان مراجعه کنند.

اتحادیه یک موسسه رابط میان اعضا و اتاق اصناف است و توانایی مالی آنچنانی برای پشتیبانی از اعضا ندارد؛ بنابراین این طرح نیز ناکام ماند.

مزاحمت این مشاغل بیشتر به‌دلیل پذیرش خودرو بیش از گنجایش فضای تعمیرگاه است. به این ترتیب، سد معبر خودروهای در انتظار تعمیر می‌تواند برای شهروندان محله و عابران ایجاد مزاحمت کند. بیش از ۸۰ درصد تعمیرکاران خودرو به‌صورت سنتی کار می‌کنند.

از سوی دیگر بسیاری از صاحبان این مشاغل عیالوار هستند و پلمب واحد آنها نتیجه‌ای جز ایجاد مشکلات معیشتی برای خانواده این افراد ندارد. راهکار درست این است که محل فعالیت آنها در قالب مجتمع‌های خدمات خودرویی، دارای پارکینگ و طبقات متعدد باشد.

حل مشکل وجود مشاغل پرسروصدا در بافت شهری نیازمند همکاری و تعامل شهرداری و شورا است، اما متاسفانه طی سال‌های گذشته اقدام موثری برای ساماندهی این واحدهای صنفی توسط شهرداری انجام نشده و مسئولان نیز مانند شهروندان عادی به اعتراض و گلایه از این موضوع بسنده کرده‌اند.

شهرداری همان‌طور که برای ساخت پل، پارک، روگذر و... برنامه‌ریزی می‌کند و بودجه اختصاص می‌دهد، باید نسبت به ساماندهی این مشاغل نیز حساسیت به خرج داده و برنامه مدونی پیاده کند.

یادداشت

مهم‌ترین راهکارهای تثبیت بازار مسکن

مهدی روانشادنیا
کارشناس بازار مسکن

مـردم به‌طورمعمـول تحولات بـازار ارز را نماگـری از تورم آتـی تلقـی می‌کنند و در چنین مواقعـی به خرید کالاهایی می‌پردازند که قابلیت محافظت از سـرمایه آنها در برابر تورم را دارد. بر این اسـاس، نوسانات نرخ ارز که از مهر آغاز شـد، تغییراتـی در انتظارات تورمـی به‌وجـود آورد کـه به‌سـوق یافتن سـرمایه‌ها به‌سمت بازار مسکن انجامید و در آبان بروز پیدا کرد. بدیهی است، تا وقتی روند نرخ ارز و تورم افزایشـی باشـد، رشد نرخ در بازارهای موازی مثل طلا و مسـکن نیز ادامه می‌یابد.

افزایش نـرخ نهاده‌های سـاختمانی باعث شـده تا با یک رکود عجیب در ساخت‌وسـاز مواجـه شـویم. ما سـالانه به ۸۰۰ هـزار تا یک‌میلیـون واحد مسـکونی در کشـور نیاز داریم؛ در حالی که تولید فعلی کمتر از نصف این تعداد است، البته پروانه‌هایی امسال صادر شـده که بیشـتر مربوط به طرح نهضت ملی مسکن است، اما این پروژه نیز در بخش‌هایی متوقف شده است.

واحد نوساز در بازار مسکن به‌تدریج کمیاب شـده اسـت، در شـرایط تورمی فعلی گاهی مشـاهده می‌کنیم که برخی فروشـندگان از فروش منصرف می‌شـوند. این کمبود عرضه نیز به عاملی برای رشد قیمت‌ها تبدیل شده است.

در بیـش از یک سـال گذشـته، توجهات به تولید سـالانه یک‌میلیون واحد مسـکونی معطوف شـده بود، امـا خروجی قابل‌توجهی دیده نشـد. ایـن سـرخوردگی به تشـدید تورم‌های بعدی انجامید. متقاضیان این پروژه تصمیم گرفتند دوباره به بازار مراجعه و با هر سطح توانی اقدام به خرید کنند.

بخـش مسـکن در ایـران یکـی از خصوصی‌تریـن بخش‌های اقتصاد اسـت، در حالی که در کشـورهای پیشرفته، این حوزه، یکی از دولتی‌ترین بخش‌ها محسوب می‌شود. تعیین‌کننده بودن بخـش خصوصی در بازار مسـکن ایران، منجر به این می‌شود که با هر دوره رکود، شـاهد کاهش ساخت‌وساز باشیم و تبعـات آن در چالش هـای زیادی را ایجاد کنـد. تبعات کاهش ساخت‌وسـاز به‌طبع در آینده خود را نشان می‌دهد. ممکن است تا ۲ سـال آینده، دوباره تحولی در فضای تقاضای بازار مسکن ایجاد شود و تعداد واحدهایی که امروز پروانـه می‌گیرند، جوابگـوی نیاز بازار نباشند.

بـرای ثبات نسـبی بازار مسـکن، می‌توان یک دلیل عمده عنوان کرد که تامین مسکن در اسـتطاعت همه اقشار نیسـت، در نتیجه برخی گروه‌ها از این بازار خارج می‌شـوند. در چنین شرایطی، نرخ اسـمی مسکن افزایش می‌یابد،امـا همپای تورم رشـد نمی‌کند که به‌معنای کاهش تدریجی نرخ واقعی مسـکن است.

نـوع رفتـاری کـه بـازار مسـکن دارد، بدین‌صورت است که بعد از یک دوره جهش، دچار چسـبندگی نرخ می‌شود. طی تحولات سـال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ ، نرخ مسکن به‌اندازه کافـی افزایـش یافته کـه این مانع از رشـد بیشـترش می‌شود، اما کاهش اسمی هم پیدا نمی‌کند. از آذر سال ۱۳۹۶ که شروع فرآیند رشـد بازار مسـکن بود تا امروز، متوسط نرخ خانه در شـهر تهران کمابیش ۱۰برابر شده و بازار ارز، مقداری کمتر از این عدد رشد داشته اسـت، در واقـع به‌اندازه‌ای کـه پول کاهش ارزش داشته، نرخ آپارتمان نیز افزایش یافته و نرخ دلاری مسـکن به‌اندازه نرخ دلاری آذر ۱۳۹۶ است.

در آبان ۱۴۰۱ ۸۰۰۰ معامله در شهر انجام شده است. مقایسـه این عدد با ۲ سال اخیر مشـخص می‌کند که تعداد معاملات چندان پاییـن نیسـت. مـا در برخی ماه‌هـا ۲۵۰۰ معامله نیز داشته‌ایم و رقم ۸۰۰۰ واحد ، عدد معنی‌داری است که گسیل برخی سرمایه‌های جامعه به بازار ملک را نشان می‌دهد.

مهم‌ترین راهکارهای تثبیت بازار مسـکن، کنتـرل تورم عمومی و افزایش ساخت‌وسـاز اسـت. در خارج از بخش مسکن به‌طورحتم باید تورم و رشـد نرخ ارز مهار شود. در بخش درونی مسکن نیز راهی جز تولید وجود ندارد. این تولید باید در تناسـب با تقاضا قرار گیرد کـه در حال حاضر بخش عمـده‌ای از تقاضا بـرای واحدهای کوچک‌متراژ متمرکز شـده است.

آغاز دور جدید نشست‌ها برای تامین زمین نهضت ملی مسکن

مالکی سرپرسـت سازمان ملی زمین و مسـکن از آغاز دور جدید نشست‌های تامین زمین اسـتان‌ها برای نهضت ملی مسکن در سـازمان ملی زمین و مسکن خبر داد.

بـه گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، ارسـلان مالکی سرپرسـت سـازمان ملی زمین و مسکن بابیان اینکه سلسله نشست‌های سازمان ملی زمین و مسـکن به‌منظور پایش آخرین وضعیت اجرای طرح نهضت ملی مسکن برگزار می‌شود، گفت: دستور کار این جلسات بررسی آخرین وضعیت تامین زمین بر پایه اطلاعات ثبت و بارگذاری شـده در بانک زمین، بررسـی میزان پیشرفت فیزیکی پروژه‌های آماده‌سـازی شـده یا آماده سـاخت، بررسـی آخرین وضعیت اراضی شناسایی‌شـده برای منابع درآمدی اجرای طرح، برنامه‌های اسـتان در خصوص مولدسازی و مشـارکت و همچنین آخرین وضعیت اتمام پروژه‌های مسکن مهر باقیمانده در هر اسـتان است. موثرترین راه تامین زمین برای نهضت ملی مسکن، الحاق اراضی حریم شهرها و تصویب ساخت شهرک‌ها است.

مالکی با اشـاره به راهکارهـای موجود برای تامین زمین در اسـتان‌ها، گفت: معتقدیم موثرترین راه در تامین زمین برای طرح نهضت ملی مسکن، الحاق اراضی موجود در حریم شهرها و تصویب ساخت شهرک‌هاست.

وی از توافق با بخش خصوصی و فروش اراضی مازاد سـایر دستگاه‌های دولتی نیز به‌عنوان راهکارهای دیگر در تامین زمین برای سـاخت ۴ میلیون مسـکن در کشور نام برد و خواستار تسریع روند تامین زمین در استان‌ها شد.

سرپرسـت سـازمان ملی زمین و مسـکن همچنین اظهار کرد: در این نشست مدیرکل راه و شهرسـازی اسـتان به همراه معاونان املاک و حقوقی، مسـکن و بازآفرینی شـهری، شهرسازی و معماری، عامل ذی‌حساب و مسئول بانک زمین هر استان حضور خواهند یافت تا موارد مدنظر به‌صورت پروژه به پروژه و به تفکیک هر شهر در استان بررسی شود.

در بررسی الزامات زیباسازی شهر مطرح شد

چهره کبود شهر

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

احسـاس آرامش‌خاطر، نشـاط و وجود حس سـرزندگی یکی از نیازهای روحی انسـان و مهم‌ترین شاخص کیفیت زندگی است. انبوهی از فضاهای سرد و بی‌روح در شـهرها تحت‌تاثیر ناهمگونی و آلودگی‌های بصری مشـاهده می‌شود که به‌دور از هرگونه زیبایی و مطلوبیت، هیچ‌گونه معنا، مفهوم و عملکردی را القا نمی‌کنند. امروزه سیما و منظر شهرها تحت‌تاثیر این اغتشاشات بصری، چهره‌ای ناخوشایند و نامطلوب یافته‌اند که هیچ‌گونه جذابیت و زیبایی در آنها وجود ندارد.

هر فضایی در شـهر را نمی‌توان فضای شهری دانست، مگر آنکه براساس قواعد زیبایی‌شناسی شکل گرفته و تبیین‌گر رابطه شهر و زیبایی باشند. طراحی شهری چیـزی فراتر از سـاختن برخی جعبه‌هـای گل در میادین و تعیین ایسـتگاه‌های اتوبوس و تاکسی است. مبلمان شهری یکی دیگر از عناصر فضای شهری است که کمیت، زیبایی و دوام آن نقش مهمی در دستیابی به یک شهر سالم و مطلوب دارد و نیازهای شـهروندان را از نظر عملکرد و زیبایی بـرآورده می‌کند. صمت در این گزارش نقش شهرسازی را در بهبود کیفیت زندگی شهروندان بررسی کرده است.

عکس: آیدا فریدی

امروزه زیباسـازی شـهری، فرآینـد آفرینش هنـری و ارتقای کیفیت زندگی در محیط شـهری قلمداد می‌شـود که فرهنـگ، هنر، ارزش‌ها و باورهای حاکم در آن ظهور می‌کند

نقش زیباسازی شهری در بهبود کیفیت زندگی

در کنـار ابعـاد مختلـف کیفیـت زندگـی، توجه به شهرسـازی و زیباسازی شهر یکی از مهم‌ترین این ابعاد تلقی می‌شـود، زیرا دارای یک نقش اساسـی در بهبود وضعیت ساکنان شهرها و تامین‌کننده حس رضایتمندی بـرای افراد اسـت، همچنین تاثیر عمیقی بر سـلامت، کارآیـی، رفتـار اجتماعی، رضایتمنـدی و رفاه عمومی جامعه ایفا می‌کند. موضوع شهرسازی یکی از مهم‌ترین مسـائل کشـورهای در حال توسعه اسـت؛ زیرا اگرچه سرعت گسـترش و سرعت در ساخت‌وسازها تا حدودی جوابگوی نیازهای کمی و مادی شـهروندان اسـت، اما بی‌توجهـی به جنبه‌های کیفـی، چالش‌های فرهنگی و روانی را در پی خواهد داشت. اگرچه تقسیم‌بندی کیفیت زندگی و در نظر گرفتن مسکن و مسائل مرتبط با آن از نظر کارشناسـان و صاحب‌نظران مختلف، متفاوت است، اما این موضوع انکارناپذیر است که یکی از عناصر کلیدی کیفیت زندگی افراد در محیط شـهری همان زیباسازی شـهر اسـت. این موضوع تنها به‌معنای وجود یک سقف بالای سر هر شخص نیست، بلکه آسایش مناسب، فضای مناسـب، دسترسـی فیزیکی و امنیت مالکیت، امنیت و دوام سازه‌ای، بهداشـت و آموزش و مکان مناسب است که باید موردتوجه قرار بگیرد.

اولویت اصلی در طراحی فضای شـهری و شهرسازی، شهروندان هستند و شرایط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی نقش مهمی در شهرسـازی داشته و به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر مدیریت شهری اثرگذار است. شهر فضایی اسـت که از نظر اجتماعی پیوسته در حال توسعه است و نیاز اجتماع از قبیل سکونت، حمل‌ونقل، کار و فراغت را برطرف می‌کند.

مولفه‌های ضروری در شهرسازی

محمدرضـا کاویانی، کارشـناس معمـاری در رابطه با اهمیت سـبک و سـیاق سیمای شـهری به صمت گفت: سـیمای شـهری یکی از مولفه‌های قابل‌توجه و حائزاهمیت در اصول مهندسـی و شهرسـازی به‌شمار می‌رود و به‌واقع شهری که با سیمایی مخدوش روبه‌رو اسـت، طراوت و سرزندگی مطلوبی در آن وجود ندارد. تابلوهای شـهری، پارک‌ها و فضای سبز، نمای بیرونی سـاختمان‌ها، المان‌های شـهری، خیابان‌ها و معابر از بخش‌هایـی به‌شـمار می‌روند که با معماری مناسـب می‌تواننـد جلوه‌ای زیبا و خوشـایند در اذهان عمومی مردم ایجاد کنند.

امروزه زیباسـازی شـهری، فرآیند آفرینش هنری و ارتقای کیفیت زندگی در محیط شهری قلمداد می‌شود که فرهنگ، هنر، ارزش‌ها و باورهای حاکم در آن ظهور می‌کند. امروزه در کشـورهای توسـعه‌یافته، سـیمای شـهرها برپایه عقبه فرهنگی، تاریخـی و ظرفیت‌های موجود در آن طراحی می‌شود، به‌عنوان نمونه، شهرهای تاریخـی از معماری متفاوتی در مقایسـه با شـهرهای صنعتی برخوردار هستند.

ناهمگونی در چهره شهر قابل‌رویت است

کاویانی افزود: یکی از مشکلات شهرها در کشورهای در حال توسـعه، نبود تناسـب و هماهنگی مناسـب و منظم در سـیمای شهری است و در واقع ناهماهنگی و ناهمگونی در چهره شـهر، در بسیاری از نواحی شهرها قابل‌رویت است. در چنین مناطقی، محله‌ها و بافت‌های یک شهر از امکانات و عوامل رشد مساوی و متوازن در طـول زمان برخوردار نبوده‌اند و ایـن موضوع در طول سال‌های طولانی، بر زیبایی‌های شهری کاسته است.

به‌واقـع همان‌طور که وضعیت ظاهـری یک فرد در زندگی شخصی او حائزاهمیت است، سیمای شهری نیز در زندگی جمعی شهروندان از شاخصه‌های قابل‌توجهی به‌شمار می‌رود که معماران، هنرمندان و فعالان عرصه شهرسـازی اهتمام بسیاری را در نحوه و سبک طراحی شـهری به‌کار می‌بندند. زیباسـازی چهره شـهر، یکی از مولفه‌های مهم محسـوب می‌شـود که در تعاملات اجتماعی شهروندان ساکن در شهرها تاثیر بسزایی ایفا می‌کند.

وی بیـان کرد: همواره در بین کارشناسـان مسـائل شـهری، زیباسازی شـهر از ۲ وجه کارکردی و بصری موردمطالعـه و توجه قـرار می‌گیرد. ابعـاد کارکردی سـیمای شهری به جنبه‌های محیطی اعم از المان‌ها و مبلمان شـهری می‌پردازد و عموما بر جسم شهروندان تاثیرگذار است.

این کارشـناس معماری تصریح کرد: بعد بصری نیز بـه مقوله رنگ، فرم و ترکیب فضا و محیط می‌پردازد و بیشتر، مولفه‌های روحی و روانی را مدنظر قرار می‌دهد. امروزه هنر نقاشی، معماری، گرافیک، تبلیغات محیطی، مبلمان شـهری، کیفیت مصالح، نمای سـاختمان‌های مسـکونی، تجاری و اداری، نورپردازی‌ها، مجسـمه‌ها، پاکیزگـی شـهر، تاسیسـات زیربنایی و حتـی میزان ترافیک موجود در شهر به مدد زیباسازی شهر می‌آیند و مجموعه ایـن عوامل در صورت هماهنگی لازم باعث انبساط‌خاطر و آرامش شهروندان می‌شود.

زیباسازی شهر، احترام به شهروندان است

کاویانی خاطرنشـان کرد: قابل‌انکار نیست که سطح کمی و کیفی خدمات، در میزان احترام مدیریت شهری به شـهروندان موثر اسـت و به تعبیری میزان زیبایی، پاکیزگـی و امکانات شـهری، نشـان‌دهنده سـطح توجـه و احتـرام مدیـران شـهری به شهروندان است.

وی در ادامه به صمت گفت: البته در پاره‌ای از مواقع، گسـترش بی‌رویه و بی‌ضابطه شـهرها، به‌تدریج تسلط مدیران ذی‌ربط شهری بر امور حوزه تحت اسـتحفاظی خویش را به‌چالش می‌کشـد، چرا کـه حجم انبوهی از نیازها و دغدغه‌های شـهری، چالش‌های بسیاری را پدید آورده است.

این کارشـناس در پایان بیان کرد: با همه این اوصاف نباید از نظر دور داشـت که محیط شـهری، زیسـتگاه شـهروندان ساکن در آن محسـوب می‌شود که بخش بسـیاری از سـاعات زندگی را در آن می‌گذرانند و هر آنچه جلوه محیطی شـهر زیباتر شود، مسئولیت‌پذیری شـهروندان در قبـال حفظ و رعایت ضوابـط و قوانین شـهری نیـز تقویت خواهد شـد و به‌طبـع در چنین شرایطی بستر و زمینه لازم برای پویایی، تحرک و میل به رشد و شکوفایی در این مناطق افزایش می‌یابد.

بدیهی است افزایش جمعیت با افزایش تقاضا برای بهره‌مندی از امکانات شهری رابطه مستقیمی دارد، زیرا نسبت جمعیت به منابع را از حالت اعتدال خارج می‌کند

عواقب جبران‌ناپذیر بی‌توجهی به الزامات شهرسازی

مجید ابهری، جامعه‌شـناس شـهری در رابطـه با موضوع شهرسـازی به صمت گفت: تهران کلانشـهری با مشکلات عدیده و بسـیار پیچیده اسـت که گاهی این مشکلات به‌نظر حل‌نشدنی به‌نظر می‌رسند. بی‌توجهی به شهرسازی، آلودگی هوا، بافت فرسـوده، حاشیه‌نشـینی، آسـیب‌های اجتماعی و کمبـود فضـای سـبز در دسترسـی به خدمات شـهری و شـهروندی، تهران را با ابرچالش‌هـای مختلفی روبه‌رو کرده اسـت که مناطق و محلات کم‌برخوردار بیشـترین تاثیر را از این مشکلات دارند.

همچنیـن شـهرهایی کـه در آنهـا شهرسـازی موفقی انجام نگرفته اسـت، باعث مشکلات بسـیاری شده و عواقب جبران‌ناپذیـری بر افراد جامعه می‌گذارد. متاسـفانه در حال حاضر در کشور باتوجه به انبوه‌سازی‌ها و آپارتمان‌سازی‌های متعـدد و مختلف، توجه لازم به مسـائل فرهنگـی، رفاهی و شهرسازی خانوار نمی‌شود. کمبود امکانات و خدمات درمانی، آموزشـی، ورزشی، رفاهی، فرهنگی و تفریحی فقط گوشه‌ای از مشـکلاتی اسـت که افراد با زندگی در این شـهرها تجربه می‌کنند؛ بنابراین هر شـهر و محلی که فاقد امکانات یادشده باشد، تاثیر منفی بر رشد و سلامت افراد جامعه می‌گذارد.

وی افزود: علاوه بر موارد ذکرشده، شهرهای نامناسب باعث بیماری‌هـای روحی و عصبی و تقابل‌هـای رفتاری و گفتاری بین شهروندان می‌شوند. این شهرها هیچ امتیازی برای تفریح و ورزش کودکان ندارند و موجب بروز مشـکلات زیادی برای سنین مختلف می‌شود؛ بنابراین ضروری است، توجه کنیم که شهرها باید از نظر عوامل فیزیکی، مسائل فرهنگی و رفاهی در سـطح قابل‌قبولی باشد، در غیر این صورت، نمی‌توان اسم این مکان‌هایی را که افراد در آن زندگی می‌کنند، شهر گذاشت.

به زیرساخت‌های خدمات‌رسانی توجه شود

ابهـری اذعان کرد: نکته دیگری که باید موردتوجه مدیران شـهری قرار گیرد، این نکته اسـت که آیا بسترهای فرهنگی، اجتماعی، تفریحی و زیرسـاخت‌های خدمات‌رسـانی برای افزایش جمعیت این‌چنینی موردمحاسبه قرارگرفته است یا خیر؟ این محدودیت‌ها لازم اسـت به‌شکل مدیریت متمرکز در مباحـث معمـاری شـهری مدنظر مدیریت شـهری قرار گیـرد. در واقـع با افزایش جمعیت ناگهانـی در یک منطقه و محدودیت‌های منابع زیرساختی؛ به‌طورقطع ما با انواع مسائل و نارضایتی‌هـای شـهروندان روبه‌رو خواهیم شـد که هرچه سریع‌تر باید موردتوجه قرار گیرد.

بدیهی اسـت، افزایـش جمعیت بـا افزایـش تقاضا برای بهره‌منـدی از امکانات شـهری رابطه مسـتقیمی دارد، زیرا نسـبت جمعیت بـه منابع را از حالت اعتـدال خارج می‌کند، در این صورت، شهروندان برای رسیدن به منابع محدود با هم رقابت می‌کنند و این الگوی رفتاری، خشـونت‌های کلامی و فیزیکی را افزایش می‌دهد.

وی در پایـان گفـت: در انبوه‌سـازی‌هایی کـه در کشـور رخ‌داد، توجـه چندانـی بـه ابعاد شهرسـازی نشـد، از ایـن‌رو انبوهسـازی بدون در نظر گرفتن نـکات یادشـده، موجب انباشـت مشـکلات و آسـیب‌های اجتماعی شده و نهادهای دولتی و سازمان‌های متولی این امر را با چالش روبه‌رو خواهند کرد. ضرورت دارد، در کنار ساخت مسکن، تمام جنبه‌های مختلف رفاهی، اجتماعی و شهرسازی موردتوجه قرار بگیرد تا شـاهد رشـد مشکلات و آسیب‌های اجتماعی در سطح جامعه نباشیم.

سخن پایانی

رفـع مشـکلات شـهرها به‌دلیل گسـتردگی مسـائل و پیچیده‌تر شـدن آنها دشـوارتر شـده اسـت. امروزه دیگر نمی‌توان یک شهر را بدون توجه به تاثیر کنش‌ها و واکنش‌ها در سطح کلان و خرد، مدیریت کرد. شهرهای امروز به‌شدت تحت‌تاثیر مجموعه عواملی هسـتند کـه تنها مربوط به آنها نیست، اما بر روندهای شـهری و کیفیت زندگی شهروندان اثرگذار اسـت. شـناخت این عوامل و مدیریت آنها ضروری اسـت تا بتوان برنامه‌ریزی متناسـبی برای هر شهر داشت. مشـکلات شهرسازی ابعاد گسترده‌ای را شامل می‌شوند که در حوزه‌های بسـیار تنگاتنگ و در سطوح مختلف مرتبط با یکدیگر هسـتند. در این میان، مسـئولان و متصدیان نیز از ساخت‌وسازهای شبانه و غیرمجاز در حاشیه شهرها، توسعه سـکونتگاه‌های غیررسمی و خانه‌سازی‌های غیراصولی ابراز نگرانی می‌کنند.

در این شـرایط، ممکن اسـت خریـداران کم‌بنیه از روی شـتاب‌زدگی و برای عقب نمانـدن از رقابت قیمتی به‌ناچار دسـت به خریـد واحدهـای مسـکونی بی‌کیفیـت زده و سرمایه‌های خود را در مناطقی که از شهرسازی هیچ بهره‌ای نبرده‌اند، هدر دهند. سیاسـت‌های تامین مسـکن روشن و شـفاف نبوده و قشـر ضعیف جامعه اکنون در تامین مسکن با مشکل جدی روبه‌رو شـده‌اند و در این شرایط امکان رشد و توسـعه سـکونتگاه‌های غیررسـمی، ممکن است بخشی از نیازها را برای مسـکن به‌شـکل نادرسـتی به‌سـمت این سـکونتگاه‌ها هدایت کند. در این راستا ضرورت دارد ساخت مسکن با کیفیت با توجه به نقش حیاتی و مهمی که در زندگی افراد ایفا می‌کند، موردتوجه و جنبه‌های کیفی شهرسـازی در اولویت قرار گیرد.

مدیریت مصرف گاز ادارات در ماه‌های سرد

مدیرعامل شرکت گاز مازندران تاکید کرد: مصرف گاز ادارات در ماه‌های سرد سال مدیریت شود. به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت گاز استان مازندران، قاسم مایلی‌رستمی، مدیرعامل شرکت گاز مازندران از کلیه ادارات و سازمان‌ها خواست تا در راستای تحقق کاهش ۱۰درصدی گاز مصرفی در فصول سرد سال اقدام کنند.

مایلی‌رستمی بااشاره به افزایش بی‌رویه مصرف گاز، بر ضرورت استفاده بهینه در ماه‌های سرد سال تاکید کرده است.

وی افزود: باعنایت به فرارسیدن ماه‌های سرد سال و افزایش بی‌رویه مصرف انرژی و ضرورت استفاده بهینه از گاز برای جلوگیری از قطعی احتمالی آن تا پایان اسفند امسال، کلیه دستگاه‌های اجرایی استان، مراکز آموزشی، فرهنگی، ورزشی، عمومی و بخش خصوصی باید در این دوره دمای وسایل گرمایشی خود را در دمای متعارف و مطلوب تنظیم و از فعال کردن تاسیسات گرمایشی پیش از شروع رسمی ساعت فعالیت و پس از اتمام زمان کار خودداری کنند تا نسبت به مدت مشابه سال قبل، شاهد کاهش حداقل ۱۰ درصد مصرف حامل‌های انرژی باشیم.

وی با تاکید بر لزوم مدیریت مصرف انرژی، گفت: ادارات و دستگاه‌های اجرایی در الگوسازی مصرف بهینه انرژی به‌ویژه گاز پیشگام باشند. وی اظهار کرد: انرژی گاز نیاز اصلی و اثرگذار جامعه امروز است و باید در حفظ و مصرف بهینه آن بکوشیم.

ورود مجلس به موضوع تامین گاز صنایع و نیروگاه‌ها

گذار از ناترازی گاز میسر می‌شود؛ اگر...

مصرف بالای گاز در بخش صنعت و مصارف خانگی بیش از استاندارد جهانی در کنار توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌ها، ظرف سال‌های اخیر، ۲ عامل اصلی ناترازی گازی در کشور است و بسیاری از کارشناسان دلیل آن را نرخ پایین نهاده انرژی در کشور و بی‌توجهی به مصرف از سوی مشترکان خانگی و صنعتی عنوان می‌کنند؛ مسئله‌ای که برخی در صحت آن تردید دارند. اگرچه میزان مصرف گاز در بخش خانگی و صنعتی بالاتر از استاندارد جهانی است، اما بسیاری معتقدند لزوما صنایع و مردم، مقصر این قضیه نیستند و بخش قابل توجهی از مصرف بالا به تجهیزات مورداستفاده در کشور و شرایط احداث منازل و حتی واحدهای صنعتی بازمی‌گردد. برخی کارشناسان معتقدند ذات کشف نرخ در یک بازار عادلانه به این معنی است که برخی صنایع که به گاز بیشتری نیاز دارند و حاضر هستند مبلغ بالاتری برای آن پرداخت کنند، این امکان را داشته باشند که در رقابتی عادلانه، همین میزان گاز را از سایرین به‌موازات واقعیت‌های تولید خریداری کنند و ماحصل آن، ایجاد بازار جدید با محوریت صرفه‌جویی بیشتر مصرف‌کنندگان همراه با اخذ سود از همین میزان صرفه‌جویی است؛ واقعیتی که در صورت رقم‌خوردن آن، نه‌تنها گذار از ناترازی گازی میسر خواهد شد، بلکه با جذابیت جدی در سرمایه‌گذاری در ذخایر مختلف و متنوع گاز، ظرفیت جدیدی برای صادرات ایجاد می‌شود. صمت در این گزارش به موضوع نرخ‌گذاری و مصرف گاز با تاکید بر بهینه‌سازی مصرف پرداخته است.

عکس: صمت

گروه انرژی
editor@smtnews.ir

مدیریت نامتوازن و غیراقتصادی مصرف گاز

ایران دومین دارنده منابع گازی جهان است و می‌تواند نقشی برجسته در بازار جهانی گاز ایفا کند. باوجود این، مدیریت نامتوازن و غیراقتصادی مصرف گاز در سال‌های گذشته، کشور را با چالشی اساسی روبه‌رو ساخته و حتی تراز مصرف گاز در فصول سرد را منفی کرده است، به‌طوری که جواد اوجی، وزیر نفت دولت سیزدهم، برای ماه‌های سرد سال ۱۴۰۰ از قبل ۲۰۰ میلیون مترمکعب کسری گاز مصرفی روزانه را پیش‌بینی و اعلام کرد. این بدان‌معنا است که میزان تولید گاز در هر روز ۲۰۰ میلیون مترمکعب کمتر از میزان مصرف داخلی آن خواهد بود. از سوی دیگر، باتوجه به وقفه پیش‌آمده در طرح توسعه میادین گازی و بهره‌برداری نشدن از این میادین تا ۴ سال آینده، انتظار می‌رود کسری گاز مصرفی در سال‌های آتی تداوم یابد. براساس برنامه دولت سیزدهم برای تخصیص گاز در ۴ ماه سرد سال، بیش از ۷۰ درصد از مصرف گاز کشور به بخش خانگی و تجاری اختصاص دارد. ۳۰ درصد باقیمانده هم در صنایعی نظیر فولاد، پتروشیمی، نیروگاه‌ها و حوزه‌هایی مانند حمل‌ونقل و صادرات به‌مصرف می‌رسد.

نبود مدیریت صحیح مصرف در بخش خانگی و تجاری طی فصول سرد، کشور را درگیر کمبود گاز می‌کند. این امر خسارتی جدی به صنایعی نظیر فولاد، سیمان، پتروشیمی و... وارد و با افزایش نرخ نهایی فولاد و سیمان، بازارهای مرتبط مانند مسکن و ساخت‌وساز را با اختلال مواجه می‌کند. از سوی دیگر، در چنین شرایطی استفاده از سوخت‌های جایگزین گاز نظیر مازوت افزایش یافته و بر آلودگی کلانشهرها می‌افزاید. چنین روندی، علاوه بر ضرر و زیان هنگفت اقتصادی به نارضایتی مردم دامن می‌زند و نه‌تنها گاز ایران را از جایگاه صادراتی خود دور می‌سازد، بلکه می‌تواند جایگاه ایران را به یک کشور واردکننده گاز تقلیل دهد.

> ایران دومین دارنده منابع گازی جهان است و می‌تواند نقشی برجسته در بازار جهانی گاز ایفا کند

هماهنگی برای تامین سوخت زمستانه صنایع

سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس از بررسی تامین سوخت زمستانه نیروگاه‌های کشور خبر داد و گفت: توان و ظرفیت سوخت‌رسانی مجموعه وزارت نفت شامل شرکت ملی گاز و شرکت ملی پالایش و پخش در کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی موردبررسی قرار گرفت.

مالک شریعتی‌نیاسر ضمن بیان این مطلب افزود: چندی پیش، جلسه فوق‌العاده کمیسیون انرژی با دستور کار وضعیت سوخت‌رسانی به نیروگاه در زمستان تشکیل شد. این در حالی است که در سال ۱۴۰۰ با تدبیر بالای دو وزارتخانه نفت و نیرو و پیگیری کمیسیون انرژی مجلس در قالب برگزاری جلسات متعدد، زمستان ۱۴۰۰ را بدون مشکل انرژی در مصارف خانگی و صنعتی پشت‌سر گذاشته و به‌دنبال دیگر تدابیر اتخاذشده تابستان ۱۴۰۱ نیز، کمترین مشکل را در تامین برق مردم داشتیم.

وی ادامه داد: اکنون نیز پیرو آن تجربه بسیار خوب، جلسه‌ای برای تامین سوخت نیروگاه‌ها در زمستان پیش‌رو تشکیل داده و گزارش مسئولان وزارت نیرو را درباره نیروگاه‌ها و نیازمندهای آن استماع کرده، ضمن آنکه توان و ظرفیت سوخت‌رسانی مجموعه وزارت نفت شامل شرکت ملی گاز و شرکت ملی پالایش و پخش نیز در این جلسه بررسی شد. شریعتی بیان کرد: خوشبختانه در این جلسه، هماهنگی‌های خوبی انجام شد تا با همکاری ۲ وزارتخانه و پیگیری نظارتی کمیسیون انرژی، امسال نیز در تامین سوخت مشکل نداشته باشیم. این نماینده مجلس بااشاره به ارائه راهکارهای کوتاه‌مدت و میان‌مدت برای تامین سوخت در کمیسیون متبوع خود، اضافه کرد: برای کاهش ناترازی به‌صورت ریشه‌ای و افزایش تولید با سرمایه‌گذاری در بلندمدت نیز پیشنهادهایی مطرح شد؛ از جمله آنکه کمیسیون انرژی بر تشکیل «معاونت راهبردی مدیریت انرژی کشور» به‌صورت یکپارچه ذیل ریاست‌جمهوری تاکید دارد، ضمن آنکه «صندوق بهره‌وری انرژی» نیز باید در همین معاونت تاسیس شود، بنابراین امیدواریم این مهم در لایحه بودجه ۱۴۰۲ از جانب وزارت نفت پیشنهاد شود و تصویب نهایی برسد. سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس گفت: این اقدامات کمک می‌کند در سال‌های آینده با مدیریت و جلوگیری از مصارف بی‌رویه و برخی از اصلاحات در فرآیندها به‌ویژه اصلاح بازدهی نیروگاه‌های کم‌بازده کشور که در «ماده ۱۰ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق» نیز در این‌باره برای وزارتخانه‌های نفت و نیرو تکلیف ایجاد کرده، با به نتیجه مطلوب رسیدن، سال‌های آینده بدون نگرانی سوخت نیروگاه‌ها تامین شود و بهره‌وری بالا در تولید و تامین انرژی موردنیاز کشور را داشته باشیم.

آمادگی صنایع برای سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های برق

در همین حال، رئیس کمیسیون صنایع اتاق ایران با بیان اینکه صنایع کشور با قطع برق در تابستان و قطع گاز در زمستان با عدم‌پایداری جدیدی مواجه شده‌اند، گفت: صنایع به‌شرط تامین گازشان، توان سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های برق را دارند. به‌گزارش ایرانسین، این فعال اقتصادی بااشاره به فرارسیدن فصل سرما و مشکل تامین گاز صنایع گفت: صنایع ما در زمستان به‌دلیل قطعی گاز و در تابستان به‌دلیل قطعی برق، با عدم‌پایداری و عدم‌قطعیت جدیدی مواجه شده‌اند. این امر به‌طورقطع تولید صنایع را با چالش مواجه می‌کند. علیرضا کلاهی‌صمدی افزود: درست است که در فصل سرما مصرف گاز خانگی بی‌رویه است و گفته می‌شود گاز صنایع نیز به‌همین دلیل با محدودیت مواجه می‌شود. اما واقعیت این است که بخش عمده‌ای از مشکلات این بخش به‌دلیل عدم‌سرمایه‌گذاری به‌موقع برای افزایش تولید به‌وجود آمده است. وی ادامه داد: مشکل اینجاست که اگر واحدهای صنعتی و تولیدی خودشان بخواهند برای تولید برق در نیروگاه‌ها سرمایه‌گذاری کنند، تکلیفشان روشن نیست که آیا گاز آنها تامین می‌شود یا خیر؟ یعنی ما دچار یک معادله چندمجهولی شده‌ایم. صنایع به‌دلیل سوءمدیریت و برنامه‌ریزی درست نداشتن، دچار یک معادله چندمجهولی شده‌اند که در حل آن ناتوان هستند.

کلاهی صمدی بیان کرد: ما بعد از برجام در همه مجامع با افتخار می‌گفتیم که زیرساخت‌های ایران برای سرمایه‌گذاری مناسب و درست است، اما متاسفانه با بی‌تدبیری‌هایی که اتفاق افتاده، الان این بخش به پاشنه‌آشیل ما تبدیل شده است. از سوی دیگر هم، گاز که باید به‌عنوان یکی از مزیت‌های مطلق ایران باشد، به محدودیت بدل شده و صنایع با این مشکلات، خسارت‌های زیادی متحمل می‌شوند.

رئیس کمیسیون صنایع اتاق ایران تاکید کرد: این نقیصه‌ای است که دولت باید آن را رفع کند. صنایع ما آمادگی سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌ها را دارند و مشکل خاصی در این بخش ندارند، اما دست‌کم باید تکلیف گاز آنها مشخص باشد. نمی‌شود آنها را وارد یک معادله چندمجهولی کرده و بعد بگویید معادله را حل کنید.

سخن پایانی

به گفته بسیاری از کارشناسان، نبود بازاری متشکل برای فروش گاز به‌شکل رقابتی، مهم‌ترین نقیصه زنجیره فروش و تحویل این حامل انرژی به مصرف‌کنندگان مختلف است و همین نقص ظرفیت استفاده از ابزارهای مختلف، همچون گواهی صرفه‌جویی برای مدیریت مصرف گاز در چارچوب بازار را محدود کرده است.

در این شرایط، بهینه‌سازی مصرف انرژی و توسعه این صنعت به استفاده از ابزارهای نوین مالی مرسوم دنیا نیاز دارد، به‌نحوی که از سویی، سرمایه‌گذاری در این حوزه برای بخش خصوصی جذاب شود و از سوی دیگر، امکان بروزرسانی تجهیزات برای مصرف‌کننده مهیا باشد. برای بررسی بهتر دلایل ناترازی گازی در کشور و راه‌حل‌های عبور از آن، گفت‌وگویی با مدیرعامل بورس انرژی انجام شد.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی:

گاز پتروشیمی‌ها را تامین می‌کنیم

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی بااشاره به مذاکراتی که از فروردین امسال با هیات‌های روس برای صادرات کاتالیست ایرانی به روسیه انجام شده، اعلام کرد: یک تن کاتالیست ایرانی با موفقیت در مجتمع‌های پتروشیمی روسیه در حال استفاده است و شرکت‌های روسی سفارش‌های جدید برای خرید کاتالیست ثبت کرده‌اند.

به‌گزارش صمت، مرتضی شاه‌میرزایی که در همایش مدیران ارشد صنعت نفت در محل پژوهشگاه صنعت نفت برگزار شد، گفت: کاتالیست‌های ایرانی با موفقیت در حال استفاده در مجتمع‌های پتروشیمی روسیه هستند؛ روس‌ها هم باور نمی‌کردند که کیفیت کاتالیست‌ها تا این حد بالا باشد، زیرا کاتالیست‌های چینی در رآکتورهای مجتمع‌های پتروشیمی آنها جواب نداده بود، آنها باور کردند که کیفیت کاتالیست‌های ایرانی بالا است و با بهترین‌های جهان رقابت می‌کند.

وی بومی‌سازی کاتالیست‌ها را یکی از راهبردهای وزارت نفت در دولت سیزدهم برشمرد و افزود: بنا داریم همه کاتالیست‌های این صنعت را بومی کنیم و براساس سند جامع کاتالیستی که آماده کرده‌ایم، راه زیادی در پیش نداریم.

معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی بااشاره به حمایت‌های شرکت‌های ملی نفت، گاز، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی و حمایت ویژه معاونان و وزیر نفت از صنعت پتروشیمی ادامه داد: اگر قرار است اقتصادی پویا در کشور داشته باشیم، باید از مسیر صنعت پتروشیمی در این راه حرکت کنیم.

شاه‌میرزایی با بیان اینکه ۷۰ مجتمع پتروشیمی با ظرفیت تولید سالانه ۹۰ میلیون تن در حال فعالیت است و فروش نهایی محصولات نیز به حدود ۲۵ میلیارد دلار می‌رسد، تصریح کرد: صادرات محصولات مجتمع‌های پتروشیمی‌ها در حدود سالانه ۲۶ میلیون تن بوده و ۱۰ میلیون تن هم به بازارهای داخلی عرضه شده است، ضمن اینکه شاهد تحقق ۱۳۳ درصدی ارزآوری در این بخش بوده‌ایم.

وی با تاکید بر تکمیل زنجیره ارزش در صنعت پتروشیمی تصریح کرد: ۳۰ درصد صادرات غیرنفتی ایران مربوط به بخش پتروشیمی است، ضمن اینکه سهم ۲۸ درصدی از صادرات محصولات پتروشیمی منطقه را در اختیار داریم، از این‌رو راهبرد کلان ما طراحی چرخه کامل صنعت پتروشیمی در کشور است.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی با بیان اینکه در افق برنامه هفتم توسعه نزدیک به روزانه ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار بشکه تقاضای خوراک در بخش پتروشیمی خواهیم داشت، گفت: از آنجا که بخش قابل توجهی از صنعت پتروشیمی ما براساس پایه خوراک گاز توسعه یافته‌اند، در فصل زمستان با مشکلاتی در این بخش روبه‌رو هستیم و همه باید به ما کمک کنند.

شاه‌میرزایی افزود: همه اینها در شرایطی است که ما پارسال حدود ۱۵ میلیارد دلار آورده ارزی در بخش پتروشیمی داشتیم که نزدیک به ۱۲ میلیارد دلار آن در شرایطی به نیما واریز شد که دولت سیزدهم خزانه خالی را تحویل گرفته بود.

وی همچنین بااشاره به برنامه‌ریزی برای توسعه متوازن صنعت پتروشیمی در ایران تصریح کرد: بر این اساس، توسعه گام دوم قطب منطقه ویژه پتروشیمی اقتصادی پتروشیمی ماهشهر، مذاکره با سرمایه‌گذاران برای اجرای ۲۰ طرح در قطب پتروشیمی منطقه ویژه پارس و ساخت پتروپالایشگاه‌ها و شهرک‌های پایین‌دستی در منطقه جاسک و قطب‌های قشم و منطقه مکران را در دستور کار داریم.

معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی همچنین با تاکید بر اهمیت تامین پایدار انرژی و مدیریت تولید گفت: در تلاش هستیم، خوراک شرکت‌های پتروشیمی افزایش یابد تا مجتمع‌ها در فصل سرد سال با محدودیت گاز مواجه نشوند.

شاه‌میرزایی به نقش مهم هلدینگ‌ها و بخش خصوصی برای تکمیل طرح‌های تکمیل زنجیره ارزش اشاره کرد و گفت: رصد و پیگیری ساخت و تکمیل طرح‌ها از سوی شرکت ملی صنایع پتروشیمی با جدیت از سوی مدیریت طرح‌های شرکت ملی صنایع پتروشیمی در حال انجام است و آماده هرگونه همکاری و حمایت برای رفع برخی مشکلات موجود در طرح‌ها هستیم.

وی تامین مالی طرح‌ها را از موارد مهم و راهبردی برای توسعه صنعت پتروشیمی ایران برشمرد و تصریح کرد: برای تامین مالی طرح‌ها، باید از ظرفیت‌های موجود در نظام بانکی و جذب سرمایه‌های سرگردان بهره گرفت.

موانع و مزایای اجرای زنجیره تامین فولاد سبز

استان‌ها

علیرضا چایچی‌یزدی، مدیرعامل شرکت فولاد آلیاژی ایران درباره موانع و مزایای اجرای زنجیره تامین فولاد سبز در ایران، گفت: تولید فولاد مبتنی بر هیدروژن (فولاد سبز) یک فناوری بسیار امیدوارکننده، اما گران به‌نظر می‌رسد. در حقیقت، باوجود اینکه تولید DRI با هیدروژن پیشرفت هیجان‌انگیزی است، اما چالش‌های فنی و اقتصادی قابل توجهی حول مراحل تولید وجود دارد. به‌گزارش خبرنگار صمت، وی افزود: مشکلات موجود در تامین هیدروژن سبز برای احیا و همچنین به‌صرفه بودن استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در تولید برق از یک طرف و تامین مقرون به صرفه قراضه به‌جای DRI جزو مسائل جدی در تولید فولاد سبز است، همچنین برخی فناوری‌های تولید فولاد سبز در مقیاس کوچک در حال اجرا هستند؛ اما اجرا در مقیاس بزرگ هنوز به نتایج موردانتظار نرسیده است.

چایچی‌یزدی یادآور شد: فناوری‌های موجود بسیار گران یا دارای چالش‌های فنی هستند که مدیریت آنها از نظر اقتصادی پرهزینه است. وی تاکید کرد: باید پروژه‌هایی تعریف شود، تا امکان‌سنجی اقتصادی و فنی را در مقیاس بزرگ تجزیه و تحلیل کنند. از سویی، باتوجه به اینکه عمده تولید فولاد در کشور با کوره‌های قوس‌الکتریکی انجام می‌شود، این نوع تولید جزو مزایای کشور در راستای زنجیره تامین فولاد سبز به‌شمار می‌رود.

برگزاری کمیسیون شهر هوشمند مجمع شهرداران

بیست و دومین نشست کمیسیون فناوری اطلاعات و شهر هوشمند مجمع شهرداران کلانشهرهای ایران برگزار شد. به‌گزارش خبرنگار صمت از یزد و به نقل از روابط‌عمومی سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری یزد، این نشست با حضور احسان متولیان، دبیرکل مجمع شهرداران کلانشهرهای ایران؛ ابوالقاسم محی‌الدینی، شهردار کلانشهر یزد؛ عزیزالله سیفی، رئیس شورای اسلامی شهر یزد و رئیس کمیسیون شهر هوشمند شورا؛ رضا باقری‌اصل، معاون وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ برخی مدیران و معاونان سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی کشور و روسای سازمان‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری‌های کلانشهرهای کشور با هدف بررسی چالش‌ها و راهکارهای مسائل مرتبط با فناوری اطلاعات و با بررسی موضوعاتی همچون بررسی تعاملات الکترونیکی فی‌مابین نهادهای سطح شهر و ایجاد پنجره واحد دسترسی به داده‌های شهری و اتصال به سامانه واحد صدور مجوزها، پرسش و پاسخ درباره چالش‌ها و راهکارهای تبادل اطلاعات با نهادهای سطح شهر، ارائه گزارش درباره نحوه بهره‌برداری و توسعه شبکه فیبر نوری برگزار شد، همچنین در این نشست وضعیت کمیته مدیریت یکپارچه شهری و کمیته هوشمندسازی موردبررسی قرار گرفته و روسای کمیته‌های تخصصی ذیل این کمیسیون نیز انتخاب خواهند شد.

توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی شهر یزد

رئیس سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد از پیوستن ۹۵ دستگاه ون به ناوگان حمل‌ونقل عمومی شهر یزد خبر داد.

به‌گزارش خبرنگار صمت از یزد، مهدی فعالی، رئیس سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد گفت: در راستای دستیابی به سیستم حمل‌ونقل یکپارچه (ترکیبی) به پیشنهاد سازمان و با تصویب شورای اسلامی شهر یزد، ۹۵ دستگاه ون با ۷۰ درصد یارانه دولت و ۳۰ درصد پرداختی توسط شهرداری یزد خریداری و به ناوگان حمل‌ونقل عمومی شهر یزد اضافه می‌شود تا موجبات رضایت‌خاطر شهروندان و تسهیل دسترسی استفاده‌کنندگان از وسایل حمل‌ونقل عمومی فراهم شود.

یادداشت

فشار مضاعف دولت به صنایع معدنی

حسن حسینقلی
کارشناس صنایع معدنی

دریافت مالیات و عوارض صادراتی از مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، در طول چند سال اخیر به یکی از موضوعات چالش‌برانگیز برای فعالان این بخش بدل شده است. حذف معافیت مالیاتی از صادرات محصولات تولیدشده در بخش معدن و صنایع معدنی با هدف تکمیل و توسعه زنجیره ارزش تولید اعمال شد، در حالی که به‌اعتقاد فعالان معدنی این راهکار نه‌تنها نتیجه‌بخش نیست، بلکه فشار مضاعفی را به صنعت و صنعتگران تحمیل می‌کند.

حذف معافیت مالیاتی صادرات از حوزه معدن و صنایع معدنی در طول سال‌های گذشته از کسری بودجه شدید دولت نشأت می‌گیرد و به این ترتیب شاهد کاهش معافیت مالیاتی صادرکنندگان به بهانه‌های گوناگون هستیم. البته باید تاکید کرد حذف معافیت مالیاتی صادرات مواد خام در طول سال‌های گذشته اجرایی می‌شد و مواد معدنی فرآوری‌نشده، در لیست مواد خام قرار داشتند. بااین‌وجود از سال گذشته و در جریان تصویب بودجه ۱۴۰۱، نمایندگان مجلس شورای اسلامی تعریفی از مواد نیمه‌خام ارائه و لیست مفصل‌تری از محصولات معدنی را جزو محصولات مشمول مالیات صادرات قرار دادند.

فعالان بخش خصوصی با لیست ارائه‌شده ازسوی وزارت صنعت، معدن و تجارت برای حذف معافیت مالیاتی موافق نیستند که باتوجه به شرایط یادشده عملا تولید و تجارت در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن و همچنین حلقه‌های گوناگون زنجیره تولید، تحت تاثیر منفی قرار گرفته است.

متاسفانه دولت و مجلس به‌دنبال رشد قابل‌توجه درآمد خود از ظرفیت‌های معدنی کشور هستند، این در حالی است که در فرآیند درآمدزایی یادشده، چالش‌ها و مشکلات صنایع و سودآوری آنها نادیده گرفته می‌شود. تداوم سیاست یادشده به ضرر صنایع است و عملا مسیر تولید در این بخش را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

ماده خام و نیمه‌خام در دنیا معنی ندارند. محصولات مورداستفاده در زنجیره‌های تولید با عنوان ماده اولیه و محصول نهایی طبقه‌بندی می‌شوند. محصول تولیدشده در هر حلقه از زنجیره تولید حکم ماده اولیه برای حلقه بعدی را دارد و این روند تا تولید محصول نهایی ادامه پیدا می‌کند.

علاوه بر این باید تاکید کرد در ماده ۳۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر، تعریف مواد خام مطرح شده است. براساس این ماده قانونی، ماده خام ماده‌ای است که پس از استخراج یا استحصال، تغییری در کیفیت فیزیکی، شیمیایی، ماهیت و نوع آن ایجاد نشده باشد و به‌همان شکل برای فرآوری به واحد تولیدی واگذار یا صادر می‌شود؛ بنابراین انتظار می‌رود سایر مصوبات یا مقررات نیز با این قانون منطبق باشند، اما اغلب محصولات تولید شده در صنایع معدنی فرآیند تغییر فیزیکی و شیمیایی را گذرانده‌اند. در همین حال، ارزش‌افزوده آن به‌شدت افزایش یافته؛ بنابراین باید اذعان کرد سیاست‌های اتخاذشده از سوی مسئولان وجاهت قانونی ندارد.

متاسفانه مدیران و سیاست‌گذاران کشور با عمق مسائل اقتصادی، آشنایی کاملی ندارند و همین ناآشنایی و نبود نگاه تخصصی و کارشناسی در سایر حوزه‌ها و سیاست‌های بخش معدن و صنایع معدنی نیز جریان دارد و عملا عملکرد صنایع را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد.

تعیین حقوق دولتی معادن نیز از دیگر موضوعات چالش‌برانگیز است که در بودجه سالانه تصویب می‌شود و انتظار می‌رود این چالش در جریان تصویب بودجه سال آتی نیز ادامه داشته باشد. متاسفانه از یک سو روند صحیح و موثری بر فرآیند تعیین حقوق دولتی معادن حاکم نیست و از سوی دیگر این حقوق دولتی به‌درستی مصرف نمی‌شود. ۶۵ درصد این حقوق دولتی باید به وزارت صنعت، معدن و تجارت بازگردد و صرف توسعه زیرساخت‌های معدنی شود، اما نبود آگاهی کامل در سیاست‌گذاران و مدیران اقتصادی کشور، حکایت از آن دارد که چنین مقرراتی در نهایت اجرایی نمی‌شوند.

۱۵ درصد حقوق دولتی معادن باید به بازسازی مناطقی که معدن در آن وجود داشته، اختصاص یابد، ۳ درصد به صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی اعطا شود و ۱۲ درصد هم به منابع معدنی برسد، اما درصدهای یادشده مطابق قوانین و مقررات اختصاص نمی‌یابد و همین موضوعات به‌شدت چالش‌زاست. از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که نبود نظام درست برای اجرای قوانین، در بلندمدت لطمات غیرقابل جبرانی را به صنایع تحمیل می‌کند و عملا نادیده گرفته می‌شود.

رشد ۱۸ درصدی تولید فولاد خام

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت از رشد ۱۸ درصدی تولید فولاد خام در ۶ ماه نخست سال خبر داد. به گزارش ایرنا، سیف‌الله امیری افزود: تولید ۶ ماه نخست سال در این ماده معدنی ۱۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۸ درصد رشد نشان می‌دهد. وی یادآور شد: فولاد خام از جمله موادی است که ظرفیت‌های خوبی برای تولید آن در کشور وجود دارد و در سال جاری این ظرفیت ۴۷ میلیون تن برآورد می‌شود. همچنین صادرات سیمان کشور از فروردین تا پایان مهر امسال به ۷ میلیون و ۶۲۹ هزار تن رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳ درصد رشد یافت. به‌گفته وی تولید این ماده پرمصرف معدنی با ظرفیت تولید ۸۸ میلیون تن در سال در ۶ ماه نخست سال به ۳۲ میلیون و ۱۳ هزار تن رسید. امیری با بیان اینکه کاشی و سرامیک از دیگر محصولات معدنی است که با رشد تولید و صادرات در ماه‌های نخست سال همراه بوده، افزود: صادرات این محصول در ۷ ماه ابتدایی سال با ۶ درصد رشد به ۲ میلیون و ۵۵۵ هزار تن افزایش یافت و تولید کاشی و سرامیک با ۲۴۸ میلیون مترمربع در ۶ ماه ابتدایی سال رشد ۱۲ درصدی داشت.وی ادامه داد: صادرات سنگ‌آهن با افت ۴۱ درصدی مواجه بوده، به‌طوری‌که باوجود تولید ۵۲ میلیون تن سنگ‌آهن در ۷ ماه ابتدایی سال حدود ۵۳۳ هزار تن صادرات انجام شده است. شمش آلومینیوم هم از محصولاتی است که در ۶ ماه ابتدایی سال، ۲۰ درصد رشد تولید داشته است. دیگر محصولات معدنی از جمله کاتد مس نیز با رشد ۱۴۳ هزار تنی تولید همراه بودند.

در گفت‌وگو با فعالان صنعت فولاد مطرح شد

تنظیم‌گری ناموفق دولت در زنجیره فولاد

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

براساس راهبردهای سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، باید ظرفیت اسمی تولید فولاد در این سال ۵۵ میلیون تن باشد؛ بر همین اساس نیز طرح جامع فولاد تدوین و پس از آن بارها موردبررسی و پایش قرار گرفت. یکی از موضوعات مهم و موردتوجه در طرح جامع فولاد کشور، توازن در این زنجیره است. منظور از توازن در زنجیره فولاد، تامین نیاز حلقه‌های زنجیره ارزش به مواد اولیه خام از داخل کشور و همچنین وجود بستری برای فروش محصولات تولیدشده در این زنجیره است. با این وجود نگاه کلی به فرآیند توسعه زنجیره فولاد کشور حکایت از آن دارد که در طول دهه‌های اخیر توازن این زنجیره آن‌طور که باید موردتوجه قرار نگرفته است. یکی از دلایل نبود توازن در زنجیره فولاد، تحقق نیافتن ظرفیت‌های پیش‌بینی‌شده در طرح جامع فولاد کشور است. در شرایطی که میزان تولید در بخشی از حلقه‌های زنجیره فولاد، به‌مراتب بالاتر از نیاز کشور است، بخش بزرگی از ظرفیت این صنایع خالی می‌ماند. تولید با ظرفیت پایین به ضرر تولیدکنندگان خواهد بود و عملا از حاشیه سود آنها می‌کاهد. برای جلوگیری از بروز چنین مشکلاتی پایش مستمر توازن زنجیره فولاد در حوزه‌های مختلف اکتشاف، ذخایر قطعی و احتمالی معادن کشور، مجوزهای صادره برای واحدهای تولیدی در حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش و پیش‌بینی و تحقق تولید در واحدهای در حال راه‌اندازی اهمیت دارد.

عکس: صمت

پایش مستمر توازن زنجیره فولاد در حلقه‌های مختلف اکتشاف، ذخایر قطعی و احتمالی معادن کشور، مجوزهای صادره برای واحدهای تولیدی در حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش و پیش‌بینی و تحقق تولید در واحدهای در حال راه‌اندازی اهمیت دارد

سیاست‌گذاری غلط، مانع توسعه همگون

سید رضا شهرستانی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در حال حاضر توازن در زنجیره فولاد کشور عملا از میان رفته که عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت در بر هم خوردن این توازن و تداوم این روند به‌شدت موثر بوده است.

زنجیره فولاد از بخش معدن و اکتشاف و استخراج سنگ آهن، آغاز می‌شود. بهره‌برداری از ذخایر سنگ‌آهن کشور به‌دلیل کمبود سرمایه‌گذاری و بی‌توجهی به فعالیت‌های اکتشافی، عملا مغفول مانده و باتوجه به توسعه ظرفیت‌های فولادسازی در کشور و جذب سرمایه قابل‌توجه به این زنجیره، در آینده نزدیک شاهد کمبود جدی سنگ آهن در کشور خواهیم بود.

وی افزود: رفع این کمبود نیازمند سرمایه‌گذاری حداکثری در حوزه اکتشاف و استخراج از ذخایر احتمالی سنگ آهن کشور است. علاوه بر این می‌توان در تعامل با کشورهای همسایه، از ظرفیت‌های معدنی این کشورها نیز استفاده کرد.

شهرستانی گفت: این ناهمگونی در سایر حلقه‌های زنجیره فولاد نیز به چشم می‌خورد. در حال حاضر ظرفیت تولید گندله‌سازی به‌مراتب بالاتر از نیاز کشور برآورد می‌شود و همزمان طرح‌های توسعه متعددی نیز در این بخش در دستور کار هستند. در عین حال سنگ‌آهن به میزان کافی برای تامین مواد اولیه واحدهای گندله‌سازی کشور وجود ندارد؛ درنتیجه بخشی از سرمایه‌گذاری‌های انجام‌گرفته در این بخش، عملا بی‌فایده خواهد بود.

تنظیم بازار، دریچه‌ای به تنظیم تولید

این فعال صنعت فولاد با اشاره به تغییرات مداوم روش قیمت‌گذاری محصولات زنجیره فولاد کشور اظهار کرد: در گذشته و بنا به توافقی که میان فعالان زنجیره فولاد انجام شده بود، قیمت محصولاتی همچون سنگ آهن، کنسانتره، گندله و آهن اسفنجی براساس ضرایبی از شمش فولاد خوزستان تعیین‌شده بود. این فرمول براساس میزان سرمایه‌گذاری در هر حلقه از زنجیره تعیین‌شده بود و برای سال‌ها، نظم حاکم بر زنجیره فولاد کشور را تثبیت کرد.

وی افزود: طبق فرمول موردبحث قیمت سنگ آهن براساس ۷ درصد، قیمت کنسانتره برابر ۱۶ درصد، گندله برابر ۲۳.۵ درصد و آهن اسفنجی ۵۰ درصد بهای شمش فولاد خوزستان تعیین شده بود. در دوره‌ای برخی تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف این زنجیره به این فرمول معترض شدند که وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌جای تعدیل مناسب و دقیق این درصدها و براساس نظر تمامی فعالان زنجیره فولاد، اقدام به تغییر قابل‌توجه آن کرد.

در دوره‌ای قیمت گندله فولاد به حدود ۳۰ درصد بهای شمش فولاد افزایش یافت؛ بنابراین میزان سودآوری در این حلقه از زنجیره به نسبت میزان سرمایه‌گذاری در آن به‌شدت افزایش یافت.

در نتیجه این روند ظرفیت تولید گندله کشور در حال حاضر به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود. در چنین شرایطی تولیدکنندگان این محصول ناچارند گندله تولیدی خود را با بهای به‌مراتب پایینی به فروش برسانند؛ بنابراین می‌توان این‌طور جمع‌بندی کرد که دخالت‌های غیرکارشناسی سیاست‌گذاران به بروز این ناهمگونی و ضرر صنایع منتهی شده است.

شهرستانی گفت: این دست مصوبات غیرکارشناسی در سایر حوزه‌ها نیز وجود دارد؛ به‌عنوان‌مثال وزارت صنعت، معدن و تجارت از سال گذشته و برای یک بازه زمانی طولانی‌مدت تولیدکنندگان را موظف کرد تمام محصولات خود را در بورس عرضه و سپس مجوز صادرات دریافت کنند. اجرای این مصوبه به‌منزله چوب حراج زدن به محصولات صنایع فولادی کشور است که در هفته‌های اخیر و با صدور بخشنامه‌ای جدید ازسوی وزارت صنعت، معدن و تجارت امکانی برای اصلاح این سازکار مهیا شد. با این وجود اثرات منفی این دستورالعمل دوره‌ای، بر عملکرد صنعتگران ماندگار خواهد بود.

وی افزود: میزان نیاز کشور به محصولات طویل فولادی حدود ۱۲ میلیون تن برآورد می‌شود، اما ظرفیت در واحدهایی که تولیدکننده محصولات نوردی هستند، بالغبر ۳۵ میلیون تن برآورد می‌شود؛ بنابراین بسیاری از این واحدها عملا دست از تولید برداشته‌اند یا با ظرفیت بسیار پایینی فعالیت می‌کنند، در حالی که تولید با ظرفیت پایین به‌منزله کاهش بهره‌وری تولید است.

این فعال صنعت فولاد گفت: مجموع موارد یادشده به‌منزله نبود توازن در زنجیره فولاد کشور است. در چنین شرایطی برخی از واحدهای فولادی کشور ناچار به توقف تولید خواهند بود. به‌بیانی دیگر صنایعی که از بهره‌وری و حاشیه سود کمتری برخوردار هستند، عملا محکوم به شکست و توقف تولید خواهند شد.

وی گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌جای اصلاح این شرایط، قوانین و مقرراتی را مصوب می‌کند که تنها حکم مسکن‌های کوتاه‌مدت را دارد، اما این مسکن‌های مقطعی آینده صنایع را بیش از پیش در خطر قرار می‌دهد؛ در نتیجه بازنگری در عملکرد صنعت فولاد کشور ضروری به‌نظر می‌رسد.

> نبود توازن در زنجیره تولید فولاد به‌منزله کاهش بهره‌وری و حاشیه سود صنایع است و در چنین شرایطی برخی واحدهای تولید محکوم‌به شکست و توقف تولید خواهند شد

ضرورت پایش مستمر زنجیره فولاد

مجید سعیدیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: زیرساخت‌های تولید فولاد در ایران با تکیه بر ظرفیت‌های معدنی و انرژی توسعه یافته و تولید و صادرات فولاد و محصولات فولادی در طول سال‌های گذشته به‌عنوان راهکاری برای ارزش‌افزایی و استفاده دقیق از منابع انرژی موردتوجه بوده است؛ بر همین اساس نیز در برنامه چشم‌انداز توسعه کشور تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری و همزمان سرمایه قابل‌توجهی نیز جذب این زنجیره شده است.

وی افزود: در حال حاضر زنجیره فولاد کشور از نبود توازن رنج می‌برد که این چالش سرمایه‌گذاری در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد کشور را عملا تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد.

سعیدیان گفت: میزان تولید در برخی از حلقه‌های زنجیره فولاد کشور به‌ویژه در حوزه محصولات فولادی به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخل برآورد می‌شود. این چالش در سال‌های اخیر پیرو رکودی که بر اقتصاد ما سایه انداخته، شدت گرفته است.

این فعال صنعت فولاد گفت: در طول سال‌های گذشته باتوجه به شرایط نامساعد اقتصادی، از میزان پروژه‌های عمرانی در کشور به‌شدت کاسته و همزمان میزان ساخت‌وساز نیز به‌شدت محدود شده است. در چنین شرایطی سرانه مصرف محصولات فولادی رو به کاهش می‌رود و به‌تبع آن بخش عمده‌ای از تولیدات فولادسازان کشور، بدون استفاده می‌ماند.

وی افزود: تولید با ظرفیت پایین به‌منزله افت بهره‌وری فولادسازان کشور است.

علاوه بر این خسارات مالی جدی را به این فعالان صنعتی تحمیل می‌کند؛ بر همین اساس تولیدکنندگان باید به دنبال راه‌حلی باشند تا میزان تولید خود را با روش‌های مختلف به ظرفیت اسمی برسانند.

این فعال صنعت فولاد گفت: صادرات راهکاری برای تداوم تولید و استفاده حداکثری از ظرفیت صنایع است. در واقع با فروش محصولات در بازارهای جهانی، فرصتی برای توسعه عملکردی صنایع فولادی کشور فراهم می‌شود. با این وجود مشکلات متعددی نیز در فرآیند صادرات فولادسازان کشور وجود دارد که عملا تحقق این هدف را با اماواگر روبه‌رو می‌کند.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر نقش دولت در تعیین ظرفیت تولید در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد و تاثیر آن بر بهبود شرایط تولید گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت هرازگاهی با هدف تنظیم زنجیره بخشنامه‌های متفاوتی را صادر می‌کند، اما بخشنامه‌های یادشده نه‌تنها نتیجه‌بخش نیستند، بلکه درنهایت توازن حاکم بر زنجیره فولاد را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهند.

وی گفت: نبود توازن در زنجیره فولاد از منظری دیگر نیز قابلیت بحث و بررسی دارد؛ آنکه فولادسازان در تامین مواد اولیه موردنیاز خود برای تولید محصول با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهند شد. در چنین شرایطی فعالان صنعت فولاد ناچارند بخشی از مواد اولیه موردنیاز خود را از طریق واردات تامین کنند، این در حالی است که واردات مواد اولیه به‌ویژه باتوجه به تحریم و محدودیت‌هایی که در مسیر فعالیت فولادسازان کشور وجود دارد، عملا لطمات غیرقابل جبرانی را به این صنعتگران تحمیل می‌کند. علاوه بر این از میزان رقابت‌پذیری صنایع در بازار جهانی می‌کاهد؛ بنابراین اصلاح این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

این فعال صنعت فولاد افزود: برای جلوگیری از بروز چنین مشکلاتی، پایش مستمر فرآیندهای اکتشاف سنگ آهن، ذخایر قطعی و احتمالی معادن کشور، مجوزهای صادره برای واحدهای تولیدی در حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش و پیش‌بینی تحقق تولید در واحدهای در حال راه‌اندازی باید در دستور کار سیاست‌گذاران قرار گیرد. در همین حال سیاست‌های حمایتی دولت از بخش صنعت و معدن نیز باید هدفمند باشد.

سخن پایانی

سیاست‌گذاری اشتباه دولت یکی از دلایل بروز چالش در زنجیره تولید فولاد است و توازن موردانتظار در این بخش را تحت تاثیر منفی قرار داده است. بسیاری از سیاست‌گذاران در طول سال‌های گذشته یا اقدام به اجرای مجموعه‌ای از اقدامات فراقانونی کرده‌اند یا بخشنامه‌های ناکارآمدی را مصوب کرده‌اند که در نهایت به تجمیع بیش از انتظار سرمایه در برخی از حلقه‌های زنجیره فولاد منتهی شده است. این دست اقدامات غیرکارشناسی، عدم‌توازن در زنجیره فولاد را تشدید کرده است. علاوه بر این شاهد صدور مجوزهای بی‌رویه صنعتی و معدنی هستیم. البته نباید انتظار داشته باشیم دولت با ایجاد انحصار از سرمایه‌گذاری صنایع جلوگیری کند، اما از آنجاکه بسیاری از صنایع معدنی به دولت وابسته هستند، می‌تواند با نظارت بیشتری در زمینه توسعه صنایع معدنی و فولادی بزرگ عمل کند. همزمان باید سیاست‌های حمایتی دولت از صنایع یادشده مبتنی بر راهبردهای کلان کشور باشد. صدور بی‌رویه مجوز احداث صنایع معدنی در زنجیره فولاد بدون در نظر گرفتن مزیت‌های منطقه‌ای و آمایش سرزمین، در نهایت به ضرر اقتصاد کشور خواهد بود. در ادامه باید در این مسیر زیرساخت‌های موردنیاز صنایع نیز تامین شود. تامین زیرساخت‌های حمل‌ونقل در بخش جاده و بندرهای تجاری و همچنین انرژی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ کما اینکه در ۲ سال گذشته بی‌توجهی به تامین زیرساخت انرژی موردنیاز صنایع فولاد کشور، خود به عاملی برای بر هم خوردن توازن در این زنجیره بدل شده است؛ بنابراین اصلاح این زیرساخت‌ها و تامین آن مطابق با برنامه‌های صنعتی کشور ضروری به‌نظر می‌رسد.

ورود ۲۴۶ محصول سلامت‌محور به بازار مصرف

به‌عقیده کارشناسان، شناسایی بازار هدف یکی از گام‌های اولیه و مهم برای فروش محصولات و عرضه خدمات است. در واقع، بازاریابی هدفمند به کسب‌وکارها امکان می‌دهد پیام تجاری خود را روی بازار خاصی متمرکز کنند تا احتمال خرید محصول خود را نسبت به سایر بازارها بیشتر کنند. به گزارش معاونت علمی‌وفناوری ریاست‌جمهوری، شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور به‌عنوان بنگاه‌های اقتصادی نوین و تاثیرگذار در اقتصاد کشور نیز به این بازاریابی هدفمند نیاز دارند، اما همه آنها نه امکان دستیابی به این بازار و نه توانایی برقراری ارتباط مستقیم با مشتریان بالقوه خود را که به‌طور معمول در دل صنایع بزرگ کشور زیست می‌کنند، ندارند، به‌همین دلیل به کارگزارانی نیازمند هستند که بتوانند آنها را در این مسیر و اتصال به بازار هدف یاری کنند. شبکه فن‌بازار معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری یکی از مجموعه‌هایی است که با معرفی بازار هدف به عرضه‌کنندگان فناوری در عرصه‌های مختلف؛ چند سالی است که به توسعه بازار این مجموعه‌ها کمک کرده است. یکی از حوزه‌ها؛ عرصه سلامت است که در حال حاضر ۲۴۶ محصول فناورانه را به‌ثبت رسانده و آمادگی ورود به بازار مصرف و تقاضا را دارد. محصولاتی دانش‌بنیان و مبتنی بر دانش و تخصص که می‌توانند نیازهای مختلفی از صنایع را پاسخ دهند. محصولاتی چون دستگاه ضدعفونی‌کننده دست، دستگاه ضدعفونی و تصفیه هوای خودرو، ماساژور ارگونومیک کف‌پا، پالس اکسیمتر انگشتی، پمپ سرنگی هوشمند، سیستم عامل تشخیص و غربالگری گرفتگی عروق توسط سیگنال‌های حیاتی بدن، دانش فنی فرمولاسیون انواع داروهای گیاهی، ضدکف صنعتی ویژه دیگ‌های بخار فشار متوسط و بالا و ... از جمله این محصولات هستند.

بررسی نقش پارک‌های علم و فناوری در بومی‌سازی

فناوران گل کاشتند

در سال‌های اخیر، تاسیس مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری در دنیا رشد قابل‌توجهی داشته است،طوری‌که نقش و کارکرد این مراکز به‌عنوان بخشی از زیرساخت‌های نوآوری و فناوری در کشور بی‌بدیل به‌نظر می‌رسد. ماموریت نهایی پارک‌های فناوری این است که بتوانند نتایج به‌دست‌آمده از پژوهش‌های دانشگاهی را با نیاز صنعت هماهنگ کرده و از این راه، خلأ رابطه صنعت با دانشگاه را پر کنند و این امر در نهایت به تجاری‌سازی دانش منجر خواهد شد. صمت در این گزارش به بررسی نقش پارک‌های علم و فناوری در بومی‌سازی تولیدات پرداخته است.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

نخستین پارک‌ها در کجا ساخته شدند؟

پارک‌های علم و فناوری، موتور توسعه اقتصاد به‌شمار می‌روند. دره سیلیکون را می‌توان نخستین پارک علمی دنیا دانست که منشأ آن به پارک علم دانشگاه استنفورد در اوایل دهه ۱۹۵۰ برمی‌گردد، پس از آن، سوفیا آنتی پلیس (فرانسه) در اروپا در دهه ۱۹۶۰ و شهر علم Tsukubs (ژاپن) در آسیا در اوایل دهه ۱۹۷۰ تاسیس شدند که قدیمی‌ترین و مشهورترین پارک‌ها در جهان محسوب می‌شوند. در زمان حاضر، بیش از ۴۰۰ پارک علمی و فناوری در جهان وجود دارد که البته شمار آنها رو به افزایش است که در صدر آنها امریکا با بیش از ۱۵۰ پارک علمی قرار دارد، ژاپن با ۱۱۱ پارک در رتبه بعدی است و چین که از اواسط دهه ۱۹۸۰ به توسعه پارک‌های علم خود پرداخته است، اکنون حدود ۱۰۰ پارک علمی دارد که ۵۲ پارک توسط دولت مرکزی و بقیه توسط دولت‌های محلی تایید شده‌اند. انجمن بین‌المللی پارک‌های علمی (IASP)، شبکه‌ای جهانی برای پارک‌های علم و فناوری محسوب می‌شود و باتوجه به گستردگی مناطق جغرافیایی اعضا، ۶ منطقه افریقا، اروپا، شمال امریکا، امریکای‌لاتین، اقیانوسیه (آسیا پاسیفیک) و غرب آسیا در این انجمن تعریف شده است.

این انجمن بین‌المللی اکنون بیش از ۲۷۰ عضو قطعی از ۷۳ کشور دارد و ۲۱ پارک علم و فناوری ایران نیز عضو این انجمن هستند.

هم‌افزایی دانش‌بنیان‌ها در اصفهان

حمید مهدوی، رئیس پارک علم و فناوری شیخ بهایی اصفهان در گفت‌وگو با صمت بااشاره به اهمیت تسهیلگری در این مجموعه گفت: پارک علم و فناوری شیخ‌بهایی، نخستین مجموعه فناورانه در شهرک علمی و تحقیقاتی استان اصفهان است و بیش از ۲ دهه از فعالیت پارک علم و فناوری شیخ بهایی می‌گذرد و امروزه در ۵ زمینه تخصصی، نگاه حمایتی از شرکت‌های عضو وجود دارد؛ به‌گونه‌ای که امسال برای نخستین‌بار در این مجموعه تفکیک موضوعی داشتیم. مهدوی افزود: ۵ پارک تخصصی زیرمجموعه پارک علم و فناوری شیخ‌بهایی شکل گرفته که از آن جمله می‌توان به پارک کشاورزی و محیط‌زیست، پارک نفت و انرژی، فولاد و صنایع فلزی، پارک فناوری اطلاعات و پارک سلامت اشاره کرد. به‌طور متوسط، تمامی این پارک‌های تخصصی علاوه بر پیشبرد فعالیت‌های استارت‌آپی و شتاب‌دهنده‌های‌شان برای ارائه خدمات افزوده و توسعه کشور شکل گرفته‌اند.

وی ادامه داد: در واقع هدف این مجموعه، ایجاد هم‌افزایی کاری، تولید و اشتغال در فضای جامعه در بستر دانش‌بنیان‌ها است. همان‌گونه که مشهود است، از مزایای استقرار در پارک‌های علم و فناوری، معافیت‌های مالیاتی و تسهیل در روند اداری است. بر طبق ماده ۹ قانون کسب‌وکار شتاب‌دهنده‌ها و استارت‌آپ‌هایی که در پارک‌های علم و فناوری مستقر هستند، از مزایایی که راه را برای رسیدن به تولید کوتاه می‌کنند، برخوردار هستند؛ به‌همین دلیل، سیاست اصلی ما هم در حمایت از این شرکت‌ها این است که از ایده تا تولید، مسیر کوتاه‌تری را سپری کنند. در حقیقت، بهترین و موثرترین فعالیت برای این نوع کسب‌وکارها، کوتاه‌تر کردن زمان رسیدن محصول به بازار است.

■ تسهیلگری، یک وظیفه مهم

مهدوی گفت: خدماتی که مجموعه پارک علم و فناوری شیخ بهایی اصفهان ارائه می‌دهد، در زمینه توسعه زیرساخت‌های اداری، فنی و ... مانند حضور در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و ارتباط آسان‌تر با شرکت‌ها، هم در حوزه فناوری و هم در زمینه بازار است. در واقع پارک علم و فناوری شیخ بهایی استان اصفهان، شریک این شرکت‌های مستقر نیست، بلکه یک تسهیلگر در مسیر رشد و شکوفایی آنهاست، همچنین در زمینه رشد و توسعه استارت‌آپ‌ها و مراکز رشد نگاه حمایتی به ایده‌ها داریم، چرا که هدف‌مان، توسعه بازار محصولات و خدمات این مراکز است. رئیس پارک علم و فناوری شیخ بهایی بااشاره به اینکه برخی معتقد به انجام پروژه‌های تحقیقاتی در پارک‌های علم و فناوری هستند، گفت: این مجموعه پارک علم و فناوری، پژوهشکده و دانشگاه نیست که بیشتر به فعالیت تئوریک بپردازد؛ در واقع هدف این است که در گام‌های بعدی، یک پژوهش و مطالعه در کنار استارت‌آپ‌ها باشیم و در مسیر خروجی داده‌ها و اطلاعات پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌ها همراه شرکت‌ها شویم؛ ما خواهان درآمدزایی در مسیر کسب‌وکار و هموارتر کردن راه را برای شرکت‌ها هستیم. به گفته وی، تاکنون ایده‌های زیادی در حوزه آی‌تی و آی‌سی‌تی به مجموعه پارک علم و فناوری شیخ بهایی رسیده که این ایده‌ها قدرت بازاریابی خوبی دارند و می‌توانند مشتریان خود را در مدت زمان کوتاهی پیدا کنند. خوشبختانه نمونه‌های موفق زیادی از این شرکت‌ها در مجموعه وجود دارد که هر کدام خدمات و تولیدات ارزنده‌ای را ارائه می‌دهند. مهدوی گفت: تمامی ایده‌ها باید مطابق با تاییدیه‌ها و استانداردهای علمی و دارای مرجع باشند تا مجوز ورود به بازار را پیدا کنند. از آنجایی که تحریم‌ها راه ارتباطات میان شرکت‌ها را کاهش می‌دهند و ارتباطات بین‌المللی را با مشکلات مواجه می‌کنند؛ اما ظرفیت تعامل فراتر از مرزها در این شرکت‌ها وجود دارد.

بخش خصوصی، پیشران توسعه دانش‌بنیان‌ها

مهدی عباسی در گفت‌وگو با صمت درباره نقش بخش خصوصی در توسعه فعالیت‌های پارک‌های علم و فناوری گفت: پارک‌های علم و فناوری باید با بخش خصوصی ارتباط نزدیک و مستمری داشته باشند و در همین راستا به‌صورت جامع عمل کنند، به این معنا که اگر در یک مجموعه پارک در سال‌های گذشته، توجه اصلی به حوزه فنی مهندسی بوده است، باید در دیگر حوزه‌ها هم تمرکز داشته باشد؛ به‌عبارت‌دیگر، فعالیت تک‌بعدی نداشته باشد.

عباسی گفت: بر همین مبنا باتوجه به اینکه استان البرز یکی از قطب‌های کشور در صنعت دارو است و با نظر به ظرفیت‌های موجود، یکی از فعالیت‌هایی که پارک علم و فناوری البرز در آستانه به‌ثمر رساندن آن است، شناسایی استارت‌آپ‌ها و دانش‌بنیانی‌هایی است که در زمینه دارو فعالیت می‌کنند.

■ سهم بزرگ دانش‌بنیان‌ها در اقتصاد

عباسی با تاکید بر اینکه، دلیل اصلی ایجاد دانش‌بنیان‌ها تحقق اقتصاد دانش‌بنیان است، گفت: اگر ما بتوانیم به‌طورسنتی از اقتصاد نفتی به‌سمت اقتصاد دانش‌بنیان حرکت کنیم، به هدف نهایی خود از ایجاد و حمایت شرکت‌های دانش‌بنیان رسیده‌ایم. این هدف، زمانی عملیاتی می‌شود که دانش‌بنیان‌ها ارزش‌افزوده کافی ایجاد کرده باشند. در حقیقت، اگر اقتصاد دانش‌بنیان بتواند، با ایجاد ارزش‌افزوده بالا در بخش‌های مختلف صنعت و تجارت به درآمد بالای مبتنی بر دانش برسد، اقتصاد دانش‌بنیان سهم بزرگی در اقتصاد کشور دارد.

وی افزود: می‌توانیم با نگاهی به تجربه کشورهای موفق دنیا بفهمیم که زمانی در یک کشور، اقتصاد مبتنی بر دانش‌بنیان ایجاد می‌شود که یک زیست‌بوم و اکوسیستم کامل شکل گرفته باشد. این گزاره به این معنی است که تنها فعالیت مجموعه‌ای نظیر پارک علم و فناوری، برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان کافی نیست، چرا که بخش‌های دیگر این اکوسیستم هم تاثیر جدی و مهمی دارند.

■ تناسب، کلید اصلی توسعه

وی بااشاره به مثالی در تشریح این گفته خویش گفت: برای مثال اگر گرانقیمت‌ترین خودرو دنیا را هم در اختیار داشته باشید، اما یک چرخ آن پنچر باشد، در عمل نمی‌توانید استفاده کامل از آن کنید و کارآیی لازم را نخواهید داشت. هزینه‌های ایجادشده در این شرایط هم چندان موثر نخواهد بود. در مثالی دیگر، اگر اعضای بدن انسان با یکدیگر تناسب نداشته باشند و عضوی کوچک‌تر یا بزرگ‌تر از حد معمول باشد، کارآیی موردانتظار را نخواهند داشت. نقش پارک علم و فناوری هم که به‌عنوان یکی از اجزای این زیست‌بوم شناخته می‌شود؛ مانند اجزای یک خودرو یا یک عضو بدن، باید متناسب با دیگر اجزا تاثیرگذار باشد و نباید توقع داشته باشیم که کل این زیست‌بوم را تنها پارک‌های علم و فناوری اداره کنند.

وی افزود: حتی من معتقدم اگر در یک استانی پارک علم و فناوری فعالیت بیشتری نسبت به دیگر اعضای زیست‌بوم دانش‌بنیان داشته باشد، مانند انسانی است که سر بزرگی دارد که نمی‌تواند تعادل خود را روی بدنه ضعیف نگه دارد، بنابراین همراه با رشد پارک‌ها باید وزارتخانه‌هایی چون صمت یا وزارتخانه کار و رفاه اجتماعی و دیگر سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با اقتصاد، اشتغال، صنعت و حتی کشاورزی همصدا با یکدیگر در این مسیر گام بردارند.

■ پارک‌های علم و فناوری نباید دولتی می‌شدند

عباسی گفت: گسترده بودن فعالیت‌های پارک‌های علم و فناوری در یک استان، دلیلی بر مطلوب بودن وضعیت دانش‌بنیان‌های آن نیست، چرا که در کنار آن، بخش خصوصی هم باید همپای پارک‌های علم و فناوری فعالیت کند، بنابراین توسعه اقتصاد دانش‌بنیان‌ها به‌تمامی مولفه‌های گفته‌شده برمی‌گردد. چه‌بسا این بزرگ شدن، باعث می‌شود که برخی از موارد، نتوانند پیشرفت کنند و کارآیی لازم را داشته باشند.

> گسترده بودن فعالیت‌های پارک‌های علم و فناوری در یک استان دلیل بر مطلوب بودن وضعیت دانش‌بنیان‌های آن نیست

دریا، منبع عظیمی از ثروت است

در ادامه، محمد شریف رنجبر، رئیس پارک علم و فناوری خلیج‌فارس جزیره قشم در گفت‌وگو با صمت درباره مهم‌ترین فعالیت‌های انجام‌گرفته در مجموعه پارک علم و فناوری مستقر در جزیره قشم اذعان کرد: باتوجه به اینکه، مجموعه پارک علم و فناوری جزیره قشم یک مجموعه تخصصی زیست‌فناوری است، شرکت‌های مستقر در این مجموعه، هم در حوزه‌های دارویی، آرایشی-بهداشتی، صنایع‌غذایی و آبزی‌پروری فعالیت می‌کنند.

گفتنی است، این شرکت‌ها بر مبنای راهبردهای صنعت شیلات و زیست دریا با مجموعه پارک علم و فناوری خلیج‌فارس در جزیره قشم همکاری می‌کنند. وی در پاسخ به این پرسش که باتوجه به شکننده بودن اقلیم منطقه خلیج‌فارس در مقابله با تغییر اقلیم چند شرکت در راستای کاهش اثرات زیست‌محیطی این معضل فعالیت می‌کنند؟ گفت: تاکنون در زمینه کاهش اثرات زیست‌محیطی گرمایش جهانی، استارت‌آپی نداشته‌ایم، چرا که بیشتر دانش‌بنیان‌هایی که در این مجموعه مستقر شده‌اند، نگاه‌شان در راستای کسب درآمد بوده است، نه تحقیقات. رنجبر گفت: دریا منبع عظیمی از ثروت است و ما خوشبختانه دارای منابع دریایی در دسترسی هستیم که هنوز استفاده نکرده‌ایم، به‌همین دلیل بیشتر شرکت‌ها تمایل دارند، در این زمینه‌ها تمرکز کنند و درآمد داشته باشند. رئیس پارک علم و فناوری خلیج‌فارس در جزیره قشم تاکید کرد: برای ایجاد یک شغل در صنعت پتروشیمی و بیوتکنولوژی نیاز به سرمایه‌گذاری سنگینی است، در نتیجه مجموعه پارک علم و فناوری در این منطقه باید سرمایه‌گذاری اولیه را دارا باشد تا بتواند برای جذب شرکت‌ها زیرساخت‌های لازم را فراهم کنند؛ در این شرایط است که شرکت‌ها برای عضویت در پارک ترغیب خواهند شد.

وی افزود: اکنون مجموعه پارک علم و فناوری در جزیره قشم در ابتدای راه است، اما در همین زمان کم هم، برخی شرکت‌های مستقر، چرخه اقتصادی خوبی را راه‌اندازی کرده‌اند که بخشی از این درآمدزایی در داخل شرکت‌ها و به‌نوعی بخش دیگری از آن به جامعه محلی و صیادی مرتبط می‌شوند.

■ ثروتمند اما محروم

به گفته شریف، باتوجه به اینکه کشور، ۴ استان ساحلی در جنوب دارد که این ۴ استان به آب‌های آزاد دسترسی دارند، دارای منابع دریایی بیشتری هم نسبت به استان‌های شمالی هستند؛ اما واقعیت این است که جزو استان‌های محروم کشور محسوب می‌شوند. دلیل آن را می‌توان در استفاده نکردن بهینه از منابع موجود دانست. یکی از اهداف پارک علم و فناوری در جزیره قشم این است که با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان بتوانیم نقش موثری در بهره‌برداری از این منابع، اشتغالزایی و کسب درآمد داشته باشیم.

سخن پایانی

یکی از اساسی‌ترین رویکردها در توسعه اقتصاد دانش‌بنیان، ورود بخش خصوصی به‌عنوان پیشران این جریان است. به‌اعتقاد من، یکی از بزرگ‌ترین اشتباهاتی که تاکنون در این زیست‌بوم انجام گرفته، دولتی بودن پارک‌های علم و فناوری است. توصیه می‌شود اداره پارک‌های علم و فناوری را بخش خصوصی به‌دست بگیرد.

در حقیقت، هرچقدر بخش خصوصی در پارک‌های علم و فناوری فعال‌تر باشد، ارتباط برای جذب سرمایه‌گذاری بهتر فراهم می‌شود. در کل، بخش خصوصی به‌عنوان یک موشک و شتاب‌دهنده قوی می‌تواند برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان مفید و موثر واقع شود.

یادداشت

ماهواره‌ها به کمک محیط‌زیست می‌آیند

یاسر عاشورزاده ـ فعال دانش‌بنیان در عرصه فناوری‌های فضایی

نزدیک به یک دهه می‌شود که شمار شرکت‌های دانش‌بنیانی که با استفاده از داده‌های ماهواره‌ای و فناوری‌های فضایی خدمات ارزنده‌ای در باب کشاورزی هوشمند، کنترل و پیش‌بینی بلایای طبیعی ارائه می‌دهند، افزایش یافته است، در واقع با نگاهی گذرا به فهرست شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در عرصه محیط‌زیست، می‌فهمیم چند سالی می‌شود که این شرکت‌ها با بهره‌گیری از فناوری‌های فضایی و اطلاعات ماهواره‌ای نوید پیش‌بینی و پایش دقیق آلودگی هوا و گردوغبار را می‌دهند. تولیدات فناوری‌های فضایی و امکاناتی که این تولیدات در اختیار نهادهای دولتی و خصوصی در راستای حل بحران‌های زیست‌محیطی از جمله پدیده گردوغبار قرار می دهند، اهمیت زیادی دارد. از مزیت‌های ابزار فناوری فضایی و سنجش از دور این است که می‌تواند پدیده‌های محیط‌زیستی را موردپایش قرار دهد، یعنی در یک بازه زمانی، اطلاعاتی جمع‌آوری می‌شود که می‌توان تصمیمات درستی را درباره آن پدیده زیست‌محیطی گرفت.

وقتی یک پدیده محیطی را موردپایش قرار می‌دهیم، می‌توانیم الگوهای رفتاری آن را هم موردپایش قرار دهیم. در حقیقت، با پایش پدیده گردوغبار می‌توان نحوه ورود گردوغبار به تهران یا شهرهای دیگر را تشخیص داد. تصاویر ماهواره‌ای بهترین ابزار برای این فرآیند است که می‌توان آن را موردرصد قرار داد و مکان‌یابی کرد؛ همچنین غلظت آن به‌طور دقیق موردتشخیص خواهد بود. گام نخست فعالیت ما با پایش آلودگی هوای تهران آغاز شد؛ این طرح به مکان‌یابی فضای سبز شهری اختصاص داشت و موردتایید دانشگاه هاروارد هم قرار گرفت؛ در این مطالعات به این نتیجه رسیدیم که با احداث فضای سبز شهری در بخش‌هایی از شهر تهران که به‌شکل معمول کم‌آب هستند، می‌توان میزان آلودگی را تا ۵۰ درصد کاهش داد.

کار در حیطه فناوری‌های فضایی می‌تواند برای بیشتر سازمان‌ها، ارزش‌افزوده تولید کند. متاسفانه نبود شناخت از این نوع فعالیت‌ها و امکانات راهبردی، عامل اصلی بی‌مهری نسبت به دانش‌بنیان‌هایی است که در این عرصه فعالیت می‌کنند. یکی از معضلاتی که باعث می‌شود دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها نادیده گرفته شود، این است که بیشتر نهادهای دولتی به‌روز نیستند و از فعالیت‌های نوآورانه کمتر استقبال می‌کنند و به‌طورمعمول برای حل مشکلات زیست‌محیطی، به استفاده از ابزار قهری روی می‌آورند. معضل اصلی در بازاریابی محصولاتی است که بیشتر شرکت‌های دانش‌بنیان برای حل مشکلات زیست‌محیطی دارند، اما استقبال چندانی از آنها نمی‌شود. در حالی که در بیشتر کشورهای پیشرو، اقدامات جدی‌تری برای بکارگیری تولیدات فناوری‌های فضایی انجام می‌شود. به‌اعتقاد من، اگر چنین فعالیت‌هایی برای بخش خصوصی جذاب‌تر جلوه کند، می‌توانیم شاهد اتفاقات خوشایند در این عرصه باشیم. معمولا رخداد پدیده گردوغبار وابسته به الگوهای باد و توفان است. باتوجه به مشخصاتی که زمین و جنس خاک دارد، می‌توان از چند روز قبل وقوع پدیده گردوغبار را پیش‌بینی کرد. پیش از آنکه به مرحله پیش‌بینی برسیم، باید پارامترهای زمین را تشخیص دهیم، در واقع با آگاهی از شرایط تبخیر، تعرق و رطوبت مکان موردنظر، می‌توان پیش‌بینی دقیق‌تری کرد. سیستم هوشمند مشاهدات ماهواره‌ای محصولی است که در زمینه کشاورزی هوشمند، پیش‌بینی سیلاب، آتش و شناسایی نقاط آتش و پایش گردوغبار و آلودگی هوا فعال است. پایش گردوغبار در این سیستم برای استان‌هایی که بیشتر در معرض توفان‌های غبارآلود قرار می‌گیرند و در مسیر آن قرار دارند، فعال است؛ اما پایش آلودگی آلاینده‌ها، برای کل کشور انجام می‌شود.

بزرگ‌ترین مشکل در بحث توسعه دانش‌بنیان‌ها، نحوه ورود به بازار است، چرا که هنوز در کشور ما، این ذهنیت جا نیفتاده است که دانش‌بنیان‌هایی که خدمات تولید می‌کنند، می‌توانند آن خدمات را به‌فروش برسانند و در راستای بکارگیری آن همکاری کنند، در واقع همکاری و مشارکت برای شرکت‌های دانش‌بنیانی که خدمات از نوع فناوری فضایی ارائه می‌دهند، نسبت به شرکت‌هایی که یک محصول فیزیکی تولید می‌کنند، سخت‌تر می‌شود.

یادداشت

عبور نرخ سکه از سقف تاریخی

ابراهیم محمدولی
کارشناس بازار طلا

عامـل اصلی افزایش تقاضا در بازار سـکه پرریسـک شـدن معامـلات دلار و کـوچ معامله‌گران این بازار به بازار سکه است.

قیمت سکه روز سه‌شـنبه باوجود نوسان زیـاد نرخ دلار از سـقف تاریخـی خود عبور کرد و به نیمه دوم کانال ۱۸ میلیون تومانی رسید.

برخی از تحلیلگران در شـرایط فعلی باور دارند در صورتی که سـکه‌بازان در معاملات نقدی مرز مقاومتـی ۱۸میلیون و ۶۰۰هزار تومـان را حفظ کنند، ممکن اسـت هیجان سـکه‌بازان تقویت و بازار با تقاضای جدیدی روبه‌رو شود، اما آنچه مسلم است این قیمت حاصـل افزایش انتظـارات تورمی در جامعه است.

قیمت سـکه از دو متغیر اصلی نرخ طلای جهانی و دلار تاثیر می‌پذیرد و اکنون هم نرخ هر اونس طـلا در بازار جهانی حدود ۱۸۳۰ دلار اسـت. در این میان براسـاس انتظارات تورمی سـکه بازان، نـرخ دلار را بیش از نرخ کنونی پیش‌بینی کرده‌اند، اما تجربه نشـان داده ایـن قیمت معمولا حباب دارد.در واقع با احتسـاب هر اونس جهانی با قیمت ۱۸۳۰ دلار و دلار توافقی ۳۶ هزار تومانی در ایران، نرخ سکه باید حدود ۱۶ میلیون و ۸۶۸ هزار و ۵۰۰ تومـان باشـد؛ بنابراین بانک مرکزی می‌تواند با عرضه بیشـتر اوراق سکه در بازار حباب نرخ سکه را از بین ببرد.

مابه‌التفاوت نرخ کنونی سکه و ۱۶ میلیون تومـان مذکور، حباب سـکه اسـت؛ یعنی خریـداران انتظار دارند نرخ طلای جهانی یا ارز به‌قدری رشد کند که نرخ سکه به حدود ۱۹ میلیون تومان برسد.

یعنی براسـاس انتظارات تورمی خریداران نرخ سکه همچنان افزایش می‌یابد؛ بنابراین بانـک مرکـزی باید با اعمال سیاسـت‌های جدید سـعی در کنترل بازار ارز داشته باشد تـا از این طریق انتظارات تورمی کاهش یابد و نرخ سکه واقعی شود.

بنده معتقدم سـکه‌بازان باتوجه به حباب سکه و بعد از قله‌نوردی این فلز گرانبها چون کاهش و اصلاح نـرخ را پیش‌بینی می‌کنند دست از خریدهای هیجانی برمی‌دارند و پیرو آن تعادل به بازار سکه بازمی‌گردد.

به‌طور حتم نرخ سکه تمام‌بهار آزادی بیش از ۲ میلیـون تومان حباب دارد. در حقیقت شـرایط قیمتی سـکه در حالت ناپایدار قرار دارد؛ یا به سمت سقوط می‌رود یا بالا می‌رود و بازار طلا را هم صعودی می‌کند.

انتظـار می‌رود در روزهـای آتی با کاهش تقاضـای خریـداران واقعی در بازار سـکه، قیمت سـکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید در بـازار کاهش یابد، امـا اگر دلار به رکوردزنی ادامه دهد شـاید سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید نیز در ماه‌های پایانی سـال وارد کانال ۲۰ میلیون تومان هم بشـود. اما در بازارهای جهانی طـلا، روند نـرخ از الگوهای دیگری پیروی می‌کند.

بازار طلای جهانی به‌طور مستمر پایه‌های مالـی جدیدی پیدا می‌کنـد و در این روند، قیمت‌هـا سـطح حمایتی جدیـد را بالای ۱۸۰۰ دلار در هـر اونس نگـه می‌دارند که این می‌تواند شروع یک حرکت بزرگ‌تر باشد. در آسـتانه سـال نو میلادی پیش‌بینی‌های جهانـی حاکی از آن اسـت که نـرخ این فلز گرانبها تا پایان سال آینده به ۱۹۰۰ دلار در هر اونس خواهد رسید.

درباره نقره یعنـی دومین فلز گرانبها این احتمـال وجود دارد که نقـره طبق معمول عقب‌تـر از طلا حرکت کند اما پس از مدتی با اطمینان شروع به رشد و حرکت کند. نقره وقتی شـروع به حرکت کند نـرخ آن تا ۵۰ دلار بـالا خواهد رفت که ایـن یک افزایش نرخ فوق‌العاده برای نقره به‌حساب می‌آید.

این چشـم‌انداز صعودی در حالی است که در بازارهـای طلای جهانی نـرخ طلا هفته گذشـته، نسبت به پایین‌ترین سطح قیمتی در ۲ سـال اخیـر، ۱۰۰ دلار افزایـش یافته است.

در پایـان معاملات روز سه‌شـنبه، ۲۲ آذر ۱۴۰۱ در بـازار تهران، نرخ هر قطعه سـکه امامی با ۰.۱۴ درصد افزایش نسـبت به روز دوشـنبه، به عـدد ۱۸میلیـون و ۶۰۱ هزار تومـان دسـت پیدا کـرد و هر قطعه سـکه تمام‌بهار آزادی با نرخ ۱۷ میلیون و ۳۰۰هزار تومان معامله شد.

راهکار خرید ارز بدون نگرانی از قطع یارانه

عرضه اوراق ارزی می‌تواند در تعدیل نرخ ارز نقش داشـته باشد، زیرا خرید آن برای عموم مردم بدون نگرانی از قطع یارانه بلامانع است.

محمد صفایی دلوئی، عضو کمیسیون اقتصادی و نماینده مردم گناباد در مجلس شـورای اسلامی درباره مزایای عرضه اوراق ارزی به خبرنگار ایبِنـا گفت: عرضه اوراق ارزی می‌تواند در تعدیل نرخ ارز نقش داشـته باشد، زیرا خرید آن برای عموم مردم بدون نگرانی از قطع یارانه بلامانع اسـت؛ برهمین اساس دسترسـی برای کسـانی که نیاز دارند، آسان‌تر خواهد شـد. ضمن آنکه بخشـی از چالش‌های اقتصادی بـا ارائه اوراق ارزی مرتفع می‌شود.

وی در ادامه ابراز کرد: اوراق ارزی موجب ایجاد تعادل و ثبات از طریق جذب تقاضای سفته‌بازی و احتیاطی بازار ارز می‌شود که اقدام مهمی در مدیریت و کنترل بازار ارز به‌شمار می‌رود.

این عضو کمیسیون اقتصادی درباره جلب اعتماد مردم نیز اظهار کرد: ایجاد ثبات در بازار سـبب می‌شود اعتماد مردم به بانک مرکزی افزایش یابد و برای آینده اقتصادی خود برنامه‌ریزی دقیقی داشـته باشند. بانک مرکزی با این کار می‌تواند بازار ارز را به ثبات برسـاند؛ به‌شرط آنکه در اجرا درسـت عمل شـود. صفایی دلوئی در ادامه خاطرنشان کرد: اوراق ارزی در کنار مزایای مطرح‌شده، نگرانی‌هایی هم ایجاد می‌کنند که باید موردتوجه قرار گیرد. یکی از این نگرانی‌ها احتمال حرکت متقاضیان به این سمت صرفا برای پس‌انداز است. البته رقم اوراق ارائه‌شده خیلی بالا نیست، اما باید تمام معایب و مزایا با هم در نظر گرفته شود.

پای دلار توافقی به کانال ۳۶ هزار تومان باز شد

جولان ارز در خواب خوش بازارساز

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

در پایان معاملات روز گذشـته بازار متشـکل ارزی هر دلار امریکا با ورود به کانال ۳۶ هزار تومان با نرخ ۳۶ هزار و ۱۰۰ تومان فروخته شـد، این در حالی اسـت که نرخ ارز شـاخص در بازار آزاد به کانال ۳۹ هزار تومان هم رسـید. خرید و فروش یورو نیز عملا در بازار متشکل متوقف شده و صرافان معتقدند بانک مرکزی با کمبود این پول اروپایی مواجه است. حدود یک سال و ۲ ماه قبل نرخ دلار ۲۸ هزار و ۱۳۷ تومان بود، امـا امـروز که این گزارش را می‌خوانیم هر دلار بیـش از ۳۸ هزار تومان در بازار آزاد معامله می‌شود. سکه امامی هم که مهر سال قبل ۱۱ میلیون و ۷۷۰ هزار تومان بود، در لحظه تنظیم این گزارش نرخی بیش از ۱۸ میلیون و ۷۸۰ هزار تومان دارد. رشد ۳۱.۸ درصدی نرخ دلار و افزایش ۵۱ درصدی نرخ سـکه طی یک سـال نشان از مشکلات جـدی در کنتـرل این دو بازار دارد. برخی از کارشناسـان معتقدند نبود منابع ارزی و کسـری بودجه در کنار عوامل خارجی و داخلی، افسـار کنترل نرخ ارز را از دسـت دولت خارج کرده است. هرچند که نمی‌توان اقدامات بانک مرکزی برای کنترل این بازارها را نیز نادیده گرفت؛ از ارزپاشی گرفته تا اعمال سیاست‌های جدید در بازار که ظاهرا هیچ یک از این راهکارها برای ساماندهی بلندمدت بازار کارساز نبوده است.

صمت در ایـن گـزارش علت جهش نرخ ارز و سـکه در روزهای گذشـته را از نگاه کارشناسان موردبررسی قرار داده است.

عکس: صمت

دوره‌های تثبیت نرخ ارز در کشور ما کوتاه و کوتاه‌تر شده که این اتفاق در سـایه تحریم و هزینه‌های ناشـی از آن از جملـه کاهش درآمدهای ارزی دولت رخ داده است

در حال حاضر بازار ارز از عوامل سیاسی تاثیر می‌پذیرد و به زمزمه گران‌تر شدن نرخ دلار تا پایان سال حساس شده است

افزایش نرخ دلار طبیعی است

پیمان مولوی، تحلیلگر بازارهای مالی درباره علت افزایش نرخ دلار در بازار آزاد و بازار متشـکل ارزی به صمت گفـت: به‌دلیل اعمال تحریم‌هـا دولت با مشکل در فروش نفت مواجه است و به همین دلیل از درآمـد ارزی ۳۵ هزار میلیارد دلاری یا به‌عبارتی از درآمد حدود هزار و ۱۰۰ دلار در هر ثانیه محروم است؛ بنابراین بسیار طبیعی است در شرایط کمبود منابع ارزی نرخ دلار در بازارها افزایش یابد.

علل جهش قیمت

وی افـزود: حاشـیه‌های به‌وجود آمده ناشـی از اقدامات چین در عرصه دیپلماسـی و نزدیک شدن به ۳ ماه پایانی سـال، داسـتان دیگری را برای بازار ارز رقـم زده اسـت. در کنـار ایـن مـوارد نباید از شاخص‌های پولی کشور نیز غافل بود. ماندگار شدن رشد نقدینگی و پایه پولی بالای میانگین بلندمدت، محرک‌هـای قدرتمندی برای فشـار به نـرخ ارز و کاهش ارزش ریال هسـتند. از سوی دیگر، رسیدن نرخ حواله درهـم امارات به نزدیکی ۱۰ هزار تومان هم زنگ هشدار خروج سرمایه از کشور است.

پول بی‌ارزش

وی با تاکید بر اینکه افزایش نرخ دلار به‌دلیل افت ارزش «پول ملی» است، خاطرنشان کرد: زمانی که از «افزایش نرخ دلار» صحبت می‌شـود بهتر اسـت گفته شـود این «ارزش ریال» اسـت کـه روزانه و هفتگی و ماه به ماه کاسـته می‌شود. در واقع ارزش برابری ریال به دلار است که امروز به رقم ۳۹۰۰۰۰ رسـیده؛ اتفاقی که از ابتدای سال به این طرف، یک امر «تکراری» است. بنا بر آمارها، نرخ دلار از ابتدای سـال تاکنون نزدیک ۴۵ درصـد بالاتر رفته که این به‌معنای افت ۴۵ درصدی ارزش ریال است.

ایـن تحلیلگـر بازارهـای مالـی متذکر شـد: در اساسـنامه بانک مرکزی آمده نخسـتین وظیفه این بانـک حفظ ارزش پـول ملی اسـت؛ وظیفه‌ای که به‌نظر می‌رسد توسـط مسئولان این بانک، در قالب «ارزپاشی» انجام می‌شود؛ شیوه‌ای که ظاهرا به‌دلیل کمبود منابع ارزی دیگر کارساز نیست و این موضوع سبب شـده هر روز از ارزش ریال بیشتر از روز قبل کاسته شود.

کسری دنباله‌دار

وی در ادامه یادآور شـد: در روی دیگر سکه شاید برخی از کارشناسـان جهش اخیر نرخ دلار را ناشی از تـلاش دولت برای جبران کسـری بودجه بدانند، زیرا کسری شـدید بودجه دولت باعث می‌شود نرخ بالای ارز برای دولت هم جذاب باشد؛ چون این‌گونه می‌توانـد با فروش ارزی که در اختیار دارد کسـری بودجه را پوشش دهد، اما تجربیات سال‌های گذشته نشـان داده اگر این فرضیه درسـت باشد محکوم به شکسـت خواهد بود، زیرا هر روز درآمد ارزی کشور بیشتر از گذشته کاهش می‌یابد.

این تحلیلگر بازار سرمایه در ادامه اظهار کرد: نرخ دلار همپای تورم ۴۳ درصدی در حال صعود است. در شرایطی که هیچ رشد اقتصادی در کشور محقق نشده، طبیعی است که نرخ دلار افزایش یابد. وقتی نـرخ تورم در ایـران ۴۵ درصـد و در امریکا حدود ۷ درصد اسـت که براسـاس مابه‌التفاوت این ارقام، ایران ۳۳ درصد جلوتر اسـت، با در نظر گرفتن رشد نرخ دلار در شـرایط تعادلی نرخ بین ۳۳ تا ۳۶ هزار تومـان برای هر برگ اسـکناس ارز شـاخص کاملا منطقی است.

دلار ۴۰ هزار تومانی

مولوی در پیش‌بینی نرخ دلار تصریح کرد: باتوجه به تجربه سـال‌های گذشـته، می‌توان نقطه تعادلی نرخ دلار در سال ۱۴۰۱ را ۳۲ تا ۳۴ هزار تومان در کرانـه پایین و رقمی بیـن ۳۶ تا ۳۸ هزار تومان در کرانه بالا اعلام کـرد؛ یعنی این احتمال وجود دارد که تا پایان سـال نرخ هـر دلار امریکا به حدود ۴۰ هزار تومان افزایش یابد.

وی بـا تاکیـد بـر اینکـه دلار در نیمـه دوم سـال به نقطـه تعادلی خـود نزدیک شـده، گفت: عواملی از قبیل فرسایشـی شـدن روند مذاکرات، احتمـال صدور قطعنامه شـورای حکام علیه ایـران، کاهش نیافتن رشـد نقدینگی و تورم و همچنین نبود درآمد ارزی و چشـم‌انداز منفی از اقتصاد ایران سرعت دستیابی نـرخ دلار به نقطه تعادلی کرانه بالا (۳۶ تا ۴۰ هزار تومان) را تشدید کرده است.

سراب اقتصادی

مولـوی افسارگسـیختگی قیمت‌ها در بـازار ارز را نتیجـه اقدامات غلط دولت‌ها در طول ۴۰ سـال دانسـت و گفت: تداوم روند افزایشـی نرخ دلار در نهایت به ضرر قشـر آسیب‌پذیر اسـت و اگر روابط ایران با سایر کشـورها احیا نشود و انزوای مراودات مالی ادامه یابد، بـه‌زودی جامعه به‌دنبال آثار منفی ناشی از کمبود منابع مالی، افزایش نقدینگی و تورم دچار بحران خواهد شد؛ بنابراین اگر نگاه دولتمردان در سـطح اقتصاد کلان تغییر نکنـد امید به اصلاح ساختار مالی کشور سرابی بیش نیست.

منتظر کاهش نرخ دلار نباشیم

میثـم رادپور، تحلیلگر بازارهای مالی در تشـریح علت افزایش نرخ دلار در بازار آزاد و بازار متشـکل ارزی به صمت گفت: التهابـات روزهای اخیر باعث شده سرمایه‌ها از بورس و بانک خارج شوند و به بازار واسطه‌گری ارز میل کنند. کمبود منابع ارزی دولت، پیرو آزاد نشدن پول‌های بلوکه‌شده ایران باعث شده قـدرت بانک مرکزی در کنترل بازار ارز کاهش یابد. همچنین باتوجه به تجربه سـالیان گذشته همیشه التهاب بازار ارز صعودی بوده وکمتر سـابقه داشـته که شروع نوسان‌های نرخ ارز با چیزی غیر از افزایش آن خاتمه یابـد؛ بنابراین اینکه انتظار داریم نرخ ارز به‌طرز آوارگونـه‌ای فرو ریزد از پایه و اسـاس غلط است.

نسخه‌پیچی غلط

وی بـا تاکید بر اینکـه بازار ارز از سیاسـت‌های دسـتوری پیروی نمی‌کند، اظهار کرد: بازار همیشه تحـت فرمان بانک مرکزی نیسـت و تجربه نشـان داده راه خود را مـی‌رود. هر قدر هم دولت به بانک مرکزی دستور داده که سر کیسه را تا می‌تواند شل کند بلکه تقاضا مرتفع شـود و فشارها فروکش کند، ارزپاشی دسـتوری‌اش بی‌نتیجه بوده و قیمت‌ها راه صعود در پیش گرفته‌اند.

رادپور بگیروببند در بازار ارز را امری کاملا بیهوده خوانـد و گفت: بانک مرکزی با هـدف محکم‌کاری بیشتر و برای اینکه انحصار خود را به رخ بازار بکشد، خرید و فـروش ارز نقدی را معادل قاچاق‌کالا اعلام کرد کـه این موضوع نیـز به افزایش نـرخ دلار در بازار آزاد دامن زده اسـت؛ زیرا این خریدوفروش‌ها به‌صـورت زیرپلـه‌ای و بـدون نظـارت نهادهـای بالادستی انجام می‌شود.

بازاری بی‌سابقه

وی با تاکید بر اینکه بازار متشـکل ارزی در هیچ جای دنیا وجود نـدارد، تصریح کرد: راه‌اندازی بازار متشکل ارزی که نماد تلاش بانک مرکزی در کنترل بازار نقدی ارز است، از جمله تصمیمات خلق‌الساعه بانک مرکزی است که شکست آن در کنترل نرخ ارز شاخص کاملا مشهود است.

رادپور تصریح کرد: در بررسی وضعیت بازار ارز به دو دسته عوامل سیاسی و اقتصادی توجه می‌کنند؛ عوامل سیاسـی آنهایی هسـتند کـه در کوتاه‌مدت می‌توانند محدوده تغییرات نرخ دلار را تعیین کنند اما عوامل اقتصادی مسـیر بازار ارز در طولانی‌مدت را مشـخص می‌کنند. در حال حاضر هم بازار ارز از عوامل سیاسـی تاثیر می‌پذیـرد و به زمزمه گران‌تر شدن نرخ دلار تا پایان سال حساس شده است.

رویای تثبیت

ایـن تحلیلگـر بازارهـای مالی خاطرنشـان کرد: دوره‌های تثبیت نرخ ارز در کشور ما کوتاه و کوتاه‌تر شـده که این اتفاق در سـایه تحریم‌ها و هزینه‌های ناشی از آن که شامل کاهش درآمدهای ارزی دولت اسـت رخ داده اسـت. همچنین قطع مراودات مالی بـا جهان هزینه‌هـای نقل‌وانتقال ارزی را به‌شـدت افزایـش داده و امـکان جابه‌جایـی دلار را در بازار حواله از بانک مرکزی گرفته اسـت؛ در نتیجه بیش از یـک دهه اسـت که کشـور منابـع ارزی کم، با دسترسی محدود را تجربه می‌کند که همین مسئله به آشفته‌بازار فعلی در بازار ارز منجر شده است.

مولفه‌های موثر بر قیمت

وی در ادامه دربـاره وضعیت تورم در ایران گفت: در میـان برنامه‌های اعلامی دولت که قرار بر اجرای آن گذاشـته شـده یا حتی برنامه‌هایـی که اجرایی شده، برنامه‌های کنترل‌کننده تورم دیده نمی‌شود و این انتظار که روند تورم را در ایران کاهشـی ببینیم واقع‌بینانه نیست؛ بنابراین تا زمانی که تورم کنترل نشـود نرخ دلار هم مانند هر کالای دیگری افزایش می‌یابد.

این تحلیلگر بازارهای مالی با تاکید بر اهمیت رشـد اقتصادی در ثبات نرخ دلار اذعـان کرد: چالـه‌ای که اقتصاد کشـور در آن گیر کرده رکود اقتصادی اسـت و تا زمانی که این رکود به رونق تبدیل نشـود، نقدینگی سرگردان از بازاری به بازار دیگر کوچ خواهد کرد. همچنین در شـرایط کنونی باتوجه به کمبود منابع ارزی تقاضا برای دلار به‌عنوان سـرمایه چمدانی امن افزایش چشمگیری یافته؛ بنابراین برای گذر از بحران، بانک مرکزی باید ابتـدا نقدینگی و تورم را کنتـرل کند تا بازار ارز به ثبات برسد.

سخن پایانی

کارشناسـان معتقدند دلیل اصلی افزایش نرخ ارز در هفته‌های گذشته کمبود منابع ارزی و نیز غیبت بانک مرکزی در بازار اسـکناس ارز بوده اسـت. البته مداخله بانک مرکزی در بازار و سپردن سکان فروش ارز حاصل از صادرات به صرافی‌ها نیز با شکسـت روبه‌رو شـده و تبادل ارز شاخص را به سـمت بازارهای زیرپله‌ای سوق داده اسـت؛ به این ترتیب کنترل نرخ ارز، به فضای روانی و همچنین افزایش مراودات بین‌المللی بسـتگی دارد. همچنین دولت در ماه گذشـته برای کنترل نرخ ارز به سیاسـت قدیمی ارزپاشـی در بازار روی آورده بود که به‌دلیل کمبود منابع ارزی این سیاست هم با شکست مواجه شد.

گزارشی درباره وضعیت مشاغل مزاحم

کسب‌وکار با برچسب مزاحمت!

آیدا فریدی: هر شغلی آوا و سیمای خودش را دارد و برخی مشاغل هم از قرار خوش‌رنگ و خوش‌آوا نیستند. مراد از مشاغل مزاحم مشاغلی است که وجودشان در کوچه و خیابان و در دسترس بودن‌شان هم امتیاز است و هم مخل آسایش. ما در این شماره از گزارش تصویری صمت برخی شغل‌های مرتبط با تعمیر خودرو، فروشندگان دوره‌گرد، ضایعات‌فروش‌ها و دستفروش‌ها را برای شما مثال می‌زنیم اما شاید شما در حوالی محل سکونت‌تان نمونه‌های دیگری از این مشاغل را دیده و با آن چالش داشته‌اید.

در قانون مشاغل مزاحم آمده است: «ایجاد و تاسیس اماکن و مشاغلی که باعث بروز مزاحمت برای شهروندان شود و مخالف اصول بهداشتی باشد، تخلف شهری محسوب می‌شود و عدم تناسب نوع شغل و متراژ واحد تجاری، از مصادیق بارز شغل‌های مزاحم است.» نمونه مورد آخر که مرتبط با متراژ واحد تجاری و ایجاد مزاحمت است آبمیوه‌فروشی‌ها و اغذیه‌فروشی‌هایی هستند که به‌دلیل محدودیت فضای کسب‌وکار خود، بخشی از معابر را به واحد تجاری خود افزوده و با تعبیه کردن میز و صندلی در پیاده‌رو عبور و مرور شهروندان را با مشکل مواجه کرده‌اند. این مورد درباره تره‌بارهای محلی هم صادق است.

مرز میان مشاغل مزاحم و مشاغل به‌اصطلاح کاذب مانند دستفروشی در معابر، مرزی باریک است. نگاه اخلاقی می‌گوید باید رعایت انصاف کرد و از آن که در حال کسب روزی در معابر و وسایل حمل‌ونقل عمومی است حمایت کرد، اما قانون شهروندی که سروکارش با ماده و بند است چیز دیگری می‌گوید. بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها می‌گوید جلوگیری از ایجاد و تاسیس اماکنی که موجب بروز مزاحمت برای ساکنان می‌شوند و مخالف اصول بهداشتی در شهرها هستند از جمله وظایف شهرداری است. بر مزاحم بودن برخی کسب‌وکارها مانند کارخانه‌ها، کارگاه‌ها، گاراژهای عمومی، تعمیرگاه‌ها، دکان‌ها و مغازه‌های پرسروصدا در این بند از قانون تصریح شده است. راهکاری که از سوی واضعان این قانون مطرح می‌شود متوجه صاحبان این نوع مشاغل است که باید در شهرک‌های صنعتی و با استانداردهای ایمنی و فضا و در مجاورت شهرها مستقر شوند. اما قضاوت درباره این مسئله که راهکارهای شهرداری چقدر توانسته در ساماندهی مشاغل مزاحم تاثیرگذار باشد را به مخاطب این سطور و این تصاویر واگذار می‌کنیم.

عکس: آیدا فریدی

چهارشنبه
۲۳ آذر ۱۴۰۱- ۱۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ - ۱۴ دسامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۲۲۱-پیاپی ۳۵۳۹

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

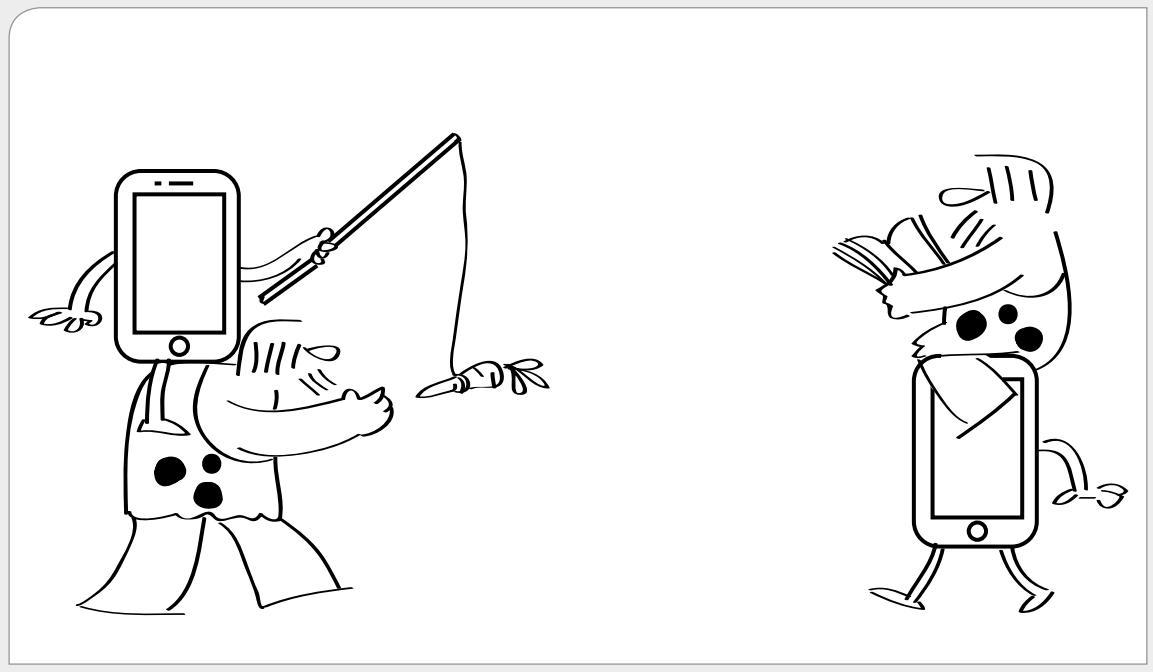
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: (داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

واردات شمش بازار طلا را متعادل می کند؟

طلا در اوج

براســاس مصوبه هیات وزیران واردت شــمش طلا، نقره و پلاتین آزادســازی شد و با این شرایط این سئوال به ذهن می‌رسد که این مصوبه چه تاثیری بر اقتصاد کشور خواهد داشت. هیات وزیران در جلســه‌ای به پیشــنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، مصوبه آزادســازی واردت شــمش طلا، نقره و پلاتین را به تصویب رســاند. بر اســاس این مصوبه، ورود فلزات گران‌بهــا (طلا، نقره و پلاتین) به هر میزان و به‌صورت شــمش اســتاندارد، به‌عنوان یکی از انواع ســرمایه‌های خارجی قابل ورود به کشور پس از اظهار به گمرک و بدون ثبت سفارش بلامانع اســت. بدین ترتیب بانک مرکزی جمهوری اســلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف هســتند ظرف یک ماه شــرایط مربوط به نحوه ارزشــیابی، به‌کارگیری، ورود و خــروج اصل و عوائد ســرمایه‌گذاری فلــزات گران‌بها به‌صورت شــمش اســتاندارد را در چهارچوب قوانین مربوط تهیه و حســب مورد برای تصویب هیات وزیران و شــورای پول و اعتبار ارائه کنند. فارغ از این بحث که مصوبه فعلی از ســالیان دور مورد تأکید فعالان بازار طلا و ســکه بوده است، واردات شمش را می‌توان در بازار سکه کشور مؤثر دانست، درواقع به سبب تحریم‌ها، امکان واردات رسمی شمش بسیار محدود شده است و از آنجایی که در بازار سکه شاهد خرید هستیم، بانک مرکزی باید به سمت ضرب سکه حرکت کند و واردات شمش توسط تجار و خرید و آب‌کردن آن در مسیر ضرب سکه تاثیرگذار خواهد بود.

عدم نیاز اعلام منشأ ارز برای واردات شمش

در مصوبه جدید دولت، اعلام منشــا ارز واردات شــمش فلزات گران‌بها از جمله طلا از موضوعیت خارج شده است. موضوعی که هر چند می‌تواند منجر به افزایش عرضه شمش شود اما از طرف دیگر به زعم برخی کارشناسان اقتصادی، مسیر دور زدن ضوابط مقابله با پولشویی را هموار کرده و عملاً شیوه تازه‌ای برای بازگردانی ارز حاصل از قاچاق کالاهایی مثل دارو، ســوخت و دام به خارج از مرزهای کشور محسوب می‌شود. همچنین برخی صادرکنندگان متخلف که به بهانه‌های مختلف از بازگردانی ارز حاصل از صادرات خود در ســامانه نیما و تجارت رســمی کشــور ســرباز زدند، از طریق واردات شــمش (بدون نیاز به اعلام منشــا ارز) می‌توانند از اجرای تکالیف قانونی خود فرار کنند.

از طرف دیگر برخی از موافقان مدعی هســتند که با اجرایی شــدن این مصوبه، صادرکنندگان کالا یا خدمات که به ســبب تحریم‌های مالی که در ســالیان اخیر دریافت هزینه صادرات خود با مشکلاتی مواجه بودند، می‌توانند هزینه را به‌صورت شــمش طلا دریافت کرده و وارد کشــور کنند، ادعای بزرگی که البته مشــخص نیست تا چه حد امکان‌پذیر است.

تاثیر آزادسازی واردات طلا بر اقتصاد

محمد کشــتی‌آرای، فعال بازار طلا و ســکه درباره ابــلاغ مصوبه آزادســازی واردات شــمش طلا گفت: تصویب این قانون مربوط به ۲ سال گذشته بوده است و درحال‌حاضر با ابلاغ این مصوبه، ورود شــمش طلا، نقره و پلاتین به کشــور بدون تعرفه گمرکی و مالیات بر ارزش‌افزوده خواهد بود.

وی ادامه داد: ازآنجایی‌که طلا در دســته کالایی ۴ قــرار دارد؛ لذا برای واردات آن باید ارز تخصیص یابد اما به ســبب اینکه اختصــاص ارز از هر نوعی، موجب رانت می‌شــود در نتیجه مســئله تخصیص ارز در این حوزه بدون معنا است.

ایــن فعال بازار طلا و ســکه در ادامــه تصریح کرد: اتفاق مثبت این قانون به حذف منشا ارز مربوط بوده است در واقع فردی که به دنبال واردات شمش است، به طرق مدنظر خود می‌تواند ارز را تامین و در نهایت شمش را وارد کشور کند.

به گفته کشــتی آرای، ازآنجایی‌که منشا ارز واردات شــمش نیمایی یا توافقــی نبوده در نتیجــه واردات شــمش بر بازار طلا تاثیرگــذار نخواهد بود. وی ادامه داد: بر اساس مصوبه اعلامی، شاهد حذف بوروکراسی اداری، دریافت مجوز بانک مرکزی و اداره اســتاندارد هســتیم، همچنین گواهی‌نامه یا فاکتورهای رســمی شــمش طــلا به‌عنوان مــلاک قرار گرفته که ســبب تسریع در روند واردات شمش طلا خواهد شد.

■ تسهیل تجارت خارجی؛ از ادعا تا عمل!

کشــتی آرای گفــت: ازآنجایی‌که مبنای محاســبه نــرخ طــلا و ســکه، ارز بازار آزاد اســت لــذا تاثیر بر نرخ طلا و ســکه مشــاهده نمی‌شــود اما ازآنجایی‌که واردکنندگان به ســبب تحریم‌ها امکان دریافت ارز را نداشــتند در صورت وجود بند قانونی، صادرکنندگان مبادلات تجاری خود را با شــمش طــلا انجام دهند کــه اتفــاق مثبتی برای تجــارت خارجی محســوب می‌شود.

البته در صحت وســقم و میــزان امکان‌پذیری این ادعا که آزادســازی واردات شمش طلا می‌تواند منجر بــه تجارت خارجــی و صادرات کمک کند، شــبهات بســیاری وجود دارد چرا که در وهلــه نخســت، قوانیــن داخلــی و بین‌المللــی مانــع جــدی در تحقــق ایــن امر محسوب می‌شوند در بسیاری از کشــورهای جهان بــه منظور مقابله با پولشــویی، قوانین سفت‌وســختی در خصوص حمل، جابه‌جایی و خروج شمش فلزات گران‌بها وجود دارد.

همچنین بررســی‌ها نشــان می‌دهد صادرکنندگان کالا در ایران به منظور رفع تعهد ارزی، باید همچنان ارز حاصل از صادرات خود را همچنان در سامانه نیما عرضــه کنند و مصوبه اخیر دولــت نیز چنین امکانی برای تجار فراهم نکرده که به منظور رفع تعهد ارزی، اظهارنامه دریافت و ورود شمش طلا را جایگزین الزام بازگردانی ارز کنند.

از ســوی دیگر، برخی تجار و فعــالان اقتصادی نیز جایگزینی مبادلات مالی با حمل و جابه‌جایی شمش را اساساً غیرمنطقی می‌دانند.

انجام مبادلات مالی با شمش غیرممکن است

مجید رضــا حریری، رئیس اتــاق بازرگانی ایران و چین با رد شــایعات مطرح شــده پیرامــون مبادلات تجاری با شــمش طلا گفــت: ابلاغیــه مصوبه فعلی بــه جهت تأمیــن منابع طــلای بانک مرکــزی بوده تــا تقاضــای طلا در بــازار پاســخگو باشــد در واقع شــمش طــلا جایگزیــن ارتباطــات بانکــی نخواهد شد.

وی ادامــه داد: تجــاری کــه جنس خــود را به هر نقطه‌ای از جهان صادر می‌کنند با همکاری صرافی‌ها ارز را دریافــت می‌نمایند، این امکان برای طلا فراهم نبوده اســت و در بســیار از فرودگاه‌هــای جهان، فرد حمل‌کننده شمش دستگیر می‌شود.

■ دستاورد آزادسازی واردات شمش

حریــری ابلاغیه فعلی را راهــکاری جهت مقابله با قاچاق شمش طلا به کشور دانست و گفت: در گذشته شــمش به‌صورت قاچاق ارز از مرزهای کشور به ایران وارد می‌شد و این مصوبه در تقابل با این امر و تسهیل واردات شمش بوده است.

رئیس اتــاق بازرگانی ایران و چیــن در انتهــا گفــت: در سامانه نیما نیز چنین امکانی بــرای صادرکننــدگان فراهم نیســت، از طرفــی معاملات چندمیلیون‌دلاری با واردات شمش همخوانی نداشته و به ســبب قوانین مبــارزه با پول‌شــویی تجاری که از این شــیوه بهــره ببرد با مشــکلات عظیمی مواجه خواهند شد.

سخن پایانی

با این تفاسیر می‌توان ادعا کرد مصوبه آزادسازی واردات طلا تنها به جهت مقابله با قاچاق آن به کشــور بوده اســت، البته بانک مرکزی نیز با ســهولت بیشتری قادر خواهد بود، طلا و ســکه موردنیاز بازار را تامین نماید. نکته قابل توجه آنکه واردات طلا، پلاتین و نقره خام به کشــور توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی جهت مصارف و معاملات تجاری با رعایت ســایر قوانین و مقررات مربوطــه و منحصرا به صورت شمش استاندارد به هر میزان مجاز و حقوق ورودی آن نیز صفر است. این در حالی اســت که همچنــان ورود مصنوعات طلا و جواهر به منظــور انجام فعالیت تجاری غیرقانونی است.

بین‌الملل

هند، چین را زمین می‌زند!

چیــن برای صدها ســال پرجمعیت‌ترین کشــور جهان بوده اســت. این کشــور در ســال ۱۷۵۰ حــدود ۲۲۵ میلیون نفر جمعیت داشــت که بیش از یک‌چهارم کل جمعیت جهان بود. هند که در آن زمان یک کشــور یکپارچه ازنظر سیاســی نبود، تقریبا با ۲۰۰ میلیون جمعیت در رتبه دوم قرار داشت.

هند در ســال ۲۰۲۳ عنوان پرجمعیت‌ترین کشور جهان را تصاحــب خواهد کرد. برخی از کارشناســان معتقدند جمعیت هند در ۱۴ آوریل ۲۰۲۳ از چین پیشی خواهد گرفت. در واقع فردای این روز، جمعیــت هند ۱، ۴۲۵، ۷۷۵، ۸۵۰ پیش‌بینی می‌شود.

از ســوی دیگــر عنــوان پرجمعیت‌تریــن کشــور جهــان به‌خودی‌خــود ارزش کمی دارد اما حاکی از آن اســت که هند کرسی دائمی در شورای امنیت سازمان ملل ندارد در حالی که چین دارای کرسی است.

اگرچــه اقتصاد چین تقریبا ۶ برابر بزرگ‌تر از هند اســت اما جمعیت رو به رشــد هند به آن کمک می‌کند تا از چین پیشی بگیرد. انتظار می‌رود که هند از هم‌اکنون تا سال ۲۰۵۰ مسئول بیش از یک‌ششم افزایش جمعیت نیروی کار (۱۵ تا ۶۴ ساله) جهان باشد.

در مقابل، جمعیت چین در آســتانه کاهش شدید قرار دارد. تعــداد چینی‌هــای در ســن کار حدود یک دهــه پیش به اوج خود رســید. این در حالی اســت که تا ســال ۲۰۵۰، میانگین ســنی این کشــور ۵۱ ســال خواهد بود، یعنی ۱۲ سال بیشتر از حــال حاضــر. درنتیجه چین به دلیل مســن‌تر بــودن باید ســخت‌تر تلاش کند تا نفوذ سیاســی و اقتصادی خود را حفظ نماید.

هر ۲ کشــور در قرن بیســتم اقدامات ســخت‌گیرانه‌ای برای محــدود کردن رشــد جمعیت خــود انجام دادنــد. قحطی در ســال‌های ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۱ ناشی از سیاســت «یک گام بزرگ بــه جلو» در چیــن عامل بزرگی بــرای متقاعد کــردن حزب کمونیست در موردنیاز به مهار رشد جمعیت بود.

بــا این همه برخی معتقدند معجــزه اقتصادی چین تا حدی نتیجه افزایش نســبت بزرگســالان در ســن کار بــه کودکان و ســالمندان از دهــه ۱۹۷۰ تــا اوایــل دهه ۲۰۰۰ بــود. این کشــور اکنــون بــا بزرگ‌ترین جمعیــت بازنشســتگان مواجه اســت که آینده اقتصاد این کشــور را تحت تاثیــر قرار خواهد داد.

این در حالی اســت که تلاش هند برای کاهش باروری کمتر موفقیت‌آمیز بود. هند نخستین کشوری بود که تنظیم خانواده را در مقیاس ملی در دهه ۱۹۵۰ معرفی کرد.

کمپین‌های عقیم‌ســازی انبوه، با تشــویق خیرین غربی، در طول وضعیت فوق‌العاده اعلام شــده توســط ایندیــرا گاندی، نخست‌وزیر، در ســال‌های ۱۹۷۵-۱۹۷۷، رشد کرد و با قدرت بیشــتری اجرا شد. حال کشور هند با میانگین سنی ۲۸ سال و جمعیت سن کار رو به رشد، اکنون این فرصت را دارد که سود جمعیتی خود را درو کند.

اقتصاد این کشــور اخیــرا به‌عنوان پنجمیــن اقتصاد بزرگ جهان جانشــین اقتصاد بریتانیا شــده است و تا سال ۲۰۲۹ در رتبه سوم قرار خواهد گرفت.

بــا ایــن همه تاکید برآن اســت که رونق هند بــه بهره‌وری جوانان بســتگی دارد و این تلاش و بهــره‌وری به اندازه تلاش چینی‌ها نیست.

کمتر از نیمی از بزرگســالان هندی در مقایســه با دوســوم همین جمعیــت درچین، جزو نیروی کار هســتند. چینی‌های ۲۵ ساله و بالاتر به طور متوسط ۱.۵ سال بیشتر از هندی‌های هم‌سن خود تحصیل می‌کنند.

با این حال این امر، چین را از متحمل شــدن عواقب ناشی از کاهش جمعیتی مهندسی شده در امان نخواهد گذاشت. دولت چین درسال ۲۰۱۶ به سیاست تک‌فرزندی پایان داد و در سال ۲۰۲۱ تمــام محدودیت‌های مربوط بــه اندازه خانواده را حذف کرد. اما نرخ زاد و ولدهمچنان در حال کاهش اســت. از سوی دیگر گفته می‌شود ثروت موجود در صندوق بازنشستگی اصلی چین تا سال ۲۰۳۵ تمام خواهد شد.

با وجود تمام موارد یاد شده برخی معتقدند شاید دردناک‌ترین موضوع برای چین ظهور هند به‌عنوان یک ابرقدرت در مجاورت این ابرقدرت باشد.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

زیر ذره بین

سود «ارز فردایی» به جیب چه کسانی می‌رود؟

در چند ســال اخیر نهاد سیاســت‌گذار پولی و ارزی کشور با راه‌اندازی دو بازار نیما و متشکل ارزی بر مبنای مکانیزم بازار در علم اقتصاد به تمامی فاکتورهای یک بازار رســمی و قابل اعتنا توجه کرده است.

بــا مروری بر نحــوه عملکرد این دو بــازار می‌توان به وضوح دریافت که مراحل کشف قیمت، بازیگران اصلی، میزان عرضه و تقاضا با شفافیت کامل قابل بررسی و تحلیل است.

این در حالی است که خرید و فروش ارز بر روی کاغذ و تعیین نرخ بدون توجه به عرضه و تقاضا با عنوان ارز فردایی فاقد عوامل بنیادین متغییرهای اقتصادی اســت و عموماً سوداگران ارزی با ایــن ترفند درصدد ایجاد فضای کاذب و تهجیج خریداران ارز و در نتیجه نوســان گیری و کســب منفعت شخصی هستند. بازار ارز از پرچالش‌ترین بازارهای ایران در چنددهه اخیر بوده است. دلیل اصلی آن نیز نگاه ســرمایه‌ای به ارز به عنوان عاملی برای حفظ ارزش دارایی‌هایی شخصی است.

ایــن موضوع بارها مورد نقــد دولت‌ها و سیســتم بانکی قرار گرفته اســت کــه حضور در بــازار ارز بــه عنوان یــک تجارت برای افراد، واجد ریســک‌های ســهمگینی اســت که به سادگی می‌تواند دارایی‌های شهروندان را در معرض خطر قرار دهد. بازار سوداگری ارز به سادگی با انتشار اخبار کذب و فاقد منبع دچار تلاطم و هیجان می‌شود.

نگاهی کوتاه به دوران نوســانات ارزی نشان می‌دهد هجوم به بازار ارز و خرید دلار به صورت کامل تحت تأثیر القائات رسانه‌ای منفعت طلبان و سوداگران بوده است.

■ تکنیک سوداگران

تکنیک سوداگران و سفته بازان ارز نیز اختصاص عنوان «بازار آزاد» و «ارز فردایی» به عملیات ســوداگرانه اســت در حالی که بازاری که فاقد اطلاعاتی از میزان عرضه، تقاضا، حجم معاملات و بازیگران آن اســت، نمی‌تواند بــه لحاظ علم اقتصاد بازار تلقی شــود، چــرا که در یک بــازار که عنوان آزاد بــه خود اختصاص می‌دهد باید عناصر و مکانیســم‌های علم اقتصاد همچون تقاضا به همراه میزان عرضه و مشــخص بودن بازیگران آن به صورت شفاف و قابل دسترس عیان باشد.

■ بازیگران بازار ارز

نکتــه مهــم در یک بازار، نحوه عملکرد آن بر اســاس فعالیت بازیگران بازار است. نهاد سیاست‌گذار ارزی به منظور تحقق این امر و شکل‌گیری یک بازار بر مبنای عناصر اقتصادی و سیستمی کردن فرآیند برگشــت ارز حاصل از صــادرات، امکان عرضه ارز حاصل از صادرات از طریق بازار ایجاد شــده با عنوان نیما فراهم کرده است و کارگزاران این بازار که شامل بانک‌ها و صرافی‌های مجاز هستند، می‌توانند بر ارزهای یاد شده، نرخ‌های پیشنهادی خود را اعلام و نسبت به خرید آن اقدام کنند.

رویکرد سیاســتی متخذه از سوی بانک مرکزی درحال‌حاضر بر آن اســت تا ضمن توجه به ضرورت صیانــت از ذخایر ارزی، زمینه متعادل‌ســازی عرضه و تقاضا و به تبع آن ثبات‌بخشی به بازار ارز را فراهم کند.

■ ایجاد ثبات در بازار

در این بین بســیاری از فعالان اقتصــادی تاکید دارند؛ ایجاد ثبات در بازار ارز صرفا به مفهوم ثابت نگه داشــتن نرخ نیســت. علاوه بر این با توجه به آنکه کلیه نیازهای ارزی کشور در زمینه واردات رســمی کالاها و خدمات از طریق بازار رســمی حواله و اسکناس تأمین می‌شود، بانک مرکزی در دولت سیزدهم تلاش کرده است تا ثبات مناسبی در این بازار حاکم شود و آثار منفی ناشــی از هیجانات مقطعی بازار غیررسمی به میزان کمتری در بازار رسمی منتجلی و هویدا شود.

در نگاهــی دیگر با بررســی میــزان عمق بازار رســمی و غیر رســمی و میزان رجــوع بازیگران بــه این دو بازار به ســادگی می‌توان دریافــت که حجم عرضه در بازارهای نیما و متشــکل ارزی به همــراه حضور بازیگران اصلی آنکه عمدتاً واردکنندگان و صادرکنندگان و صنایع بزرگ نفت و پتروشــیمی هســتند در مقابل بازار غیر رسمی که هیچ‌گونه اطلاعی از آن موجود نیست به وضوح می‌توان ادعا کرد که بازار رســمی ارز در واقع دو بازار نیما و متشکل ارزی تلقی می‌شود، ضمن انکه سیاستگذار پولی و ارزی کشور برای نیازهای خرد هموطنان با اختصاص ۲۵ مورد در سرفصل‌های مشخص راهکارهای مشخص و معین اندیشیده اســت در نتیجه تلقــی ارز به عنوان یک کالای ســرمایه‌گذاری در بازار غیررســمی که فاقد مکانیســم‌های علم اقتصاد است و حضور در آن نه تنها نمی‌تواند به عنوان راهی برای حفظ ارزش دارایی تلقی شود که چه بسا با تصمیم‌های بازارساز ارز و تخلیه حبــاب قیمتی ضررهای ســنگینی به بازیگران ایــن بازار ایجاد شود.

■ سخن پایانی

این در حالی است که چندی پیش نیز پلیس درباره ممنوعیت فــروش ارز در کنــار خیابــان یا بــه عبارتی دستفروشــی ارز و مکانیــزم ارز فردایی اظهارکرده بود: هرگونه خریدوفروش ارز در خارج از شــبکه صرافی و بانکی، دلالی محســوب شــده و جرم است.

بنابرایــن افرادی که بــا حضور در کنار خیابــان و ... اقدام به خریــد ارز از شــهروندان یا فــروش ارز به شــهروندان در خارج از ایــن چرخــه می‌کننــد، مرتکب عملــی مجرمانه شــده‌اند. بنابــر گفتــه پلیــس، شــهروندان می‌بایســت برای تهیــه ارز مــورد نیاز خــود خود به صرافی‌هــا و بانک‌های مجــاز مراجعه کنند.